

KAS GYVENA SAVO TAUTAI
GYVENA VISAI ŽMONIJAI !
Prof. A. Voldemaras

Ruduo toks buvo ilgas ilgas,
O kiek naktų, o kiek skaudžių:
Blakstienoj ašara sužvilgo,
Ir neregėjome žvaigždžių.

Ir alpo vargšės mažos tautos
Sibiro šalčių siautime, -
Rods, amžiais melas viešpatuotų
Ir amžina mirties grėsmė.

Oėjo balsas iš po žemių
Skandžiais atodūsiais maldos:
- Kas iš tautos gyvybę semia,
Nemiršta tautai niekadosi!

B. Brazdžionis

Laisvųjų Lietuva

Free
Lithuania
2618 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Tel. (312) 476-3371 and 839-5531

EINA XXIX METUS

1974 SPALIO - OCTOBER 24

Kaina 30 ct, Nr. 21 (1193)

PREZIDENTO EKONOMINIS PLANAS NĖRA POPULIARUS

PROGRAMA NEŽADA STEBŪKLŲ. SIŪLYMAS PAKELTI
MOKESČIUS SUSILAUKĖ PASIPRIEŠINIMO KONGRESE IR
DARBININKIJOJE.

K. T A U T K U S

Prez. G. Fordas spalio 8 d. kreipėsi į Kongresą su savo ekonomine programa. Programa ar pasiūlytas planas nežada stebuklų. Tai daugiau gydymas, reikalaujantis kantrybės ir išsižadėjimo. Kapitalo valdytojai, biznierių ir didžioji pramonė bus linkę Fordo rekomendacijas priimti tačiau darbininkija daugiau yra skeptiška. Rekomendavimas bendrovėms ir daugiau uždirbantiems pakelti mokesčius 5 proc. Kongrese susilauks didelio pasipriešinimo, nemažos kritikos ir nesitikima, kad planas ar programa praeitų kaip rekomenduojama.

PROGRAMAI OPOZICIJA

Kongrese dėl Fordo ekonominio projekto jau susidarė opozicija. Illinois 6 -to distrikto kongresmanas H. Collier, vienas iš "WAYS and MEANS" komiteto narių, pareiškė, kad jis tam siūlymui priešinsis ir mano, jog jo komitete projektas nepraeis. Jeigu su nedidele persvara ir praeitų Senate, tai Atstovų Rūmose, kaip pasiūlytas projektas, nepraeis ir bus pakeistas arba ir visai atmetas. Panašios nuomonės yra nemažai skaičius senatorių, kongresmanų, ypatingai žinomų ekonomistų profesorių ir nemažai skaičius buvusių prezidentų, ekonominių reikalų patarėjų ir planuotojų.

MOKESČIŲ PAKĖLIMAS VIE-
NIEMS METAMS

Padidinus ar pakėlus mokesčius šeimoms, turinčioms pajamų \$15,000 ir pavieniams \$7,000 bei bendrovėms, prezidento apskaičiavimu, duotų naujų pajamų 4.7 bil. dolerių. Mo-

kesčių pakėlimas siūlomas ir Kongreso prašomas tik vieneriems metams. Kadangi infliacija verčia atleisti iš įmonių vis daugiau darbininkų, prez. G. Fordas pasiūlė bedarbių pašalpų mokėjimą pratęsti iki 13 savaičių ir organizuoti viešuosius darbus, kur bedarbių bus 6 ir daugiau procentų.

NAUJIEMS NAMAMS FINANSUOTI

Fordas pareiškė, kad bus paskirta 3 bil. dolerių naujiems namams statyti ir lengvesnėmis sąlygomis bus duotos paskolos statybai ar namų pirkimui. Dabar namų pirkimui paskolos beveik neduodamos, o jei kas ir gauna, tai nuosimčiai yra labai dideli, net iki 12 %. Savo programoje prezidentas paprašė Amerikos gyventojų taupyti maistą, gazoliną. Jau 1975 metų gale reiktų gazolino suvartojimą sumažinti kasdien po 1 milijoną statinių.

DARBININKIJA NE PATENKINTA
IR PRIEŠINASI

George Meany, AFL-CIO pirmininkas, pareiškė, kad jis negali remti prezidento pasiūlymo ir jo suplanuoto ekonominio plano padidinti mokesčius. Jis pasakė, kad tai būtų "lopas ant mokesčių sistemos", kai tuo tarpu būtina reikalingas kraštui naujas planas ir mokesčių reforma. Esą šeimai, turinčiai 15,000 dol. pajamų per metus prie šių dienų kainų, nėra joks liuksusas. Kongrese prezidento programa susilaukė ne vienodo reagojimo. Kongresmanai, kurie suinteresuoti daugiau pritraukti rinkėjų ir būti perrinktais, prez. Fordo planui priešinasi. Žinantieji Washingtono

politikos nuotaikas, pradeda tvirtinti, kad Fordo programa ar ekonominis planas, nors jis bus svarstomas tik po lapkričio mėnesio rinkimų, gali būti atmetas arba pertaisytas taip, kad būtų sunku jį ir atpažinti.

SPAUDOS KRITIKA

Didžioji Amerikos spauda, ypatin-gai konservatyviosios linijos, labai stipriai Fordą kritikuoja už gazolino mokesčių nepakėlimą. Jam prikišama, kad prez. Fordas ekonomiją sumaišė su politika, nors jis savo kalboje ir sakė, kad infliacijos nugalėjimui ir Amerikos ekonomijos išgydymui, jis nemašo su politika. Tačiau spauda prikiša, kad prez. Fordas paprašė "laisvanoriškai taupyti maistą ir gazoliną", sumažinti energijos reikalams išlaidas, "mažiau važinėti, mažiau suvartoti gazolino". Dalis visuomenės prezidento žodį išgirs ir pildys, bet tik mažoji dalis. Daugumai jo prašymas bus negirdimas ir jie nesivaržys ir netaupys. Bereikalingą gazolino eikvojimą buvo galima sutvarkyti tik jam pakėlus aukštesnius mokesčius. Tada ir bereikalingas važinėjimas automobiliais būtų sutvarkytas. Tačiau prez. Fordas, kad ir kalbėjo, jog ekonomijos pagydimui ir krašto gerovės atstatymui jis nepolitikuoja ir Amerikos valstybės reikalų nemašo, liko neišskus. matosi politikavimas bei savo žodžio neišlaikymas.

raminimas ir pavojingas savęs apgaudinėjimas galvojant, kad tik Solženicinas sugriauš komunizmą, o patiemis laukiant sudėjus rankas, teisingiau, talkinant komunizmo tikslams ir laikant užčiaupus žiūpas, bijant jau ir tiesą apie anų lipurumą pasakyti gyventojų masėms. Kai komunistai varo propagandą į parą po 24 val. prieš kapitalizmą, tai šie jau veik jokie neigiamo žodžio prieš komunizmą viešai nebepatartaria.

Gi raudonosios Kinijos atsakingi vyriausybės pareigūnai dabar labai dažnai pasako karčią tiesą Maskvai ir išpėja laisvą pasaulį, kad ja pasitiktė negalima ir jie čia yra teisūs. Šiomis dienomis jie vėl pakartotinai priminė ir išpėjo, kad Vakarai nesiramintų tuo, jog Maskva pirma susitvarkys su Kinija, o tik tada atsiskaitys ir su Vakarais. Esą bus priešingai: Kremlius nepastitiki Vakarais ir jis pirma suvęs sąskaitas su jais, o tik tada bandys priversti paklusti, jei nepavyks taikos keliu skirtumų išlyginti su Kinija. Šiame tvirtinime yra rimto pamato ir Vakarai turėtų atkreipti reikiamą dėmesį, o nesiraminti apgaulingais atoslūgiais.

Kaip ten bebūtų, Amerikos pastangos kaip galima daugiau susidraugauti ir įtikinti Maskvai ir Pekingui, bet jau žiūrint grynai iš ekonominio taško, gal dalinai dar ir būtų suprantamos ir pateisinamos. Tačiau gan sunku suprasti jos paskutiniųjų metų rodomą ypatingą norą vėl užmegsti diplomatinis santykius su komunistine Kuba, su kuria 1961 mt. pradžioje jie buvo nutraukti. Ko čia ieškoma? Argi Amerikos politikai nebegali apseiti be Kubos cigarų? Ko daugiau iš ten galima tikėtis, kai ten visko stinga ir ji verčiasi tik Maskvos parama? Tuo labiau keista, kad diktatorius Castro rimto noro atnaujinti politinius santykius su šiuo kraštu dar visai nerodo. Jis dar ne taip seniai viešai pareiškė, kad jis neužinteresuotas diplomatiniais santykių atnaujinimu su J.A.V., ir, kad jis galės gyventi be jų dar 20 metų. Jis savo karštoje propagandinėse kalbose ir toliau šmeižia, kolioja Ameriką ir už visokias nesekmes savo ir kituose kraštuose vis kaltina jos "imperialistinę" politiką.

Deja, Amerikos politikai jo kalbų "nebegirdi". Jie nori diplomatinis santykių atnaujinimo ir tiek, nors Kubos valdovas jiems ir į veidą spiaud. Šią vasarą Amerikos vyriausybė buvo slapta pasiuntusi į Kubą vieną State Departamento pareigūną, kad

(Nukelta į 5 psl.)

Kauno mies to kapinėse žuvusiems kariaus už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę buvo pastatytas didingas paminklas, o aplink jį paminklėliai žuvusiųjų. XX-to amžiaus barbarai -k omunistai šį paminklą nugriovė ir išniekino karių kapus. Vėlinių proga prisiminkimė už Laisvę kritusius.

Ateina Naujas JAV Kongresas

- VII - TIS -

Lapkričio 5 d., atseit už nepilnų 2-jų savaičių, įvyks JAV Kongreso, kai kurių valstijų gubernatorių ir visos eilės kitų pareigūnų rinkimai. Svarbiausi, žinoma yra paties Kongreso rinkimai, nes kaip iš pastarųjų dvejų metų politinių šio krašto įvykių matome, JAV Kongresas turi ypatingai daug galios ir reikšmės. Kongreso reikšmė ir galia pasireiškia ne tik krašto viduje, bet ir užsieniuose. Taigi, vienai ar kitai, JAV Kongreso nusistatymas dažnai paveikdavo ir ateity pavėiks ir mūsų okupuotos tėvynės reikalus. Todėl manau, jog ir šio laikraščio skaitytojams bus įdomu sužinoti kokios yra būsimosios 94-jo Kongreso perspektyvos.

Dabartinio Kongreso Atstovų Rūmuose iš 435 vietų, demokratų turi 248, o respublikonai 187 vietas. Taigi demokratų partija turi absoliutinę daugumą, nes šioms Rūmams kontroliuoti tereikia kuriai nors partijai turėti 218 atstovų. Visi Atstovų Rūmų nariai šiemet (t.y. kas dveji metai) perrenkami.

Senate, kuris sudaro 100 narių (po 2 senatorių iš kiekvienos valstijos), dabar yra 57 demokratų, 42 respublikonai ir 1 nepriklausą jokiai partijai. Taigi šiame Senate demokratų turi irgi absoliutinę daugumą. Per kiekvienus rinkimus yra perrenkamasi tik vienas trečdalis senatorių, atseit ty, kurie yra išbuvę Senate 6 metus. Šiemet perrenkama 20 demokratų ir 14 respublikonų.

Valstijų gubernatoriai yra 32 demokratai ir 18 respublikonų. Šiemet bus perrinkti 23 demokratai ir 12 respublikonų.

Suprantama, kad abi partijos nori lauo daugiau turėti naujam Kongresui savo narių. Demokratai, ypač jų dominuojamos darbo unijos norėtų išrinkti "veto-proof" Kongresą, t.y. kad demokratų partija būtų atspari prieš prezidento veto teisę, atseit, kad demokratai turėtų Kongrese nemažiau 2/3 balsų. Bet išvalgesni

demokratų politikai, tokioms užmačioms nepritaria. Nes tokie atveju Kongresas igytų diktatūrinę galią ir visos krašto valdymo negerovės būtų suverstos pačiam Kongresui.

Respublikonų siekiai, tai kad naujasis Kongresas kaip prez. Fordas išsireiškė, "inflation proof", t.y. atsparus infliacijai. Prezidentas nori, kad naujasis Kongresas bendradarbiautų jo pradėtoji, įtemptoji kovoj su išgalėjusia ir tebeaugančia infliacija.

Rinkiminė kova koncentruosis ne dėl Senato vietų ar valstijų gubernatorių skaičiaus, bet dėl Atstovų Rūmų narių skaičiaus. Respublikonai apskaičiuoja, kad jie turės rimčiausiai rungtis 97 "kovos vietovėse", tai yra ten, kur yra perrenkami įstiprinę (vad. "incumbents") atstovai, kurių respublikonai turi 29, o demokratai 22. Be to kiekvienai partijai labai svarbu laimėti tas vietas, iš kurių tie "incumbents" pasitraukia, nes būdavo įsigalėjusia ir tebeaugančia infliacija.

Iškilusi Watergate byla, ypač pastarieji Nixono prezidentavimo metai, labai apgadino respublikonų partijos pozicijas. Prieš prez. Nixonui pasitraukiant iš pareigų, demokratų tikėjosi per ateinančius rinkimus laimėti Atstovų Rūmuose 30 - 50 vietų. Bet atėjus į Baltuosius Rūmus Gerald Ford, respublikonų partijos pozicijos gerokai sustiprėjo. Dabar jie gavo stiprią kortą - "Mr. Clean", kaip daugelis prez. Fordą vadina. Tokią "titulą" retas politikas užsitarnauja. Gerald Ford vadinamas švairiu tik todėl, kad pernai prieš tvirtinant jį viceprezidentu, JAV Senatas jį pagrįdinai "iššukavo" ir nieko nešvaraus jo politinėje karjeroje nerado. Šiaip eilinis amerikietis daugumą politikierių vadina "crooks", t.y. sukčiais, nes daugelio politikierių nosys esančios "pūkuotos". Demokratų viltys

(Nukelta į 5 psl.)

KO IEŠKOMA KUBOJE ?

J. K A D A G Y S

Buvusio prez. Nixono pradėta nelemta atoslūgio politika su komunistiniais kraštais, atrodo, bus tęsiama ir prez. Fordo, nes valstybės sekretorius Kissingeris, didelis tos politikos šalininkas, ir toliau vadovauja Amerikos užsienio politikai. To atoslūgio dvasioje, jau vis mažiau prisimenami pavergti kraštai ir pripažįstami imperialistinės Maskvos teritoriniai užgrobumai ir kiti jos pokario laimėjimai. Maskvos troškimas išgauti pripažinimą Europoje status quo sienų klausimu irgi palengva pildosi. Mat Vakarai jos norus palaipsniui tenkina. Jau oficialiai pripažintas Vokietijos padalinimas, o neoficialiai - Pabaltės ir kitų kraštų įjungimas į komunistinę imperiją. Neseniai Šveicarija, Suomija, Australija ir Naujoji Zelandija Pabaltės valstybių užgrobumą pripažino ir de jure raudoniesiems imperialistams.

Taigi laikas ne tik gydo žaizdas, bet užtušoja pasaulinėje politikoje ir didžiausias tautoms ir valstybėms padarytas skriaudas. Žinoma, to nebūtų, jei pasaulį valdytų ne jėga, smutas, auksas ir pinigai, bet teisė, teisingumas ir paprasčiausias žmoniškumas.

Nežiūrint komunistinio režimo bei bariškumo ir jo neslepiamų imperialistinių siekių pavergti pasaulį, laisvieji kraštai vis labiau su padėtimi apsipranta ir vis mažiau bėdo pasipriešinimo ir atsparumo komunistinėms idėjoms ir jo užmačioms. Jie šiandien tiesiog kaip patrakę lenktyniauja prekybamiu jau veik viskuo ir stato Sov. Sąjungoje įvairius fabrikus ir tuo ūgdė ir stiprina Maskvos ekonominę ir karinį potencialą ir pataikauja jos užsienio politikai.

Prieš II-jį Pasaulinį karą ir jo metu, Maskvos ir visų kitų kraštų komunistai, veik savo energiją ir propagandą buvo sukoncentravę prieš nacių Vokietiją, fašistinę Italiją ir diktatūrinę Japoniją. Jie tadaėjo išvien su visomis demokratinių kraštų vyriausybėmis, kad tik jas ir daugumą gyventojų nustatytų prieš anuok diktatūrinius kraštus, iš kurių jie matė, ir neapsiriko, pasauliniam komunizmui mirtiną pavojų.

Hitleriai su sąjungininkais karą pralaimėjus, pradžioje komunistai nukreipė visas savo jėgas Maskvai sustiprinti, kad ji kuo daugiau laimėtų karo grobio, kaip viena iš to karo laimėtojų ir jiems tai atsiekti pavyko. Liberalo prez. Roosevelto ir jo komunistinių patarėjų dėka, o kitų Vakarų diplomatų nuolaidomis ir naivumu, faktina to karo laimėtoja ir išėjo tik Maskva. Ji ne tik laimėjo daugelį teritorijų (Balkanus, rytų ir vidurio Europą, Pabaltį), gavo iš Amerikos net 11 bilijonų dolerių, karo reikalams paramą, išplėšė iš karą pralaimėjusių milžiniškas reparacijas, bet dar ir šiandien ekonomiškai išnaudoja užimtus ir satelitinius kraštus. Svarbiausia, kai jos karinė galybė išaugo. Ji įgijo pirmąją svorį ir tarptautinėje politikoje. Vakarai dabar jau pataikauja Maskvai tik iš baimės, nes jos karinis pajėgumas rimtai graso laisvojo pasaulio saugumui.

Vakarai, atrodo, dabar kitos išeities ir nemato, o būdami nevieningi, ir neieško, kaip tik nuolaidomis ir didžiausio palankumo kreditais ir prekybos sutartinėmis tenkinti tos pa-baisos užgaidas ir nustumti kiek galima toliau jos kėslus jėga užvaldyti pasaulį.

Žinoma, čia yra tik tuščias savęs

Marijus BLYNAS

LIETUVA, RUSAI IR PAŠUTA

(SOVIETŲ ISTORIKAS IR LIETUVA)

Apie Lietuvą, jos praeitį daugiausia rašė ne patys lietuviai, bet kiti: lenkai, rusai, vokiečiai. Todėl jų senovės šaltinių pateikiamos žinios dažnai nebuvo tikslios, teisingos. Kartais – net sąmoningai iškreiptos Lietuvos bei lietuvių tautos nenaudai...

Tik tai paskutiniai laikais, Nepriklausomoje Lietuvoje, išaugo nauja lietuvių istorikų karta, kuri sugebėjo, kad ir per trumpą laiką, įnešti daugiau šviesos ir rūkose paskendusią didingą Lietuvą praeitį.

Svetimtaučiai istorikai dažniausiai ieškojo ne istorinės tiesos, kiek medžiagos jų iškreiptiems istorijos faktams patvirtinti.

Lietuviai gi, nuo amžių papratę skaityti kitų parašytas apie Lietuvą "istorijas", dar net iki šiol negali atsikratyti šio vergiško įpročio.

Kaip žinome yra užsakyta parašyti dalinę Lietuvos istoriją svetimtaučiai. Jis parašys, žinoma. Tiksliai, savaime aišku, žiūrės pro savo akinius ir mūsų praeitį ir nematys ar ne supras to, kas buvo ir yra svarbu lietuvių tautai, jos siekiams. Kiek jo parašyta Lietuvos istorija turės vertės – parodys ateitis?

Kai svetimtaučiai patys rašo apie Lietuvą – yra gerai! Mes gal net ir negalime iš jų reikalauti, kad jie pilnai suprastų lietuvių kalbos problemas. – Jei bent dalinai suprant – turi būti patenkinama.

Vis dėlto tėra labai maža svetimtaučių – ne lietuvių parašytų istorinių darbų, kur jie objektyviai ir neišliškiai žiūrėtų į lietuvių tautos praeitį, bei įvertintų ją teisingai.

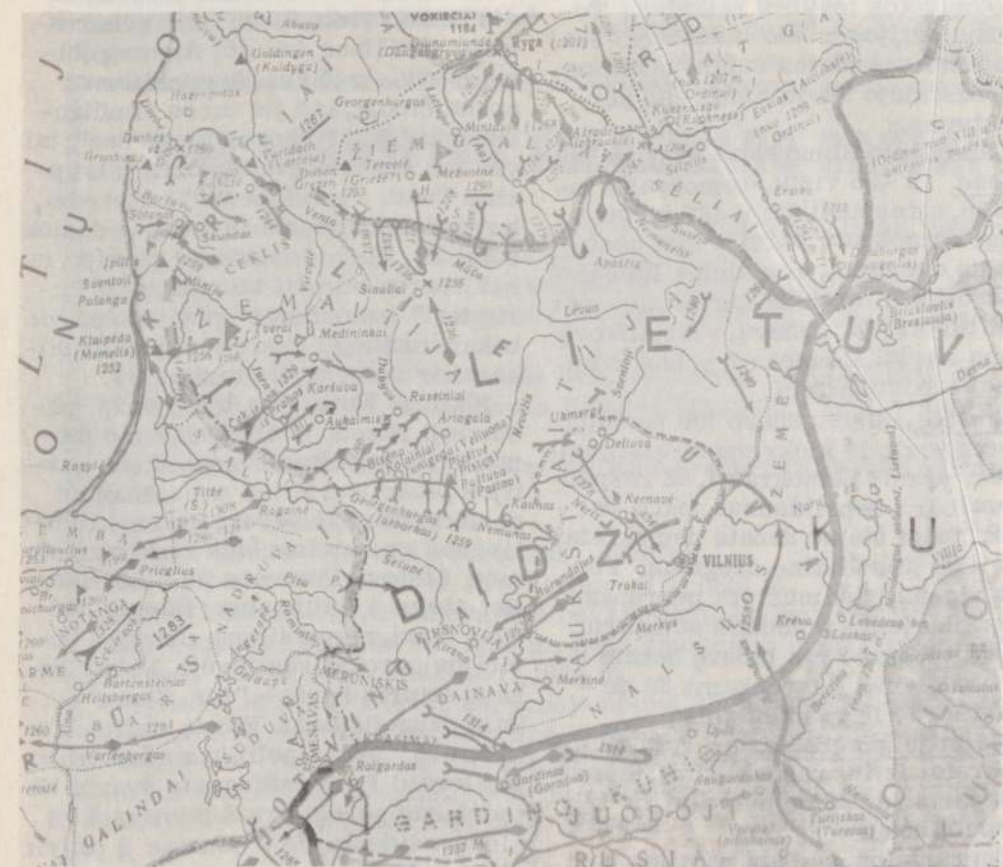
Pagarsėjęs sovietų istorikas V. Pašuta yra parašęs knygą apie "Lietuvos Valstybės Susidarymą". Išėjęs į spaudą taipgi buvo atspausdinta keletas tos studijos įvertinimų. V. Pašutos knygoje, lietuviško vertimo pratarmėje, rašoma, jog "buržuaziniai istorikai" jo darbą įvertino teigiamai...

Kaip kad visada buvo, taip ir šiuo atveju, svetimtaučiai istorikas rašydamas apie senovės Lietuvą žiūrėjo į praeitį ne iš lietuvių tautos žvilgsnio, bet... atsižvelgdamas į savo atitinkamos tautos (rusų, vokiečių, lenkų) interesus bei samprotavimą.

V. Pašutos veikalui galima prikišti aiškiai rusišką sovietinę istorijos įvykių interpretaciją. Pats Pašuta tą pabrėžia, sakydamas, jog: "...mano darbas parašytas sutartinai sprendžiant problemas su Lietuvos, Rusijos, Lenkijos ir kitais istorikais marksistais. "Iš Lietuvos istorikų jis mini J. Žiugžda, pasižymėjusį Lietuvos istorijos falsifikavimu ir jos movimu ant rusiško korpulio bei visišku padlaižavimu rusiškiesiems – sovietiniams Lietuvos okupantams! – iš tokio "istoriko" talkos negalima daug ko gero tikėtis..."

V. Pašutos knygoje yra surinkta daug įvairių, įdomių, naujų, mažai žinomų Lietuvos bei lietuvių tautai lietuvių istorinių faktų. Tuo ši knyga liks vertinga būsimiems tyrinėjiams.

"Marksistinis" – teisingiau rusišką, atitinkant sovietinei politikai li-

V. Pašutos žemėlapis. Lietuvių tautos plotas originale pažymėtas gelsva spalva, Plati juoda linija juosia jos ribas, kurios beveik atitinka dabartinės rusų okupuotai Lietuvai priimestoms sienoms... Pagal V. Pašutą nei Gardinas, nei Lyda, nei Naručio ežeras nebuvo lietuvių tautos etnografinės ribos. Tik KRĖVA parodyta lietuvių gyvenamo ploto pakraštyje. V. Pašuta visai ignoruoja lietuviškų vietovardžių buvimą toli už jo nubrėžtos lietuvių tautos teritorijos.

nijai, galvojimas dažnai pasireiškia visoje knygoje. Pavyzdžiui iškeliama lietuvių – rusų "draugystė"... "Ordino agresijos pavojus – skatino lietuvių rusų diduomenę ieškoti susitaikymo. Padauguvio rusų ir lietuvių gyventojai kartu kovojo prieš riterius..." "...rusų ir lietuvių pinklės kėlė baimės Rygai." (– vokiečiams. – M.).

Galima dalinai sutikti su V. Pašutos mintimis, kad lietuvių tauta senovėje turėjo tam tikrą bendrą interesą su rusais ir kad buvo kada – kada kartu gynamasi nuo to pačio agresoriaus – vokiečių kryžiuočių.

V. Pašuta, kaip istorikas, turėtų todėl gerai suprasti daromą Lietuvai skriaudą, ypač rusinant lietuvišką Mažąją Lietuvą – Prūsų Lietuvą. Lietuviai šimtus metų kovojo su vokiečiais dėl savo laisvės ir savo lietuviškų žemių išsaugojimo...

Iš čia kyla mintis, jei jau lietuviai tikrai buvo senovėje tokie dideli rusų sąjungininkai, – kodėl dabar sovietiniai rusai netešia anos politikos?

Ne naikinti, mažinti Lietuvą jie privalėtų, bet ją stiprinti! Lietuviai, kaip ir anais laikais, galėtų turėti bendrą politinių interesų su rusų tauta! Tie interesai atsirastų, jei so vietiniai rusai susiprastų ir vieton 100% rusiško imperializmo pradėtų vykdyti tikrą "tautų bendradarbiavimo" politiką. Sovietai, parodydami gerą valią bei jų pačių interesus naudai, turėtų gražinti Lietuvai jai priklausančias sritis rytuose, pietuose ir vakaruose: – gudams atiduotų Rytų Lietuvą, Pietų Lietuvą (jų pačių atiduotą lenkams) ir Prūsų Lietuvą! Tuo būtų padėtas pagrindas tikrai lietuvių rusų tautų draugystei. Ši draugystė turėtų būti ne jėga primesta, bet paremta bendrų interesų sutapimu ir abiejų tautų lygiateisiu bendradarbiavimu.

Tikslas – sujungti kelių tautų jėgas ir sudaryti politinę bei moralinę Baltijos tautų užvarą prieš bet kokį "Drang nach Osten" atnaujinimą ateityje. Vieni rusai to negali įvykdyti, nežiūrint jų galybės! Visos kitos valstybės mato, kad vokiškoji rytų veržimosi politika liko pakeista rusiškoji žygių ir Vakarus... Tikslai Baltijos jūros rytinio pakraščio tautų – valstybių bendras viešas pasisakymas prieš "Drang nach Osten" atnaujinimą suteiktų visam tam tautų – valstybių sambūriui ne vien politinę, bet ir dvasinę jėgą! Sovietai – rusai daugiau tuo laimėtų, nei engdami bei rusindami Pabaltijo tautas! Ne įkuriant vokiečių užgrobtose Lietuvos žemėse rusiškas kolonijas (Mažosios Lietuvos – Prūsų Lietuvos), bet gražinant Lietuvai priklausančias žemes vakaruose, būtų galima stabilizuoti padėtį šioje Europos dalyje. Rusai žemių turi pakankamai! Įgyvendinus teisingumą ir taiką Baltijos erdvėje, atsivertų didelės tikro tautų bendradarbiavimo galimybės su rusų tauta. Rusai taptų ne priespaudos nešėjais, ne naujaisiais "Rytų Raudonojo Ordino" užkariautojais, bet visų tų vaktybių natūraliu sąjungininku.

V. Pašuta prikelia senovės santykius. Laikai yra pasikeitę, tiesa, vie-

nok tie santykiai galėtų būti panašūs V. Pašutos minimiems. Tam reikia teisingo istorinės misijos supratimo ir ilgalaičio ateities problemų numatymo! Deja, sovietams iki šiol to viso stokoją.

Lygiai, kaip vokiečių naciai, taip ir jie – apakinti "Pergalės" (Vakaru Santarvininkų dėka!) nebe-mato tikrosios politinės padėties esmės...

Kaip naciai – jie griebia sau kiek tik gali. Rusiškoji meška nori visus iš karto praryti. Naciai dėl savo apakimo neteko "1000-mečio" Reicho... Jei sovietai-rusai nesusi-pras, anksčiau ar vėliau Lemties valanda ateis ir jiems, kaip kad a-

teigė politiniams kvailiams – naciams!

Lietuvių tauta nėra esmėje nei antivokiška, nei priešrusiška. Viską nu-lemia politinės sąlygos bei aplinkybės! Šiuo metu rusai yra Lietuvos priešai, nes nori ją sunaikinti (žiūr. L. L. 1971 m. Nr. 20, "Kas Tautai Pavojingesnis...").

Tą logišką ir patį naudingiausią principą suprato angliai, suteikdami savo buvusios kolonijoms laisvę ir nepriklausomybę! Daugumas jų pasirinko politinio bei ekonominio bendradarbiavimo kelią. Lietuvių tauta, būdama Laisva ir Nepriklausoma, galėtų ugdyti ir plėsti gerus ryšius su rusų tauta, jei sovietai atsimestų nuo savo tęsiamos carinių imperialistų politikos.

Tikslai laisva lietuvių tauta gali būti rusų sąjungininku, nes to reikia laisvų politinė padėtis... Pavergta ir sovietų okupuota Lietuva tuo niekad nebuvo ir nebus! Pasaulio žmonijos istorijoje vergai okupantams niekad daug naudos neatnešė.

Skaitytojai – tiesiog analogiškai-tuoju kyla mintis apie sovietų išsitvirtinimą Lietuvoje ir kituose okupuotose kraštuose: visur jie pirmiausia skaldė užgrobtas tautas! Klasių kovos skelbimas – geriausias šio "skaldymo" pavyzdys. Lietuvis išdavinėjo lietuvių ir net pagelbėjo tūkstančius išsiųsti mirčiai Sibiran.

Vieton ištremtų lietuvių ūkininkų, sovietai prigabeno rusus kolonistus. Lietuviški "stribai" žudė savo tautiečius lietuvių partizanus. Lietuvis žudė lietuvių ir, kaip senovėje, padėjo tuo būdu priešui išsitvirtinti užgrobtose teritorijose...

Paskaitę Pašutą ir pamatysite, kad lygiai tuo pačiu būdu Kryžiuočių Ordinas pavergė senovės prūsus – kurie pačiu V. Pašutos pasakymu buvo "pati artimiausia lietuviams etninė grupė... Dėl to prūsų istorija su lietuvių istorija ne tikai galima, bet ir būtina lyginti" (žiūr.

Spalio 13 d. Tautiniuose namuose buvo pagerbtas visuomenininkas, politikas, Lietuvių Forumo steigėjas ir išlaikytojas Antanas RUDIS. Pagerbimą rengė Lietuvių Moterų federacija ir Tautinių namų vadovybė. Dalyvavo gausus būrys organiz. atstovų ir visuomenininkų. Moterų federacijos atstovė prisėgė p. M. Rudienę, o V. K. L. S. Centro valdybos vicepirmininkas V. Šimkus inž. A. Rudžiui prisėgė 650 m. Vilniaus proga auksinį ženklą ir tarė trumpą žodį, sveikindamas vilniečių, LAS, Chicagos lietuvių klubo ir L. L. var-du.

Nuotrauka V. Noreikos

Spalio 13 d. Tautiniuose namuose buvo pagerbtas visuomenininkas, politikas, Lietuvių Forumo steigėjas ir išlaikytojas Antanas RUDIS. Pagerbimą rengė Lietuvių Moterų federacija ir Tautinių namų vadovybė. Dalyvavo gausus būrys organiz. atstovų ir visuomenininkų. Moterų federacijos atstovė prisėgė p. M. Rudienę, o V. K. L. S. Centro valdybos vicepirmininkas V. Šimkus inž. A. Rudžiui prisėgė 650 m. Vilniaus proga auksinį ženklą ir tarė trumpą žodį, sveikindamas vilniečių, LAS, Chicagos lietuvių klubo ir L. L. var-du.

Nuotrauka V. Noreikos

Spalio 13 d. Tautiniuose namuose buvo pagerbtas visuomenininkas, politikas, Lietuvių Forumo steigėjas ir išlaikytojas Antanas RUDIS. Pagerbimą rengė Lietuvių Moterų federacija ir Tautinių namų vadovybė. Dalyvavo gausus būrys organiz. atstovų ir visuomenininkų. Moterų federacijos atstovė prisėgė p. M. Rudienę, o V. K. L. S. Centro valdybos vicepirmininkas V. Šimkus inž. A. Rudžiui prisėgė 650 m. Vilniaus proga auksinį ženklą ir tarė trumpą žodį, sveikindamas vilniečių, LAS, Chicagos lietuvių klubo ir L. L. var-du.

Nuotrauka V. Noreikos

Spalio 13 d. Tautiniuose namuose buvo pagerbtas visuomenininkas, politikas, Lietuvių Forumo steigėjas ir išlaikytojas Antanas RUDIS. Pagerbimą rengė Lietuvių Moterų federacija ir Tautinių namų vadovybė. Dalyvavo gausus būrys organiz. atstovų ir visuomenininkų. Moterų federacijos atstovė prisėgė p. M. Rudienę, o V. K. L. S. Centro valdybos vicepirmininkas V. Šimkus inž. A. Rudžiui prisėgė 650 m. Vilniaus proga auksinį ženklą ir tarė trumpą žodį, sveikindamas vilniečių, LAS, Chicagos lietuvių klubo ir L. L. var-du.

Nuotrauka V. Noreikos

Spalio 13 d. Tautiniuose namuose buvo pagerbtas visuomenininkas, politikas, Lietuvių Forumo steigėjas ir išlaikytojas Antanas RUDIS. Pagerbimą rengė Lietuvių Moterų federacija ir Tautinių namų vadovybė. Dalyvavo gausus būrys organiz. atstovų ir visuomenininkų. Moterų federacijos atstovė prisėgė p. M. Rudienę, o V. K. L. S. Centro valdybos vicepirmininkas V. Šimkus inž. A. Rudžiui prisėgė 650 m. Vilniaus proga auksinį ženklą ir tarė trumpą žodį, sveikindamas vilniečių, LAS, Chicagos lietuvių klubo ir L. L. var-du.

Nuotrauka V. Noreikos

Spalio 13 d. Tautiniuose namuose buvo pagerbtas visuomenininkas, politikas, Lietuvių Forumo steigėjas ir išlaikytojas Antanas RUDIS. Pagerbimą rengė Lietuvių Moterų federacija ir Tautinių namų vadovybė. Dalyvavo gausus būrys organiz. atstovų ir visuomenininkų. Moterų federacijos atstovė prisėgė p. M. Rudienę, o V. K. L. S. Centro valdybos vicepirmininkas V. Šimkus inž. A. Rudžiui prisėgė 650 m. Vilniaus proga auksinį ženklą ir tarė trumpą žodį, sveikindamas vilniečių, LAS, Chicagos lietuvių klubo ir L. L. var-du.

Nuotrauka V. Noreikos

Spalio 13 d. Tautiniuose namuose buvo pagerbtas visuomenininkas, politikas, Lietuvių Forumo steigėjas ir išlaikytojas Antanas RUDIS. Pagerbimą rengė Lietuvių Moterų federacija ir Tautinių namų vadovybė. Dalyvavo gausus būrys organiz. atstovų ir visuomenininkų. Moterų federacijos atstovė prisėgė p. M. Rudienę, o V. K. L. S. Centro valdybos vicepirmininkas V. Šimkus inž. A. Rudžiui prisėgė 650 m. Vilniaus proga auksinį ženklą ir tarė trumpą žodį, sveikindamas vilniečių, LAS, Chicagos lietuvių klubo ir L. L. var-du.

Nuotrauka V. Noreikos

Spalio 13 d. Tautiniuose namuose buvo pagerbtas visuomenininkas, politikas, Lietuvių Forumo steigėjas ir išlaikytojas Antanas RUDIS. Pagerbimą rengė Lietuvių Moterų federacija ir Tautinių namų vadovybė. Dalyvavo gausus būrys organiz. atstovų ir visuomenininkų. Moterų federacijos atstovė prisėgė p. M. Rudienę, o V. K. L. S. Centro valdybos vicepirmininkas V. Šimkus inž. A. Rudžiui prisėgė 650 m. Vilniaus proga auksinį ženklą ir tarė trumpą žodį, sveikindamas vilniečių, LAS, Chicagos lietuvių klubo ir L. L. var-du.

Nuotrauka V. Noreikos

Spalio 13 d. Tautiniuose namuose buvo pagerbtas visuomenininkas, politikas, Lietuvių Forumo steigėjas ir išlaikytojas Antanas RUDIS. Pagerbimą rengė Lietuvių Moterų federacija ir Tautinių namų vadovybė. Dalyvavo gausus būrys organiz. atstovų ir visuomenininkų. Moterų federacijos atstovė prisėgė p. M. Rudienę, o V. K. L. S. Centro valdybos vicepirmininkas V. Šimkus inž. A. Rudžiui prisėgė 650 m. Vilniaus proga auksinį ženklą ir tarė trumpą žodį, sveikindamas vilniečių, LAS, Chicagos lietuvių klubo ir L. L. var-du.

Nuotrauka V. Noreikos

Spalio 13 d. Tautiniuose namuose buvo pagerbtas visuomenininkas, politikas, Lietuvių Forumo steigėjas ir išlaikytojas Antanas RUDIS. Pagerbimą rengė Lietuvių Moterų federacija ir Tautinių namų vadovybė. Dalyvavo gausus būrys organiz. atstovų ir visuomenininkų. Moterų federacijos atstovė prisėgė p. M. Rudienę, o V. K. L. S. Centro valdybos vicepirmininkas V. Šimkus inž. A. Rudžiui prisėgė 650 m. Vilniaus proga auksinį ženklą ir tarė trumpą žodį, sveikindamas vilniečių, LAS, Chicagos lietuvių klubo ir L. L. var-du.

Nuotrauka V. Noreikos

Spalio 13 d. Tautiniuose namuose buvo pagerbtas visuomenininkas, politikas, Lietuvių Forumo steigėjas ir išlaikytojas Antanas RUDIS. Pagerbimą rengė Lietuvių Moterų federacija ir Tautinių namų vadovybė. Dalyvavo gausus būrys organiz. atstovų ir visuomenininkų. Moterų federacijos atstovė prisėgė p. M. Rudienę, o V. K. L. S. Centro valdybos vicepirmininkas V. Šimkus inž. A. Rudžiui prisėgė 650 m. Vilniaus proga auksinį ženklą ir tarė trumpą žodį, sveikindamas vilniečių, LAS, Chicagos lietuvių klubo ir L. L. var-du.

Nuotrauka V. Noreikos

Spalio 13 d. Tautiniuose namuose buvo pagerbtas visuomenininkas, politikas, Lietuvių Forumo steigėjas ir išlaikytojas Antanas RUDIS. Pagerbimą rengė Lietuvių Moterų federacija ir Tautinių namų vadovybė. Dalyvavo gausus būrys organiz. atstovų ir visuomenininkų. Moterų federacijos atstovė prisėgė p. M. Rudienę, o V. K. L. S. Centro valdybos vicepirmininkas V. Šimkus inž. A. Rudžiui prisėgė 650 m. Vilniaus proga auksinį ženklą ir tarė trumpą žodį, sveikindamas vilniečių, LAS, Chicagos lietuvių klubo ir L. L. var-du.

Nuotrauka V. Noreikos

Spalio 13 d. Tautiniuose namuose buvo pagerbtas visuomenininkas, politikas, Lietuvių Forumo steigėjas ir išlaikytojas Antanas RUDIS. Pagerbimą rengė Lietuvių Moterų federacija ir Tautinių namų vadovybė. Dalyvavo gausus būrys organiz. atstovų ir visuomenininkų. Moterų federacijos atstovė prisėgė p. M. Rudienę, o V. K. L. S. Centro valdybos vicepirmininkas V. Šimkus inž. A. Rudžiui prisėgė 650 m. Vilniaus proga auksinį ženklą ir tarė trumpą žodį, sveikindamas vilniečių, LAS, Chicagos lietuvių klubo ir L. L. var-du.

Nuotrauka V. Noreikos

Spalio 13 d. Tautiniuose namuose buvo pagerbtas visuomenininkas, politikas, Lietuvių Forumo steigėjas ir išlaikytojas Antanas RUDIS. Pagerbimą rengė Lietuvių Moterų federacija ir Tautinių namų vadovybė. Dalyvavo gausus būrys organiz. atstovų ir visuomenininkų. Moterų federacijos atstovė prisėgė p. M. Rudienę, o V. K. L. S. Centro valdybos vicepirmininkas V. Šimkus inž. A. Rudžiui prisėgė 650 m. Vilniaus proga auksinį ženklą ir tarė trumpą žodį, sveikindamas vilniečių, LAS, Chicagos lietuvių klubo ir L. L. var-du.

Nuotrauka V. Noreikos

Spalio 13 d. Tautiniuose namuose buvo pagerbtas visuomenininkas, politikas, Lietuvių Forumo steigėjas ir išlaikytojas Antanas RUDIS. Pagerbimą rengė Lietuvių Moterų federacija ir Tautinių namų vadovybė. Dalyvavo gausus būrys organiz. atstovų ir visuomenininkų. Moterų federacijos atstovė prisėgė p. M. Rudienę, o V. K. L. S. Centro valdybos vicepirmininkas V. Šimkus inž. A. Rudžiui prisėgė 650 m. Vilniaus proga auksinį ženklą ir tarė trumpą žodį, sveikindamas vilniečių, LAS, Chicagos lietuvių klubo ir L. L. var-du.

Nuotrauka V. Noreikos

Spalio 13 d. Tautiniuose namuose buvo pagerbtas visuomenininkas, politikas, Lietuvių Forumo steigėjas ir išlaikytojas Antanas RUDIS. Pagerbimą rengė Lietuvių Moterų federacija ir Tautinių namų vadovybė. Dalyvavo gausus būrys organiz. atstovų ir visuomenininkų. Moterų federacijos atstovė prisėgė p. M. Rudienę, o V. K. L. S. Centro valdybos vicepirmininkas V. Šimkus inž. A. Rudžiui prisėgė 650 m. Vilniaus proga auksinį ženklą ir tarė trumpą žodį, sveikindamas vilniečių, LAS, Chicagos lietuvių klubo ir L. L. var-du.

Nuotrauka V. Noreikos

Spalio 13 d. Tautiniuose namuose buvo pagerbtas visuomenininkas, politikas, Lietuvių Forumo steigėjas ir išlaikytojas Antanas RUDIS. Pagerbimą rengė Lietuvių Moterų federacija ir Tautinių namų vadovybė. Dalyvavo gausus būrys organiz. atstovų ir visuomenininkų. Moterų federacijos atstovė prisėgė p. M. Rudienę, o V. K. L. S. Centro valdybos vicepirmininkas V. Šimkus inž. A. Rudžiui prisėgė 650 m. Vilniaus proga auksinį ženklą ir tarė trumpą žodį, sveikindamas vilniečių, LAS, Chicagos lietuvių klubo ir L. L. var-du.

Nuotrauka V. Noreikos

Spalio 13 d. Tautiniuose namuose buvo pagerbtas visuomenininkas, politikas, Lietuvių Forumo steigėjas ir išlaikytojas Antanas RUDIS. Pagerbimą rengė Lietuvių Moterų federacija ir Tautinių namų vadovybė. Dalyvavo gausus būrys organiz. atstovų ir visuomenininkų. Moterų federacijos atstovė prisėgė p. M. Rudienę, o V. K. L. S. Centro valdybos vicepirmininkas V. Šimkus inž. A. Rudžiui prisėgė 650 m. Vilniaus proga auksinį ženklą ir tarė trumpą žodį, sveikindamas vilniečių, LAS, Chicagos lietuvių klubo ir L. L. var-du.

Nuotrauka V. Noreikos

Spalio 13 d. Tautiniuose namuose buvo pagerbtas visuomenininkas, politikas, Lietuvių Forumo steigėjas ir išlaikytojas Antanas RUDIS. Pagerbimą rengė Lietuvių Moterų federacija ir Tautinių namų vadovybė. Dalyvavo gausus būrys organiz. atstovų ir visuomenininkų. Moterų federacijos atstovė prisėgė p. M. Rudienę, o V. K. L. S. Centro valdybos vicepirmininkas V. Šimkus inž. A. Rudžiui prisėgė 650 m. Vilniaus proga auksinį ženklą ir tarė trumpą žodį, sveikindamas vilniečių, LAS, Chicagos lietuvių klubo ir L. L. var-du.

Nuotrauka V. Noreikos

Spalio 13 d. Tautiniuose namuose buvo pagerbtas visuomenininkas, politikas, Lietuvių Forumo steigėjas ir išlaikytojas Antanas RUDIS. Pagerbimą rengė Lietuvių Moterų federacija ir Tautinių namų vadovybė. Dalyvavo gausus būrys organiz. atstovų ir visuomenininkų. Moterų federacijos atstovė prisėgė p. M. Rudienę, o V. K. L. S. Centro valdybos vicepirmininkas V. Šimkus inž. A. Rudžiui prisėgė 650 m. Vilniaus proga auksinį ženklą ir tarė trumpą žodį, sveikindamas vilniečių, LAS, Chicagos lietuvių klubo ir L. L. var-du.

Nuotrauka V. Noreikos

Spalio 13 d. Tautiniuose namuose buvo pagerbtas visuomenininkas, politikas, Lietuvių Forumo steigėjas ir išlaikytojas Antanas RUDIS. Pagerbimą rengė Lietuvių Moterų federacija ir Tautinių namų vadovybė. Dalyvavo gausus būrys organiz. atstovų ir visuomenininkų. Moterų federacijos atstovė prisėgė p. M. Rudienę, o V. K. L. S. Centro valdybos vicepirmininkas V. Šimkus inž. A. Rudžiui prisėgė 650 m. Vilniaus proga auksinį ženklą ir tarė trumpą žodį, sveikindamas vilniečių, LAS, Chicagos lietuvių klubo ir L. L. var-du.

Nuotrauka V. Noreikos

Spalio 13 d. Tautiniuose namuose buvo pagerbtas visuomenininkas, politikas, Lietuvių Forumo steigėjas ir išlaikytojas Antanas RUDIS. Pagerbimą rengė Lietuvių Moterų federacija ir Tautinių namų vadovybė. Dalyvavo gausus būrys organiz. atstovų ir visuomenininkų. Moterų federacijos atstovė prisėgė p. M. Rudienę, o V. K. L. S. Centro valdybos vicepirmininkas V. Šimkus inž. A. Rudžiui prisėgė 650 m. Vilniaus proga auksinį ženklą ir tarė trumpą žodį, sveikindamas vilniečių, LAS, Chicagos lietuvių klubo ir L. L. var-du.

Nuotrauka V. Noreikos

Spalio 13 d. Tautiniuose namuose buvo pagerbtas visuomenininkas, politikas, Lietuvių Forumo steigėjas ir išlaikytojas Antanas RUDIS. Pagerbimą rengė Lietuvių Moterų federacija ir Tautinių namų vadovybė. Dalyvavo gausus būrys organiz. atstovų ir visuomenininkų. Moterų federacijos atstovė prisėgė p. M. Rudienę, o V. K. L. S. Centro valdybos vicepirmininkas V. Šimkus inž. A. Rudžiui prisėgė 650 m. Vilniaus proga auksinį ženklą ir tarė trumpą žodį, sveikindamas vilniečių, LAS, Chicagos lietuvių klubo ir L. L. var-du.

Nuotrauka V. Noreikos

Spalio 13 d. Tautiniuose namuose buvo pagerbtas visuomenininkas, politikas, Lietuvių Forumo steigėjas ir išlaikytojas Antanas RUDIS. Pagerbimą rengė Lietuvių Moterų federacija ir Tautinių namų vadovybė. Dalyvavo gausus būrys organiz. atstovų ir visuomenininkų. Moterų federacijos atstovė prisėgė p. M. Rudienę, o V. K. L. S. Centro valdybos vicepirmininkas V. Šimkus inž. A. Rudžiui prisėgė 650 m. Vilniaus proga auksinį ženklą ir tarė trumpą žodį, sveikindamas vilniečių, LAS, Chicagos lietuvių klubo ir L. L. var-du.

Nuotrauka V. Noreikos

Spalio 13 d. Tautiniuose namuose buvo pagerbtas visuomenininkas, politikas, Lietuvių Forumo steigėjas ir išlaikytojas Antanas RUDIS. Pagerbimą rengė Lietuvių Moterų federacija ir Tautinių namų vadovybė. Dalyvavo gausus būrys organiz. atstovų ir visuomenininkų. Moterų federacijos atstovė prisėgė p. M. Rudienę, o V. K. L. S. Centro valdybos vicepirmininkas V. Šimkus inž. A. Rudžiui prisėgė 650 m. Vilniaus proga auksinį ženklą ir tarė trumpą žodį, sveikindamas vilniečių, LAS, Chicagos lietuvių klubo ir L. L. var-du.

Nuotrauka V. Noreikos

Spalio 13 d. Tautiniuose namuose buvo pagerbtas visuomenininkas, politikas, Lietuvių Forumo steigėjas ir išlaikytojas Antanas RUDIS. Pagerbimą rengė Lietuvių Moterų federacija ir Tautinių namų vadovybė. Dalyvavo gausus būrys organiz. atstovų ir visuomenininkų. Moterų federacijos atstovė prisėgė p. M. Rudienę, o V. K. L. S. Centro valdybos vicepirmininkas V. Šimkus inž. A. Rudžiui prisėgė 650 m. Vilniaus proga auksinį ženklą ir tarė trumpą žodį, sveikindamas vilniečių, LAS, Chicagos lietuvių klubo ir L. L. var-du.

Nuotrauka V. Noreikos

Spalio 13 d. Tautiniuose namuose buvo pagerbtas visuomenininkas, politikas, Lietuvių Forumo steigėjas ir išlaikytojas Antanas RUDIS. Pagerbimą rengė Lietuvių Moterų federacija ir Tautinių namų vadovybė. Dalyvavo gausus būrys organiz. atstovų ir visuomenininkų. Moterų federacijos atstovė prisėgė p. M. Rudienę, o V. K. L. S. Centro valdybos vicepirmininkas V. Šimkus inž. A. Rudžiui prisėgė 650 m. Vilniaus proga auksinį ženklą ir tarė trumpą žodį, sveikindamas vilniečių, LAS, Chicagos lietuvių klubo ir L. L. var-du.

Nuotrauka V. Noreikos

Spalio 13 d. Tautiniuose namuose buvo pagerbtas visuomenininkas, politikas, Lietuvių Forumo steigėjas ir išlaikytojas Antanas RUDIS. Pagerbimą rengė Lietuvių Moterų federacija ir Tautinių namų vadovybė. Dalyvavo gausus būrys organiz. atstovų ir visuomenininkų. Moterų federacijos atstovė prisėgė p. M. Rudienę, o V. K. L. S. Centro valdybos vicepirmininkas V. Šimkus inž. A. Rudžiui prisėgė 650 m. Vilniaus proga auksinį ženklą ir tarė trumpą žodį, sveikindamas vilniečių, LAS, Chicagos lietuvių klubo ir L. L. var-du.

Nuotrauka V. Noreikos

Spalio 13 d. Tautiniuose namuose buvo pagerbtas visuomenininkas, politikas, Lietuvių Forumo steigėjas ir išlaikytojas Antanas RUDIS. Pagerbimą rengė Lietuvių Moterų federacija ir Tautinių namų vadovybė. Dalyvavo gausus būrys organiz. atstovų ir visuomenininkų. Moterų federacijos atstovė prisėgė p. M. Rudienę, o V. K. L. S. Centro valdybos vicepirmininkas V. Šimkus inž. A. Rudžiui prisėgė 650 m. Vilniaus proga auksinį ženklą ir tarė trumpą žodį, sveikindamas vilniečių, LAS, Chicagos lietuvių klubo ir L. L. var-du.

Nuotrauka V. Noreikos

Spalio 13 d. Tautiniuose namuose buvo pagerbtas visuomenininkas, politikas, Lietuvių Forumo steig

Laisvoji Lietuva

2618 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629
Tel. 476-3371 ir 839-5531

Second class Postage paid at Chicago, Illinois, Published by-weekly on Thursdays by Lithuanian Regeneration Association.

Leidžia Lietuvos Atgimimo Sąjūdis. Redaguoja Redakcinė Kolegija: K. Dirks, St. Jakubickas, J. Juodis, J. Miškinis, K. Oželis, A. Rimas, K. Rūkas, V. Semaška, K. Tautkus, J. Virbalis ir P. Žičkus. Įgaliotas leidėjas ir Kolegijos Pirmininkas V. Šimkus.

Įvairių autorių straipsniai skelbiami LAISVOJE LIETUVOJE nevisada reiškia redakcijos ar leidėjo nuomonę. Rankraščiai redakcijoje nesaugomi. Gražinami tik iš anksto susitarus. Prireikus, rankraščius redakcija trumpina ir juos taiso savo nuožiūra.

Redakcija veikia nuo 10 val. ryto iki 5 val. p. p. Ketvirtadieniais nuo 10 val. ryto iki 9 val. vak. ir šeštadieniais nuo 10 iki 1 val. p. p. Prenumerata metams 6 dol. Atskiras nr. 30 ct. Subscription per year 6 dol. 30 ct. per copy.

MŪSŲ VEIKLOS PIRMUMAS

P. ŽIČKUS

Yra sakančių ir peršančių, kad išeiviams nereikalinga politika, kad mūsų veiksniai yra pasenę, surambėję stabai ir netinka laiko dvasiai. Politika mum esanti nereikalinga, nes tai pasenęs stabas, kurio nereikia garbinti ir remti, o reikia palaidoti. Mum peršama bazuotis ant kultūrinų vertybių kūrimo, kurios išlikusios ateinančiom kartom ir istorijai.

Kultūrinių vertybių kūrimas yra būtinas. Tauta be kultūros yra pasmerktas išnykti. Mūsų kunigaikščiai didikai ir kiti valdovai nesirūpino savos kultūros, ypatingai rašytos kūriniu. Liaudis nebuvo pajėgi kurti rašytos kultūros bei kitų kultūrinių vertybių, o tie, kurie galėjo ir privalejo nekūrė ir nesirūpino jų kūriniu. Sulenkėjusi bajorija mėgo geriau lėbauti, mosikuoti kardais ir nevykusiai politikuoti, bet nesirūpino lietuviškos kultūros kėlimu. Todėl ir iki šių dienų ta spraga yra juntama, ypatingai susiduriant su užsieniečiais intelektualais. Kiek yra parašyta apie Lietuvą ir lietuvių tautą istorijos bėgyje, yra parašyta kitų, bet ne lietuvių. Ir, žinoma, dauguma tų žinių yra mum nepalankios, nes jos buvo rašytos kryžiuočių, lenkų ir kitų, kurie kesinosi į Lietuvos žemes ir norėjo Lietuvos išnykimo. Net ir 1918-1940 m. nepriklausomoje Lietuvoje kultūrinių vertybių kūrimas buvo daugiau vidinis ir lėtas, nieko nesukūriant kitomis kalbomis, kas būtų patekę į kitų tautų viešąsias ir univ. ršitetų bibliotekas. Ta spraga yra didelė ir ne tuoj pajėgsime ją užpildyti. Lietuvių Enciklopedijos išleidimas yra didelis įnašas. Labai svarbus Juozo Kapočiaus darbas-leidimas anglų kalba lietuviškos enciklopedijos. Ji nors dalinai užpildys tą spragą žiniomis apie Lietuvą ir lietuviškas Amerikos universitetuose ir kitur. Lietuvių B-nės Bostono kultūros klubo susirinkime rugsėjo 28 d. peregentas istorijos profesorius Julius Slavėnas labai pasigedo objektyvių mokslinių žinių anglų kalba universitetų bibliotekose apie Lietuvą. Enciklopedija anglų kalba nors dalinai užpildytą tą spragą.

Turime jaunų ir pajėgių lietuvių mokslininkų, kurie yra baigę mokslus Amerikoje ir kitose šalyse. Dalis jų profesoriaus ar užima kitas aukštas pozicijas. Jie pažįsta gyvenamą kraštą sąlygas, mato trūkumus žinių apie Lietuvą ir lietuviškas, jie gali ir pajėgti užkimišti tą tušumą, kurią svetimieji pripylė visokio melo ir šlamšto apie Lietuvą ir lietuviškas. Tik kad jie tai darytų. Deja, mažai kas daroma ta kryptimi. Lietuvius leidimas yra geras, bet jis yra daugiau propagandinis, o ne mokslinis.

Kiek kitaip žiūrime į lietuvių kalbą leidžiamus leidinius. Žinoma, ir čia istoriniai ir kultūriniai barai ne-

turi būti pamiršti. Bet nereikia bazuotis vien kultūrine veikla, kaip kai kas perša. Tur būt visi sutiksime, kad Lietuvos kamienas yra Lietuvoje. Nuo jo priklausys ateities Lietuva ir tautos išlikimas. Iš išeivijos mažai kas sugrįš ir kada nors atsikūriantį laisvą tėvynę Lietuvą. Reiškia, visos lietuviškos šaknys, atžalos ir žiedai yra pavergtos tėvynėje. Kiek mes gauname davinį, jie kultūrinėje srityje, kiek gali prasiveržti pro Maskvos cenzorių žirkles, dirba labai daug. Muzika, daina, tapyba, skulptūra ir kitos panašios kultūrinės sritys ten nestinga darbininkų ir jie daro labai daug. Žinoma, rašytas žodis apie istorinius įvykius net romane, novelėje ar net kasdieninėje periodikoje okupanto ir jų pakalikų tempiamas ant Maskvos raudono kurlio ir yra iškraipomas, neduodas nei tikros istorijos, nei tikro gyvenimo veido. Bet ir pro tuos didžius varžtus jie ten prasiveržia, atsiranda kūrėjai ir net genijai, kurie kuria istoriją ir kultūrą. Net ir politiniams patriotiniams gyvenime atsiranda didvyriai - Kalantos, Kudirkos ir kiti, kurie šviečia pavyzdžiu jaunimui ir ateinančiom kartom.

Išeivioj mes išleidžiam knygų gal nedaug, mažiau negu buvusioj laisvojoje Lietuvoj. Mūsų muzikai ir menininkai kuria irgi gana daug. Taip, kad skustis kultūrinės veiklos ir kultūrinio gyvenimo nebuvimu negalime. Didelių stebuklų savo kultūrinėmis vertybėmis ypatingai sava kalba išeivioj nepadarysime. Turime pakankamą periodiką ir net pakankamai išleidžiam knygų, kurios ne visos yra išspaudamos. Turim lituanistines šeštadienines mokyklas, o kai kur ir universitetuose įvedama lietuvių kalba, jeigu tik atsiranda pakankamas studentų skaičius. Todėl verkšlenti, kad mūsų kultūrininkai skursta nėra pagrindo. Pasižiūrėkim į didingas dainų ir šokių šventes, jos tikrai didingos, bet to mum negana, nors jos yra būtinos.

Mūsų bėglių ar išeivių gyvenimas laisvėje bus pateisintas ir atneš vaisių, jeigu šalia aukščiausiai paminėtos kultūrinės veiklos, mes visi darniai bendrai jėgomis ir nekaišiodami pagalių į kitų traukiamus vežimus ta

Spalio 13 d. buvo minima Vilniaus Diena. Bažnyčioje pamokslą pasakė kun. Borevičius, S. J. Prie paminklo apeigas pravėdė Ramovės pirmininkas A. Juškevičius; kalbą pasakė Dr. Vyt. Dargis; aukuro ugnį uždegė prof. gen. St. Dirmantas, asistuojant studentėms Aušrai ir Ramunei Cibaitėms. Minėjime dalyvavo savanorių kūrėjų, ramovėnų, šaulių, Vilniaus krašto sąjungos ir kt. organizacijų vėliavos. Dešinėje - V. K. L. S-gos Chicago's skyr. pirmininkas J. Leikas, asist. A. Brusokienė ir Vaičiūlienei.

Nuotrauka junginys V. Šimkaus

Balfo Vajaus Proga

Jonas JASAITIS

Nėra pasaulyje krašto, kuriame visi gyventojai būtų aprūpinti medžiaginėmis gėrybėmis taip gerai, kad nei vienam nebūtų reikalinga jokia parama, o jeigu kuris nors į nelaimę patenka, tai juo pasirūpina valdžia. Visuose kraštuose yra asmenų, kuriems parama reikalinga ir net turtingumu pasižymėjusiuose kraštuose veikia šalpa besirūpinančios organizacijos. Juo kraštas kultūringesnis, juo daugiau jame veikia įvairių šalpos organizacijų. Nes kultūringi žmonės rūpinasi ne tik savo, bet ir kitų gerbūviu ir atjaučia ir nelaimę patekusius.

Rūpindamiesi savo tautiečių gerbūviu mes taip pat sukūrėme eilę šalpa besirūpinančių organizacijų. Dauguma jų pirmiausia rūpinasi nelaimę patekusiais savo organizacijos nariais.

Kai Lietuvos nepriklausomybė buvo išplėsta ir, kai daugelis lietuvių turėjo apleisti savo kraštą, Amerikos lietuvių susirūpino savo tautiečiais ir jiems remti suorganizavo Bendrąjį Amerikos Lietuvių Šalpos Fondą, trumpai vadinamą BALFU.

Praėjus trisdešimčiai metų nuo Balfo suorganizavimo, jo reikšmė ne tik, kad nesumažėjo, bet padidėjo. Pasikeitė šelpiamieji, bet nesumažėjo šalpos reikalingų skaičiai.

Ką Balfas praeityje atliko visi gerai žinome. Praeitis ne tokia tolimą, kad daugelis pokario ateivių neprisimintų Balfo teiktą medžiaginę paramą, Balfo rūpestį Amerikoje lietuvių iškurdinti, stipendijas studijuojantiems ir kitką. Tačiau pravart pažvelgti į dabartinę Balfo veiklos apimtį, reikšmę, organizaciją ir ateities planus.

pačia Lietuvos laisvės kryptimi dirbime visomis jėgomis. Tai darbas, kurio pavergti lietuvių negali dirbti, nes Maskva jiems neleidžia net nusišaudyti Lietuvos laisvės kryptimi. Todėl mūsų pareiga dirbti šioje srityje. Visur, visada ir visomis galimomis priemonėmis mes visi privalome šaukti Laisvės Lietuvai! Mes turime priminti visam pasauliui, visiems žmonėms, kad Sovietų Rusija turi okupavusi mūsų tėvynę Lietuvą ir kitas tautas, kad naikina tų tautų žmones ir plečia savo baisią kolonialinę valstybę. Kada puslaukinės tautos gauna nepriklausomybės iš buvusių kolonijų imperijų, buvusios laisvės ir su praeitimi bei garbinga istorija valstybės yra pavergtos Sovietų ir jie bando išnaikinti jas Rusijos teritorijos didėjimo sąskaiton.

Taiigi, mūsų išeivių visos veiklos pirmumas turi būti bazuojamas ant politinės veiklos, ant šauksmo prieš okupantą. Okupantas labai norėtų, kad mes užmirštume politiką, o "kultūrė, tume" ir, žinoma, su juo kultūriniai bendrautume. Reikalinga ir kultūra, bet pagrindinė išeivijos pareiga, jos politinis balsas, kuris neduotų laisvos ramybės okupantui skubinti išnaikinti mūsų tautą. Matome iš žydų šauksmo kiek jie laimi. Nors mes ne žydai, bet matome, kad ir mūsų šauksmas prisidėjo prie Kudirkos išlaisvinimo. Kudirka paleistas tik dėl to šauksmo. Kol mes politikuosime, o ne "kultūrėsime", pasaulis žinos apie sovietų veiksmus mūsų tėvynėje. Mes daug ko negalime padaryti, bet šaukti prieš okupantą galime. Sakoma, kad lašas po lašo ir akmenį pratašo. Jeigu šiandien kas nors nenori mūsų girdėti, gal nenorės rytoj, poryt, bet per laiką vistiek išgirs. O to kaip tik ir nenori Lietuvos okupantas. Stiprinkim, o negriaukim veiksmų. Nekurkim ir nevaidinkim valdžių ar seimų. Būkim realūs ir apdairūs. Kas jau nebepajėgia dirbti, užleiskim savo vietas kitiems, bet dirbkim organizuotai, vieningai ir politiškai.

Visuose kraštuose

Jei Balfui pradėjus veikti visa veikla buvo nukreipta gelbėti lietuvių iš karo sugriautos Europos, tai dabar Balfo parama pasiekia lietuvių visuose pasaulio kraštuose. Iki šiol Balfas paramos nėra pasiuntęs tik į Australiją ir Naująją Zelandiją. Tačiau daugiausia paramos iš Balfo sulaukia mūsų tautiečiai gyvenantys anapus geležinės uždangos.

Balfo teikiama parama labai nepatinka Lietuvos okupantui. Pati Balfo organizacija ir jos veikėjai ne kartą buvo linksniojami okupanto leidžiamoje spaudoje ir net išleista speciali prieš Balfą knyga "Atsargiai Balfas".

Gausūs rūbų siuntiniai pasiekia Lenkijos valdžioje gyvenančius lietuvių. Kituose kraštuose gyvenantiems dažniausia teikiama parama pinigais. Vien Vasario 16-tosios gimnazijai Vakarų Vokietijoje kas mėnesį siunčiama 200 dol.

Ypatingai anapus geležinės uždangos gyvenantiems Balfo parama labai reikšminga. Nes ji yra ne vien medžiaginė, bet ir moralinė. Vergijoje gyvenantieji realiai jaučia, kad jie neužmiršti, kad laisvojo pasaulio lietuvių jais rūpinasi.

Reikia plėsti organizaciją

Pradžioje Balfo skyriniai buvo suorganizuoti beveik visose lietuvių kolonijose. Kaitėsi kolonijų veidai. Gera dalis kolonijų išnyko ir nustojo veikti jose buvę Balfo skyriniai. Bet dar yra kolonijų, kuriose Balfo skyriniai neįsteigti arba anksčiau veikę apmirę.

Nelaukime raginimų iš centro valdybos, bet organizuokimės patys. Kur apmirę Balfo skyriniai, juos atgaivinkime, o skyrinių įsteigti gali 7 asmenys. Taiigi, kur susitelkiame - ten ir Balfo skyrinių steigime. Nes Balfo organizacija dar labai ir labai reikalinga.

Padėkime kuo galime

Su spalio mėnesiu prasidėjo Balfui lėšų telkimo vėjus. Sutelkti lėšas nelengva, nes sėkmingiausia telkiamą pačiu sunkiausiu būdu - einant iš namo į namą. Todėl padėkime Balfui kuo galime ir auka ir talka, nes sutelktinis darbas yra našus.

Balfo veikla plečiasi, ji vykdoma pačiu taupiausiu būdu, bet lėšos šalpai reikalingos. Šelpiamųjų skaičius didėja ir Balfo veiklos apimtis plečiasi. Todėl būkime duosnūs, kad Balfas galėtų savo kilnią paskirtį vykdyti.

LIETUVA, RUSAI IR PAŠUTA

(Atkelta iš 2 psl.)

"Toliau palaipsniui emė pajungti mūsų kaulus, iš prigimties laisvus, prie vergiškų darbų ir krauti mums nepakeliamas įvairiausias naštas."

"... (Ordinas) draudė mums susisiekti su kaimyninėmis šalimis tiek dėl prekybos, tiek dėl ko kito, lygiai taip pat nenorėjo leisti ir mūsų kaimynams lankyti mus su prekėmis ir kitkuo, ko reikia" (Mano pabrūkta. -M.).

Skunde rašoma, kad Ordinas žudė žmones. "Svalkenio namus sudegino kartu su jo kaimais ir tų kaimų gyventojais..."

Žemaičiai tvirtino: "Mes visiškai suprantame ir esame gerai suvokę, kaip tie patys broliai (kryžiuočiai, -M.) prūsus, kuriuos jie ilgai turėjo paverge savo valdžioje... juos naudojo kaimo darbams... pavertė pasigailėtinais vergais ir su jų vaikais (pasmerkė juos) vergiškai suprantame ir esame gerai suvokę, kaip tie patys broliai (kryžiuočiai, -M.) prūsus, kuriuos jie ilgai turėjo paverge savo valdžioje... juos naudojo kaimo darbams... pavertė pasigailėtinais vergais ir su jų vaikais (pasmerkė juos) vergiškai

Amerikos Lietuvių Kongrese dalyvavo L. A. S. Vyr. Valdybos general. sekretorius Zigmas Peckus iš Cleve lando, LAS Garbės narys ir Hot Springs, Ark., skyriaus pirmininkas. Jonas Bagdanavičius ir L. L. įgaliotas leidėjas Valerijonas Šimkus.

Nuotrauka V. Noreikos

kiems darbams, kokius tik begali išgalvoti ir prispaudė nesibaigiančiais darbais" (V. Pašuta. Ten pat, 135 psl.).

Kaip matome, šis skundas, rašytas prieš 558 metus ir nukreiptas prieš vokiškus okupantus, lygiai tinka aprašyti dabartinių sovietinių rusų okupantų skriaudoms lietuvių tautai, jos žmonėms!

V. Pašutos knygos gale yra įdėtas žemėlapis parodą senovinės Lietuvos etnografines ribas... Jame lietuvių tautos gyvenamasis plotas yra atsakančiai sumažintas!

Charakteringiausia, kad Pašutos "žemėlapis" vaizduoja senovinę etnografinę Lietuvą beveik... dabartinės sovietinių rusų okupuotos ir jai rusų primetų sienų ribose (palyginti priedamąjį Pašutos žemėlapi!).

Vadinamos "Lietuvos TSR" ribos, rusų "malone" Lietuvai duotos ir paskutiniu metu visokių "tarybinių daktarų" įrodinėjamose kaip "lietuvių tautai teisingiausios"... visai "sutampa" su Pašutos nubrėžtomis. Savaimė atsiranda mintis, kad čia "draugas" istorikas žiūrėjo jau nebe istorinės teisybės, bei tikrovės, bet sovietinių rusų reikalaujamos politinės linijos, siekiančios visais būdais paremti sovietų įvykdytą lietuvių tautos apiplėšimą, atimant jai lietuviškas žemes ir atiduodant jas gudams galutinai sugudinti -surusinti.

Lietuviški vietovardžiai Gardino, Lydos, Brėslaujos, Naugarduko ir kitose srityse aiškiai parodo kaip toli siekė lietuvių tautos gyvenamasis plotas!

V. Pašuta, sekdamas sovietine - rusiška imperialistine politika apsilenkia su tiesa ir paverčia savo "istorinį" žemėlapi rusiškos propagandos įrankiu!

V. Pašutos studija yra vertinga ten, kur laikomasi istorinės tiesos! Užmaskuotą sovietinę - rusišką, prieš lietuvių tautos interesus nukreiptą, propagandą reikia išskelti ir įrodžius atmesti. Lietuviai istorikai turėtų atydyti tuos klausimus panagrindinti!

DAUGELIS DOMISI LIETUVA

I centrinę ALT būstinę daugelis, ypač studentų, kreipiasi, ieškodami informacijos apie Lietuvą. Pvz. paskutiniu metu kreipėsi studentė K. Hobner iš Baltimorės, E. Koncevičiūtė iš Evenstono, G. Burns iš Central Islip, N. Y. ir eilė kitų.

Mes Ir Vėlinės

Jonas MIŠKINIS

Žmogaus gyvenimas - kova. Jis gyvena, dirba, kenčia, kovoja ir pagaliau miršta. Todėl ir sakoma, kad visas žmogaus gyvenimas - kelionė prie savo kapo. Tačiau žmogus gyvenimas nepasiduoda tam pesimizmui. Jis gyvena nuotaikingai buvusių kartų palikimu ir ryžtingai savo gyvenimu krauna palikimą būsimoms kartoms. Bet palikimas dažniausia būna nevienodas: teigiamas ir neigiamas. Teigiamas - žmogų lyg paskatina siekti geresnio, gražesnio, tobulėsio gyvenimo, o neigiami palikimai pavyzdžiui būna nepatrauklūs ir todėl būsimuosius veikia kažkaip neigiamai.

TRADICINIS PAPROTYS

Kiekviena kultūringa tauta, kiekvienų metų bėgyje, turi skirtingą dieną kurioje gražiai ir išpūdingai pagerbia mirusieji. Žodžiu, pagarba mirusiems ir kartu padėkos išraiška už jų palikimą ir, be to, susimąstymas apie savo gyvenimo neišvengiamą pabaigą.

Mes, gyvendami laisvoje Lietuvoje, mirusius pagerbdavome lapkričio 2 d., Vėlinių vakare, visame Lietuvos krašte sužibėdavo milijonai žvakučių kapinėse, amžino poilsio vietoje, kur žmogus stovėdamas žvakučių jūroje, kuriam tuomet atrodavo, kad tarsi fiziniai atgyja kapai. Kiekviena mirkčiojanti žvakutė primindavo jam gyvenimo vargus ir rūpesčių palaužtą gyvybę, kuri rodo atsilį Dievuje. Gyvieji, turėdami progos tą Vėlinių vakarą aplankyti savo artimųjų ir pažįstamų kapus, su tinkama pagarba, suklaupe prie kapų tyliai kalbėdavo Amžiną atilsį...

LIETUVA - KAPINYNAS

Bolševikų teroras išblaškė daug-

į mūsų iš gimtojo krašto, gi liku - sius Tėvynėje šimtus tūkstančių išvežė mirti į Sibiro taigas, o ryžtingus jaunuolius - partizanus, kovojančius už Lietuvos laisvę, išžudė. Dabar Lietuva yra paversta ištiesu kapinynu, o jos žemė pasrūvusi krauju. Ten kapai apaugę dilgėlėmis, ypač miško brolių - partizanų, kurių dėl baimės niekas negalėjo paženklinėti kryžiaus ženklų. Taigi niekas nepuošia jų kapų ir nelanko Vėlinių vakarą. Jie, nukankinti, okupuoto bolševiko buvo užkasami kur nors slaptomis, kad artimieji negalėtų aplankyti savo tautos didvyrio kapo ir kad ant jo kapo neuždėtų puokštės gėlių ar Vėlinių vakare neužžiebtų žvakučių.

Pavergėjai bolševikai sunaikino mūsų tautos didvyrių paminklus, daug kur išniekino kapus, suarė kapines, kur laisvės kovotojai išsėjęsi amžinybėje. Tačiau jų palikimo ir idėjų jokia jėga negali sunaikinti.

Mes, išblaškytieji po visą pasaulį, Vėlinių dieną nusikelkim nors minutimį mūsų mielą Tėvynę Lietuvą, kuri dabar virtusi kapinynu. Prisiminkime ir buvusius didvyrius, knygnešius, anais laikais slapta tautai nešiusius šviesą, kariuomenės savanorius kūrėjus, stovyklose, kacetuose ir Sibiro taigose mirusius kankinius, miško partizanus, savo tėvus, brolius, seseris ir visus tuos žuvusius nelygioje kovoje laisvės kovotojus, kurie paaukojo savo gyvybę dėl Lietuvos laisvės.

Visi gerai žinome, kad ir dabar pavergtoje Lietuvoje vyksta žiaurus lietuvių persekiojimas dėl tikybės ir laisvės siekimo. Okupantai stengiasi nuslopinti tą troškimą ir kovą, bet jie to padaryti neištengs. Lietuva, nors ir kraujuota, bet gyva.

Kai išaus Lietuvai laisvės rytojais, tuomet bus surinkti iš visų pasaulių laisvės kovotojų išniekinti palaikai ir tinkamai pagerbti, o Vėlinių vakarą ant jų kapų sužibės milijonai žvakučių.

KRUVINASIS KARALIUS HERODAS

(Tęsinys)

ROCKEFELLER'IS PASKIRIA, ROCKEFELLER'IS IŠMETA

Po R. Nixon'o pralaimėjimo gubernatoriaus postui Kalifornijoje 1962 m., jis atsidūrė ne kur kitur, bet New York'e, po Rockefeller'io sparnu, apsigyvendamas jo pastate, šalia paties savininko, Rockefeller'io parama ir užtarimu R. Nixon'as grįžo vėl į politinį gyvenimą. Ne R. Nixon'as vyko pirmas į Kiniją ir Rusiją, bet Rockefeller'iai ir tik po to pats prezidentas. D. Rockefeller'is atidarė net Chase Manhattan Banko skyrių Maskvoje. Atrodo, jog viskas vyko pagal planą, bet... ar tai prezidento nepaklusnumas ar CFR užsirusinimas, iššaukė žinomą Watergate'ą.

Nejaugi Elsbere'o išvogti slaptieji kariniai dokumentai buvo mažiau svarbūs negu Watergate (kurio jis pristatė rusų konsulatui)? Nejaugi senat, Kennedžio "nelaimė" ir bandymas viską užmaskuoti buvo tik menkinis? Nejaugi Kubos atidavimas ir Kiaulių Ilankos fiasko turėjo mažiau reikšmės negu Watergate? Ar atidavimas Formozos yra bereikšmis? Ar Vietnamo karas, kuriame buvo uždrausta laimėti, yra mažiau reikšmingas negu Watergate?

Jeigu už šitokius aukščiausius pamėtus nusikaltimus niekas net pirštu nepagrūmojo, tai kodėl kelių žmonių įsibrovimas į demokratų būstinę (Watergate pastatą) privertė kraštą prie politinės krizės? Kodėl tad reikėjo ir kam pasitarnavo Watergate reikalo išpūtimas iki beveik krašto išdavimo?

Nenuostabu todėl, jog dvisavaitinis "The Fact Finder" (Faktų Atrėdėjas) jau 1973 m. liepos mėn. 16 d. didelėmis raidėmis pastatė klausimą: "Ar N. Rockefeller'is naudojasi R. Nixon'u ir galvoja jį pakeisti?"

MILIJONIERIŠKA "IDEOLOGIJA"

Milijonierius Cyrus Eaton s.jr. mūsų skaitytojams gerai pažįstamas. Jis yra tas pats Eaton, kuris glebesčiavosi su Kruščev'u, Kosygin'u ir kitais raudonaisiais savo Pugwash dvare. Ir nejaugi likimas taip suvedė, jog C. Eaton, jr. ir Rockefeller'is įsteigė didžiulę bendrovę The International Basic Economy Corporation, prekiauti su USSR (Stiprinti komunizmui!). Nenuostabu todėl, jog komunistų "The Worker" išsitaria ir cituoja Eaton'o pasakymą: "Jeigu mūsų milijonierių korporacijų vadai nutars bendradarbiauti su komunistiniu pasauliu, tai mūsų vyriausybė neturės jokio kito pasirinkimo ir turės prisitaikyti".

Bilijonieriai Rockefeller'iai, kaip ir Cyrus Eaton ir jo sūnus, visuomet surišti su komunistiniu pasauliu ir tokiais pat draugais savame krašte. Šių eilučių autorius yra kartą rašęs apie "Lend Lease" aferą, kurioje Roosevelt'o patikėtinis, raudonas Harry Hopkins, suteikė Rusijai pagalbą (karo metu) 11 bilijonų dolerių sumoje. Gi Rockefeller'is ir H. Hopkins yra draugai dar iš Roosevelt'o laikų. Štai raudonojo H. Hopkins išsireiškimas amerikiečiams, cituojamas Amerikos Partijos oficiozo "The American": "Mokesčius kelk ir kelk, išlaidas didink ir didink, rinkimus daryk; žmonės yra per kvaili viską suprasti". Tuo tarpu Rockefeller'io "deimantukas" konservatyvių pažiūrų

žmonėms: "Jie yra kaip galvijų banda, kuri nieko neatsiekia. Jie yra bailūs ir išsilaksto į visas puses".

DEMOKRATIJA IR PILIEČIAI

Ir štai valstybės viršūnėje sėdi vienas žmogus ir antras bus tuojau pasodintas, kurie nėra žmonių išrinkti. Taigi, ateityje, yra labai aišku kas turės lemiama balsą JAV vyriausybėje - bus šokama pagal N. Rockefeller'io melodiją ir tas ne tik JAV, bet ir užsienio politikoje nieko nežada.

Nuostabu, bet šalyje, kurioje didžiulėjama, jog "dauguma valdo", prieta prie absurdiškumo? Ši dauguma net negauna tikrų faktų svarbiuose ir lemiamuose krašto įvykiuose.

Kiekvienas gerai atsimename prez. Kennedžio nužudymą ir kokiomis nesąmonėmis skaitytojai buvo maitinami didžiosios spaudos skiltyse. Paskirta Warren komisija tyrė visą tragediją, prirašė didžiulį knygą ir padarė iš to komediją, nes krašto žmonės (ši dauguma!) tik kraipė galvomis ir į tas pasakas niekad netikėjo. Pravartu būtų priminti, jog Warren komisijoje dalyvavo ir šių dienų prez. Fordas.

ATEITIN ŽIŪRINT

Jeigu rimtai pažvelgsime į abiejų partijų "skirtingus" nusistatymus ir pridėsime okup. Lietuvos reikala, turime pripažinti, jog iš jų "pažiūrų" gaunasi didelis šnypštukas, nes naikintos tautos šauksmo nenori girdėti. "Tyloji Diplomacija", kuria taip apsikrėtęs Vatikanas, paaukojęs ir bandas nutildyti Kardinalą Mindzentį, yra giliai įleidus šaknis ir JAV vyriausybėje.

Taigi ar nevertėtų pažvelgti kas darosi patrijotinėje JAV dalyje, kuri bando ir net šaukiasi susipratusių amerikiečių pagalbą. Tokia partija egzistuoja - Amerikos Partija. Jos žmonės yra už nutraukimą bet kokios pagalbos Rusijos gelbėjimui: fabriky statymui, paskolų da-

A. A. Stasė MOCKIENĖ, kilusi iš Lietuvos, Rietavo valsč., Pečiuliškės km., mirė sulaukusi 75 metų amžiaus. Tremtyje gyveno Anglijoje. Liko trys dukterys ir du sūnūs.

Laisvosios Lietuvos rėmėjams Bronei ir Petriui MACNORIAMs bei kitiems giminėms Laisvosios Lietuvos Kolegijos vardu reiškiamė gilią užuojautą.

vimą, aukštosios technikos išdavimą ir t.t. Yra neįtikėtina, bet faktas lieka faktas, jog rusai gauna paskolas šeštu nuosimčiu, gi tuo pačiu laiku šio krašto pilietis moka apie 11%. Taigi kas padengia skirtumą - 5%? Mes, mokesčių mokėtojai. Taigi, netiesioginiai, esame įkinkyti į pagalbą Rusijai.

Gyvenimo įvykiai rodo, jog abi partijos (respublikonai ir demokratų) atgyveno savo amžių, yra bejėgios atsispyrėti užkulisiniam diktavimams ir priešo prie bankroto bei moralinio nusmukimo. Dabar yra pats laikas ugdyti ir remti Amerikos Partiją, nes pasilieka ir toliau prie "dviejų brolių", ateitis darosi raudona miglota, o krašto balsuotojų unros visiškai ištuštės. Jau šiandieną žinomas milijonierius žmonių nusivylimas, kurie išreiškia savo protestą nebedalyvaudami balsavimuose. Esant tokiai padėčiai bet kas gali perimti krašto vadovavimą.

Vyt. S.

CONTINENTAL RESTAURANT

Genovaitė ir Jonas Malioriai

SVEIKAS LIETUVIŠKAS IR AMERIKONIŠKAS
NAME GAMINTAS MAISTAS
Greitas ir mandagus patarnavimas

3139 So. Halsted Str., Chicago, Ill. 60609 Tel. 842-9559

DURYS - LANGAI

Įvairių spalvų ir kainų. Geležies turekliai ir "aluminium siding". Naujausi baltos emalio ir "stainless steel" žieminiai langai.

ALUMINIJAUS RYNOS (Gutters) vanden nubėgimui. Nerūdija ir nereikia dažyti. TVOROS - STOGELIAI įvairių medžiagų ir spalvų.

KOSTAS BUTKUS

TEL. - PR 8 - 2781

A & L INSURANCE AGENCY Income taxes
Real Estate - mortgage loans, 4645 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.
60609 Telef. Nr. 523 - 8775 Notariatas

Aleksas LAURAITIS

SAVININKAS
Turime gyvybės draudimus nerūkantiems pigesnėmis kainomis, ligoninių, nenutraukiamų pajamų, automobilių vairuotojams nuo 16 iki 80 metų, nuo gaisrų ir visus kitus draudimus.

PILDOME INKOMTAKSU blankus

TRYŠ ŠEIMOS GENERACIJOS APTARNAUJA MŪSŲ KLIENTUS:

1974 Plymouth, Duster
ONLY

\$2511

CHRYSLER

BALZEKAS MOTORS

STATION WAGONS

PHONE VI 7-1515

FIRESTONE PADANGOS (TIRES)

Neribota garantija iki sustovėjimo. Ratlankiai (Wheels)

Taip pat atliekamas ratų reguliavimas ir balansavimas (Wheel alignment and balancing). Stabdžiai (Brake service), motoro regul. (tune up), keičiamos dalys, alyva, tepimas ir kiti patalysimai.

Country Auto & Tire Service

2423 W. 59th St., Chicago, Illinois, 60629.
Telef. GROvehill 6-7777. Val. kasdien 7 v.r.
- 7 val. vak., šet. 7 v.r. - 3 v.p.p. Sekmadienį
- uždaryta. Kitu laiku pagal susitarimą.

Savininkas Mikas ČESAS

TVERAS - JEWELRY

DEIMANTAI, ŽIEDAI,
LAIKRODŽIAI IR KITOS
BRANGENYBĖS

2646 West 69th St., Chicago,
Ill. 60629, Tel. RE 7-1941

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS

Kalba lietuviškai

Naujoje vietoje
2618 West 71st St., Chicago,
Ill. 60629

Tel. 737 - 5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Valandos pagal susitarimą.
Uždaryta trečiadieniais

MAZEIKA & EVANS FUNERAL HOME

THREE
AIR-CONDITIONED CHAPELS

Parking Facilities

6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TEVAS IR SŪNUS

TRYŠ MODERNIOS KOPLYCIOS:

2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero TOWNhall 3-2108-09

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) IR SŪNUS

2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1215
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIRginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, ILL. 974-4430

PETRAS BIELIONAS

4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-8572

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-8401

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139

VASAITIS - BUTKUS

1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1008

Spalio Mėnesį Vilnių Prisiminus

Stepas VARANKA

Kaip ir praėjusiais metais, taip ir šiemet, Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos Toronto skyriaus apylinkė per lietuvišką Simanavičiaus radijo valandėlę minėjo liūdną mūsų garbingos sostinės Vilniaus užgrobia, kurį įvykdė lenkai 1920 m. rudenį.

Tais metais, sąjungininkams spaudžiant, lenkai sutiko vesti su lietuvišiais derybas Suvalkuose dėl Vilniaus miesto ir krašto priklausomybės. Derybos prasidėjo rugsėjo 29 d. Lenkai sutiko vesti derybas, kad apgauti aliantų stebėtojus, o lietuviams sudaryti vilties nuotaiką ir sumažinti jų budrumą. Derybų priedangoj lenkai pasirengė Vilnių užgrobti. Tai buvo lenkų tradicinė juduosiška politika Lietuvos atžvilgiu.

Lenkų delegacija žinojo, kad derybos vyksta tik tam, kad pabaigti pasirošimus žygiui į Vilnių. Lenkų delegacijos pirmininkas Mieczysław Mackiewicz išsitarė, sakdamas, "kam derėtis, vistiek iš to nieko neišeis". Taip savo knygoj "Dėl mūsų sostinės" rašė Mykolas Biržiška, Lietuvos delegacijos narys.

Nežiūrint to, spalio mėn. 7 d., sutartis buvo pasirašyta. Ta sutartimi lenkai pripažino Vilnių ir Vilniaus kraštą Lietuvai. Deja, dar rasalui neišdžiūvus, lenkai sutartį niekšiskai sulaužė Majoro Marian Kosiakowski vadovaujami gen. Żeligowskio daliniai pradėjo karo veiksmus prieš Vilnių ir Vilniaus kraštą. Spalio 9 dieną, miglai išsisklaidžius, Vilnius jau buvo lenkų užgrobtas.

Nuo tos spalio, juodosios dienos prasideda Vilniaus krašto lietuviams

okupacinė, skaudi ir kruvina golgota. Lenkai tuoj pradėjo lietuvių persekiojimą. Buvo suimti lietuviai veikėjai, mokytojai, kunigai, klėrikai ir vyresniųjų klasių mokiniai. Buvo atimti lietuvių bendrabučiai, prieglaudose ir gimnazijoje. Vėliau prasidėjo jaunimo masiniai suėmimai ir kaltinimai įvairiais išgalvotais priešvalstybiniais nusikaltimais. Keletas jaunuolių, tarnavusių lenkų kariuomenėje, buvo sušaudyti. Lenkų teismai skyrė lietuviams sunkias, ilgalaikes kėlimo bausmes, kurios turėjo būti atliekamos Lenkijos gilumoje, toli nuo tėviškes ir brangių namų. Nebuvo Lenkijoje kalėjimo, kur nesėdėtų lietuviai dėl lietuviškos šeimos, kuri nebūtų nukentėjusi nuo lenkų okupacinės rykš tės. Lietuvių kultūrinis, religinis ir dvasinis gyvenimas buvo negailestingai naikinamas. Nepadėjo nei užmegsti "broliški" diplomatiniai santykiai. Nevienas Vilniaus krašto lietuvis paaugojo savo gyvybę, sveikatą ir turtą, kad išlaikyti lietuvių ir savo lietuviškas teises okupuotame Vilniaus krašte. Vilniaus krašto lietuvių kančios tęsėsi iki Lenkijos žlugimo.

Rašančiam šiuos žodžius, teko pačiam minimus persekiojimus pergyventi. Tai skaudi ir tragiška Lietuvai ir lietuviams pamoka. Reikia budėti ir veikti, kad ir ateityje toji skaudi ir liūdna istorija nepasikartotų. Reikia Vilniaus klausimą aiškiai ir atvirai lenkams statyti. Reikia aiškiai pasakyti, kad Vilnius yra Lietuvos ir turi jai priklausyti. Tragiškai skamba siūlymas, kai lenkai norėjo Lietuvą apsvaiginti žadėdami jai perleisti keletą valsčių iš okupuoto mūsų krašto, kad Lietuva atsisakytų savo pretenzijas į sostinę Vilnių. Reikia neužmiršti, kad Vilnius tai Lietuvos garbė ir ateitis.

Ko ieškoma Kuboje?

(Atkelta iš 1 psl.)

tas ten pasižvalgytų kokie vėjai ta kryptimi pučia. Dabar neseniai vėl senatorius J. Javits ir kitas didelių santykių atnaujinimo šalininkas sekr. C. Pell, neva be State Departmento sutikimo, lankėsi Kuboje ir ten tyrė vyriausybės nuotaikas. Jie ten išbuvo net 4 dienas, susitiko su žymiais vyriausybės atstovais ir pačiu diktatoriumi Castro. Aišku, kaip ir galima buvo laukti, jie grįžę pareiškė, kad to krašto pažanga daugeliu atveju buvo "impressed" - beveik sužavėti. Taip mat jau yra, kad politikoje kiekvienas mato ir randa tą, ko jis ieško.

Nors tie abu senatoriai ir labai palankūs politinių santykių atnaujinimui ir ekonominio embargo nuėmimui, vistiek iš ten grįžo be didelio entuziazmo. Mat išvakarėse jų susitikimo su Castro, tas vėl išdrožė per radiją ir televiziją energingą kalbą, kur visa komunistinė retorika ir propaganda vėl smarkiai išvartojo Ameriką ir jau puolė net prez. Fordą. O štai ką tik senatoriams grįžus iš Kubos, jos užsienio reik. min. R. Roa, Jungtinėse Tautose savo vado pavyzdžiu vėl piktai puolė šį kraštą už Portoriko salai nepriklausomybės nedavimą, krizę Kipro saloje ir už perversmą Čilėje, kuris buvęs su ruoštas Amerikos CIA įstaigos ir t.t. Tiesa, apie tos įstaigos įsivilimą į Čilės interesus, Amerikos kai-

Masinės pabaltiečių demonstracijos Australijos sostinėje Canberra. Buvo pareikštas pasipiktinimas dabartine valdžia. Dalyvavo du tūkstančiai pabaltiečių iš visų Australijos valstybių. Liberalų Partijos senatorius Greenwood kalbėjo susirinkusius prie Parlamento Rūmų. Taip pat kalbėjo visa eilė Liberalų Partijos atstovų ir dalyvavo jų vadas B. Snedden. Susirinkusieji kvietė pasirodyti min. pirm. Gough Whitlam. Jam nepasirodžius, lietuviai studentai sudėgino jo iškamšą.

Ateina Naujas JAV Kongresas

(Atkelta iš 1 psl.)

Atstovų Rūmuose dabar atslūgo iki 20 naujų narių.

Rinkimų nuotakas kiek pagadino paties prezidento Fordo vienas istorinis veiksmas-vadinamas "pardon" as t. y. buv. prez. Nixono atleidimas nuo bausmės, galinčios būti teismo paskirtos, dėl jo veiksmų Watergate byloje. Nors JAV prezidentas pagal konstituciją tokia dovanojimo teise turi, bet piliečiai labai nepalankiai dėl to reagavo. Nuosaikingesni demokratų yra tos nuomonės, kad šis "pardonas" buvo perankstyvas, dar teismui nepatiekus Nixonui apkaltinimų. O smarkūs demokratų rėksniai visai nenori tokio "pardon" pripažinti.

Kaip ten bebūtų, demokratų partija šiuose rinkimuose gerokai sustiprės, nes ir nesant didesnių įvykių ir vyriausybės žymesnių klaidų, vis tiek, kaip rinkimų istorija rodo, toji partija, kurios narys valdo Baltuosius Rūmus, per neprezidentinius rinkimus, visuomet nustoja šiek tiek vietų Atstovų Rūmuose. Juos vis tiek ir po šių rinkimų, kaip ir per pastaruosius du dešimtmečius, kontroliuos ta pati demokratų partija.

Kaip buvęs prez. Fordo spaudos sekretorius Jerald F. terHorst neseniai viename laikrašty rašė "Kongresas ir vėl bus Jungt. Amerikos Valsių valdymo nelygi šaka, nustelbianči tiek Prezidentūrą, tiek ir Juridinę šaką. Ir tai yra vien todėl, kad Kongresas to nori, visai neatsižvelgdamas ką pati Konstitucija apie trijų valdymo šakų lygį sako."

spėjimo, o lankstosi ir bičiuliaujasi su tais, kurie jį patį nori ir tyko palaidoti.

PRANEŠIMAS

Pagal Taupymo Lakštus (Certifikatus) mes rokame tokias palūkanas:

7 1/2 idėjus 4 metams \$ 10,000 ar daugiau
6 3/4 idėjus 30 mėn. \$ 1,000 "
6 1/4 " 1 metams \$ 1,000 ar daugiau
Susitarus, galime kas mėnesį ar ketvirtį metų siųsti taupytojui palūkanų čekį.

Idėjus į taupomąją sąskaitą 50 dol. ar daugiau, duodame veltui 2 vėliavėles: vieną JAV, o kitą pagal pasirinkimą - Lietuvos, Vak. Vokietijos, Ispanijos, Italijos, Čekoslovakijos, Lenkijos, Airijos, Konfederacijos arba Ecologine su stiebeliu įstatyti vėliavėlę.

PAS MUS NE VISI DARBININKAI YRA LIETUVIAI, BET KIEKVIENAM SKYRIUJE GALIMA SUSIKALBĖTI LIETUVIŠKAI

Saint Anthony Savings

Joseph F. Gribauskas, Vedėjas

1447 SOUTH 49th COURT
CICERO, ILLINOIS 60650
PHONE 656-6330

OFFICE HOURS

Daily 9:00 to 5:00; Monday 9:00 to 8:00

Saturday 9:00 to 1:00; Wed. & Sunday Closed

RECEP TAI

J. & J. PHARMACY

2557 W. 69th Street

Telef. PR 6-4363

Sav. Angela ir Vytenis DIRKIAI

STEEPLES PHARMACY

2434 W. 71st Street

Telef. 737-1112; jei uždaryta, tel. 776-4363.

LYDIA'S HEALTH FOODS

Natūralūs vitaminai-proteinai, įvairiausios gydomos žolės - arbatos. Dietinis maistas. Vaisių sultys be cukraus. Daržovių aliejai. Stambiai malti įvairūs miltai. Daigintų kviečių ir kitos stambių miltų duonos. Natūrali kosmetika.

Savininkė: **Emilija Dudėnienė**

2439 West 71 st Street, Chicago, Illinois 60629
Tel. 737 - 8931

CRANE SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

Eugene PIETKIEWICZ, Pres.

47 & ROCKWELL Str., Chicago, Ill. 60632 Tel. 523 - 1083

Nemokamai vieta automobiliams

All accounts compounded daily
5 1/2 % Passbook Savings paid quarterly.
7 % 4 Years Savings Certificate (Minimum \$5,000)

Dividendai mokami Sausio 31, Balandžio 30, Liepos 31 ir Spalio 31.
Taupymo padėtos ir reguliarias taupymo sąskaitas iki mėnesio 10-tos dienos pelno dividendą už visą mėnesį.

VALANDOS: Pirmadienį ir ketvirtį 9:00 ryto - 8:00 vak.; Antradienį ir penktadienį 9:00 ryto - 5:00 vakaro; Seštadienį 9:00 ryto - 12:00 dienos. Trečiadieniais uždaryta.

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Tel. 263-5826 (istaigos) ir 677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue

2nd Floor Chicago, Ill. 60601

Heating Contractor

Įrengiu naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius ir air conditioning - į naujus ir senus namus, vandens šildymo boilerius. Turiu ir leidimus dirbti mieste bei užmiesčiuose. Darbas atliekamas greitai ir sąžiningai. Apskaičiavimas nemokamai.

DOMAS ŽUKAUSKAS

HEATING & SHEET METAL

4444 S. Western, Chicago, 60609

Telefonas VI 7-3447

HOME INSURANCE

Frank Zapolis
3208 1/2 W. 95 th St.
GA 4-8654

LEONARD'S TEXACO SERVICE

TIRES-BATTERIES- GENERAL REPAIRS, TUNE-UPS

Leonardas ERINGIS

6801 West 87 th Str.
Oak Lawn, Ill. Tel. 598-9776

VALOME

KILIMUS IR BALDUS

Planuame ir vaikuojame visų rūšių grindis

J. BURNYS, Tel. EE 7-5168

A. VILIMAS MOVING

Apdariusius perkraustymus įvairių atstumų

833 WEST 34th PLACE

Tel. FRontier 6-1883

PARAMA

MAISTO IR GĖRIMŲ PARDUOTUVĖ

Didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų gėrimų ir maisto produktų.

Kainos žemos. Atsilankę įsitikinsite.

Sav. JURGIS JANUŠAITIS ir JURGIS MAŽEIKA

2534 West 69th gatvė, Chicago, Illinois 60629 Telefonas 737-3332

PALANGOS restoranas

SVEIKAS LIETUVIŠKAS IR AMERIKONIŠKAS

NAMIE GAMINTAS MAISTAS

Greitas ir mandagus patarnavimas. Prašome atsilankyti

Kasdien atidaryta nuo 7 val. ryto iki 8 val. vak.

Pirmadieniais uždaryta

6918 SO. WESTERN AVE.

CHICAGO, ILL. 60636

GROVEHILL 6-9758

Seigan's

VYRŲ IR BERNIUKŲ KRAUTUVĖ

4640 So. Ashland Avenue

Tel. YA 7-1272

Atidaryta iki 9:00 val. vakaro pirmadieniais ir ketvirtadieniais, o kitomis dienomis iki 6:00 val. vakaro. Sekma dienomis uždaryta.

KOSTIUMAI, SPORTINIAI ŠVARKAI, KELNĖS POLYESTER Dvigubo mezgimo VĖLIAUSIOS MADOS SPALVINGŲ MEDŽIAGŲ

RUDENS SEZONO IŠPARDAVIMAS SU 20 % NUOLAIDA

Paiskubinkite atsilankyti kol dar galima geriau pasirinkti. Čia rasite visą kas tik reikalinga kaip vyrams, taip ir jaunuoliams.

Pirkę kostiumą, švarką ar kelnės, jūs būsite patenkinti, nes mūsų siuvėjai čia pat vietoje jums primieruos ir pritaikins ir nieko už pritaikymą nereikės mokėti.

VISOS BERNIUKŲ APRANGOS GAUNAMOS, ĮSKAITANT STAMBIUS (HUSKY).

VILNIAUS VAIVADOS 4 ISTORIJS TEKMĖJE

Algirdas BUDRECKIS

Oginskių ir Višniaveckų vadovaujami Vilniaus vaivadijos bajorai sukilę prieš Sapiehą, sudarydami Valikininkų konferenciją. Sapiehų karinė galybė buvo išblaškyta 1700 m. Valikininkų mūšyje. Kritus tam milžinui joks kitas Lietuvos didikas nepajėgė po to užpildyti tą jėgos ir įtakos spragą, kuri atsirado Lietuvoje ir tęsėsi iki 1795 m. padalinimo. Kritus milžinams, nykštukai, t. y. antrajai magnatai ir bajorėliai be pasisekimo rungėsi viens su kitu dėl pirmybės.

Išsiliepsnojus Didžiajam šiaurės karui, Kazimieras Sapieha, nusivylęs Augusto II teisingumu, perėjo į švedų pusę. Užtat 1703 m. karalius Augustas II nuo jo atėmė valdžią. Sapiehos vieton, 1704 m. vasario 4 d., karalius paskyrė Vilniaus kaštelioną, kunigaikštį Jonušą Antaną Višniaveckį Vilniaus vaivada. Švedams užėmus beveik visą etnografinę Lietuvą ir Augusto II šalininkams pasitraukus Lenkijon, Jonušas Višniaveckis 1706 m. gegužės 25 d. tapo Krokuvos vaivada. Augusto šalininkų kariuomenė vadovavo Jonušo brolio drauge su Oginskiu. Tad 1706 m. birželio mėnesį karalius paskyrė į Vilniaus vaivada kunigaikštį Mykolą Servacijų Višniaveckį, kuris jau ėjo Vilniaus kašteliono ir didžiojo etmono pareigas.

Didysis šiaurės karas buvo politinio sumišimo metas Lietuvoje. Valdžios žmonės pereidavo iš vienos šalies į priešingą šalį savanaudišku mūšumetims. Taip ir buvo su vaivada Mykolu Višniaveckiu. Jis perėjo į švedų pastatyto karaliaus Stanislovo Leščinskio pusę. Net susitaikė su neprieteliu Kazimieru Sapieha. 1707 m. pradžioje jis atsisakė iš Vilniaus vaivado ir grįžo į Lietuvos lauko etmono pareigas.

Su Stanislovo Leščinskio palaima Kazimieras Jonas Sapieha grįžo į Vilniaus vaivadas ir didžiuosius etmonus. Politiniams vėjams vėl pasikeitus, jis atsisakė nuo etmono posto. Grįžęs į sostą Augustas II dovanojo Sapiehai ir 1708 m. jį vėl pripažino Vilniaus vaivada. 1712-1713 m. vaivada Sapieha ir Vilniaus magistrato pareigūnai užpildinėjo miesto amatininkus ir lupė iš jų didelius mokesčius. 1720 m. kovo 13 d. Kazimieras Sapieha mirė.

1720-1722 m. Vilniaus vaivados urėdas niekieno nebuvo užimtas. Sekantieji du vaivados buvo dideli savanaudžiai ir toliau skriaudė mieston ir krašto gyventojus. Buvęs Vilniaus kaštelionas ir didysis etmonas Liudvikas Konstantas Pociejus buvo vaivada tarp 1722 m. spalio 4 d. ir 1730 m. sausio 3 d. Jis pasižymėjo Lietuvos monetų padirbimu.

Sapiehų priešų partijos vadas, Trakų vaivada Kazimieras Domininkas Oginskis vaivada tarp 1730 m. balandžio 15 d. ir 1793 m. Pociejus ir Oginskis mirė vaivadaudami.

Antrusyk į vaivados pareigas buvo paskirtas Mykolas Servacijus Višniaveckis. Jau eidamas Lietuvos kanclerio pareigas, kunigaikštis Višniaveckis perėmė Vilniaus vaivadijos administravimą "po tėvynės pačikacijos", t. y., po Leščinskio šalininkų numalšinimo 1733 m. Dekingas naujas karalius Augustas III jį 1734 m. kovo 1 d. paskyrė Vilniaus vaivada. 1735 m. lapkričio 9 d. dar gyvo didžiojo etmono budožė. Nors ne toks galingas, koksai buvo Kazimieras Sapieha, Višniaveckis valdė Lietuvą kaip despotas. Jis ir varžė Vilniaus gyventojus. Tai liudija jo 1738 m. balandžio 28 d. įsakymas, kuriame sakoma, jog karo ir vaidų, kuriuos jis vadina revoliucija, metu mieste įsigalėjusi didžiausia netvarka, gynbiniai miesto mūrai ir vartai neprižiūrimi griūva, gatvėse pilna griuvėsių ir nešvarumų, aikščių ir gatvių

grindinys iširę. Prekyba veržiasi ir gėralus pardavinėja pašaliniai, dažniausiai iš užsienio atsibastę žmonės, kurie magistratui jokių mokesčių nemoka ir jo privilegijų nepaiso. Rinkoje stačiai sauvaliaujama. Vaivada Višniaveckis įsakė savo pavaduotojui ir magistrui įvesti tvarką. Jis liepė tvarkyti paprasčiausius kasdienius miesto reikalus. Tačiau ir po 10 metų Vilniuje nebuvo įvesta tvarka. Lietuvos nelaimių pradininkas Višniaveckis mirė 1744 m. rugsėjo 16 d.

Buvo niūrūs laikai vilniečiams. Bet nežiūrint tragiškumo laipsnio, atsirado ir tarsi komiškas atodūsis. Po Višniaveckio tironijos atsirado vaivados, kurie, nors būnant despotėliai, pridavė ir juokingą vaizdą savo elgesiu ir vaikišku pasiputimu.

Augustas III paskyrė girtuoklį Mykolą Kazimierą II Radvilą į Vilniaus vaivadas ir didžiuosius etmonus 1744 m. spalio 5 d. Pramintas Žuvele (Rybenko) dėl pomėgio girtuokliauti, vaisintis ir medžioti, šis buvęs Vilniaus kaštelionas ir lauko etmonas buvo vienas turtingiausių Radvilų ir bendrai Žečpospolitos didikų. Jis mirė 1762 m. gegužės 16 d.

Augustas III į Vilniaus vaivadas paskyrė Žuvėlės Radvilo sūnų, kardininką Karolį Stanislovą Radvilą, 1762 m. spalio 8 d. Šis turtingas Bachas, pramintas "Panie Kochanku" savotiškai gynė Lietuvos savarankiškumą. Jis buvo konservatyvių "Aukso laisvių" Lietuvos bajorų mėgiamas. Jisai buvo Čartoriskų "Familijs", t. y. reformų partijos, aršiausias neprietelis. Didelių peštynių pavietų seimeliuose dėl pelningos ar įtakingos vietos buvo įprastas XVII ir XVIII a. bajorų reiškinys. Ginčydamiesi pavietuose bajorai vertėsi savo jėgomis, neprašė užsienio valstybių pagalbos, bet, susidūrę aukštesnėse instancijose, kaip antai, Lietuvos vyriausiam tribunolui, be svetimųjų intervencijos nebeapsiėjo. 1763 m. vyriausiam tribunole varžėsi Lietuvos kancleris Fridrikas Mykolas Čartoriskis ir Vilniaus vaivada Radvilas. Panie Kochanku Radvilas į Vilnių, kur turėjo vykty tribunolo pareigūnų rinkimai ir tribunolo posėdžiai atsigabeno iš savo dvarų apie 4000 karių. Čartoriskiai pasinaudojo Rusijos imperatorės Katerinos II parama į Vilnių atgabeno imperatorės atstovų pulk. Pučkova. Net vyskupas Ignacas Masalskis katedroje pasisakė prieš Radvilo kariuonos įsiveržimą. Radvilo priešai prašė protekcijos tribunolo sesijoje prieš vaivada Radvilą. Ginkluoto susidūrimo Vilniuje tuomet buvo išvengta, bet derybų pasibaigė niekais. Nesantaika tarp Čartoriskų ir Radvilo didėjo.

Prieš Radvilą Čartoriskiai ir rusai sukėlė 1764 m. rugpjūčio 16 d. Gardino konferenciją. Gardino suvažiavimas atėmė nuo Radvilo vaivados titulą ir garbę ir jį nubaudė ištreimimu (pobawiany godnosci wojewody i skazany na wygnanie). Čartoriskiai bandė ir atstatyti senas miestų privilegijas, įskaitant ir Vilniaus teises.

1764 m. gruodžio 1 d. lauko raštinnikas Mykolas Kazimieras Oginskis tapo vaivada. Jis buvo vedęs Aleksandrą Čartoriskytę. Vilniaus žemutinė pilis laikui bėgant sunyko ir virto visiškais griuvėsiais. 1765 m. seimmas pavedė vaivadaui Oginskiui rasti būdą panaudoti griuvenas visuo-

Balfo tradicinis rudens vaju jau vyksta. Jo atidarymas įvyko spalio 5 d. Chicagos Taupymo ir Skolinimo bendrovės patalpose. Atidarymas įvyko šeštadienį, nors, kaip tradicija, turėjo būti sekmadienį. Kadangi spalio 6 d. įvyko prezidento A. Smetonos minėjimas, tad buvo atkeltas į šeštadienį.

Nuotraukų junginys V. Noreikos

Balfo vaju atidarant garbės prezidiumas. Iš kairės: Balfo Chicagos apskr. valdybos sekretorius K. Januška, direktoriai - F. Sereičikas, J. Mackevičius, O. Zailskienė, Lietuvos gener. konsulė J. Daužvardienė, kalba Balfo centro valdybos pirmininkė M. Rudienė, muz. A. Jurgutis, Balfo centro valdybos sekretorius K. Kasakaitis, išdininkas K. Cepaitis, general. sekretorius J. Jasaitis, Balfo Chicagos apskr. pirmininkas V. Šimkus.

Nuotraukų junginys V. Noreikos

VARGĄ PAŽINĘS, VARGSTANČIUS MYLĖTI IŠMOKAU

Jurgis JANUŠAITIS

Marquette Parko gatvėmis skuba ruduo. Vėlyvas vakaras. Lynoja. Vėjas negailestingai plėšo paskutiniuosius pageltusius medžių lapus. Iš namų pro langus į tamsą skverbiasi šviesos spindulėliai. Gatvės sankryžoje, ant kampo susimąstęs stovėjo žmogus ir sklaidė kažkokias korteles. Vėliau jas suglaudė, išidėjo į kišenių ir, gerokai sušalęs, lietaus sulytas, lėtą žingsnių nužygiavo tolyn.

Jis - Juozas Mackevičius ir šį vakarą išėjęs rinkti Balfui aukų. Daugelį metų rudens metu jis žygiuoja gatvėmis iki vėlumų, besibeldamas į kiekvieno lietuvių namų duris. Jis prašo aukos... aukos ne sau, bet varge esančiam broliui ir sėsei lietuviui.

Juozas įdomus žmogus. Ana jau bebaigęs septynioliasdešimt penktuosius metus. Žilstelėjęs, kiek palinkęs į priekį, bet tvirtu žingsniu žengia lietuviškosios veiklos keliais.

Klimo raseiniškis, Kelmės valsč. Žiūkiškių kaimo augtinis. Nepriklausomoje Lietuvoje savo amžiaus dvidešimtmetį praleido saugodamas žmonių ramybę ir tvarką - tarnavo policijoje valdininku, nuo eilinio iki nuovados viršininko pareigų Raseiniuose.

Juozas Mackevičius mažžemių ūkininkų vaikas, pats vyriausias trijų brolių ir dviejų seserų šeimoje. Nebuvo išteklų Juozui pasiekti ir aukštų mokslų, o pasitenkino 4 klasių diplomu. Per pirmąjį karą su naikinamas ūkis, skaitlinga šeima ne

turi kasdieninės duonos, čia į akis žvelgia badas, sunkus gyvenimas. Juozas, kaip vyriausias šeimoje vaikas, skaudžiai tai išgyvena ir jo širdin jausma meilė padėti vargstantiems. Nėgana to, Juozą, tarnavusį kariuomenėje, lenkai 1920 m. paima į nelaisvę. Jis tada devėjo iš Amerikos gautais kariškais drabužiais. Lenkai, jį paėmę į nelaisvę ties Maišiogala, skaudžiai plaka rykštėmis ir diržų sagtimis, sužaloja kūną, nurengia gerus drabužius, aprenigia suplyšusiais skudurais. Po alio, sužalojimų ir kančių Juozas Mackevičius pagaliau patenka į Raudonąją Križiaus ligoninę ir vėliau buvo iškeistas, pasikeičiant belaisviais.

Anuo metu išgyventos dienos, pakelti vargai Juozą užgrūdina ateities gyvenimo dienoms. O kai savo gyvenimo dalį skyrė Neprikli. Lietuvai, jis buvo didžios pareigos žmogus, sąžiningas, kitus suprantąs, kitiems pasiryžęs padėti pačiose sunkiausiose gyvenimo valandose.

Pagaliau raudonieji vėl artėjo. Kartą ragauto komunizmo nebeuorėjo pergyventi ir Juozas Mackevičius. Drauge su tūkstančiais kitų ir jis su žmonele įsėmė į tremtį, į Vakarus, kad vėliau galėtų liudyti komunizmo baisumą laisvajam pasaulyje gyvenantiems.

Pirmuosius karo metus praleidžia Vokietijoje, netoli Dresdeno, išgyvendamas ir šio didžiojo miesto patį baisiausią bombardavimą. Vėliau Juozą Mackevičių sutinkame Wiesbadene ir Kaselyje. 1949 m. birželio 21 d. atkila Amerikon. Stabtelėja Worcesterio, o čia darbo negavęs po pusmečio atvyksta Chicago ir pradeda naują gyvenimą. Dirbdamas įvairius darbus, taupiai gyvendamas gražiai įsikuria Marquette Parke, kur nuosavoje gužtelėjė gyvena užtarnautu pinigais.

Kai žmogus pasiekia septynioliasdešimt penktuosius metus, atrodo, turėtų tik ilsėtis. Betgi nėra taip su Juozu Mackevičium. Jį pavadinčiau tikru nenuorama. Ir tai, sakyčiau, visą gyvenimą. Įsikūręs Marquette Parke jau nuo 1950 metų įsijungė į lietuvišką veiklą, o Balfui atidavė visą širdį. Dvidešimt ketveris metus Balfo darbininkų gretose. Ir vis veržlus. Pradžioje buvo eilinis aukų rinkėjas. Vėliau įkopė į Balfo direktorius nuo 1968 m. Marquette Parko Balfo didžiausio skyriaus pirmininkas net keturias kadencijas. Ėjo seniūno pareigas. Talkina Balfo Chicagos apskrities valdybai, joje eidamas vicepirmininko pareigas ir yra Apskritis siuntinių persiuntimo priežiūros komisijos pirmininkas.

Ne vien Balfui pašvenčia daug laiko, bet ir kitose organizacijose gyvas narys. Jį matysi Marquette Parko namų savininkų draugijoje, Tauragės, Šakių, Medžiotojų-Meškerioto

Angelė ir Juozas MACKEVIČIAI
Nuotrauka V. Noreikos

jų klubuose bekrutant. O kai būna organizacijų ar Balfo didieji renginiai, Juozas visada stovi stipriųjų darbininkų gretose.

- O kaip sekasi šių metų vaju, Juozai? - pasiteirauju aną rudens vakarą.

- Vyksta sekmingai. Mano skyriaus ribose aukas renka 50 rinkėjų, gi visoje Chicagoje jų turime šimtus. Ir šiais metais aplankysime apie 1500 šeimų. Tikimės, kad aukų nebūna mažiau kaip ir kitais metais. O jų surinkdavome iki 10.000.00 dolerių. Dirba 10 seniūnų, tvarkančių savas seniūnijas. Pažymėti tenka, kad mūsų skyriaus ribos plačios, nuo ežero 59 -tos gatvės toli siekia į pietus ir į vakarus. Mes vejames ir bėgam - čius iš Marquette Parko.

- O koks atsinešimas aukotojų į aukų rinkėjus?

- Tenka sutikti visokių. Didžioji dauguma mieli žmonės, nuoširdžiai atiduoda savo auką, nel. pavaišina. Būna vienas kitas, kuris iškalba, aukos neduoda, įžeidinėja ir net atidaro duris ir... galima sakyti, išmeta. Bet visiems tariau ačiū ir visus lygiai myliu, nes vargstančiųjų šaukšmas yra didesnis ir prasmingesnis už sotaus įžeidinėjimus...

- Kada baigsite vaju?

- Pagrindinis vaju numatomas baigti lapkričio 1 d.

- O ar daug išsiunčiate siuntinių?

- Kaip žinote, padedu Centro valdybai rūšiuoti suaukotus drabužius sandelyje. Organizuoju tam ir talką. Taip pat su talka pakuoju įvairius drabužius ir siuntiniams siunčiamie daugiausia į Suvalkų trikampį. Jau esame pasiuntę apie 400 siuntinių. Drabužių žmonės suaukvoja gerų ir juos gavę džiaugiasi.

Sumetę po žodį, atsiveiklinome. Juozas tvirtu žingsniu ėjo dar daug dienų, besibeldamas į lietuvių namų duris, į lietuvių širdį tardamas: renkų aukas vargstantiam broliui ir sėms. Paukokite.

Ši išstverminga, artimo meilės tarnyboje tiek metų ištvėrusi, Juozą Mackevičių, su dėkingumu minės tie, kuriems jis savo gyvenimo daugelį metų pašventė

Šiapus ir anapus

KOMUNISTINIO AUKLĖJIMO VAISIAI

K. ŪKANA

Bolševikai, jau revoliucijos pradžioje, paskelbė tikėjimui karą. Įsikandę posakį, kad "religija - tautų opiumas", žiauriai, neatlaidžiai ir rafinuotai persekioja tikinčiuosius ir dvasiškius.

Komunistai, atmetę tikėjimo skelbiamą moralę, stengiasi sukurti komunistinę moralę ir religiją. Tačiau tuos ketinimus iki šiol jiems nepavyko įgyvendinti. Juo daugiau Bažnyčią spaudžia ir persekioja, tuo didesni susilaukia pasipriešinimą.

Žmonės netiki ateities komunistinio rojus vizija, nes kiekvienas individas gerai žino, kad gyvens tik vieną kartą. Kaip gi tikintis menkai atlyginamą darbininką ar vargstantį ir apskurusi kolchozininką, kai aplinkui sukiniėjasi aptukę, sotūs ir gerai apmokami komunistai, kuriems partija patikėjo varovų pareigas.

Jau pirmomis savo viešpatavimo dienomis, bolševikai paskelbė laisvąją meilę ir šeimose sugriovė ištikimybės tradicijas. Dabar Sovietų Sąjungoje skiriasi kas trečia šeima, ir skyrų epidemija sunkiai sulaukoma.

Jie skelbia žmonių judėjimo laisvę, bet nuo laisvojo pasaulio apsi-tvėrę spygliuotų vielų tvoromis. Jie pasaulį įtikinėja, kad pas juos demokratizacija rinkimai, bet užimami vietai visada išstatomas tik vienas kandidatas. Jie skelbia sąžinės laisvę, bet ta sąžinė turi būti komunistiška. Jie tvirtina, kad pas juos visi sotūs, bet prie maisto krautuvų stovi ilgiausios eilės.

Jie verčia garbinti komunizmo stebus, bet nepagalvoja, kad prievarta išaukia kietą pasipriešinimą ir dažnai ant garbinto herojaus ištisos rankos pakabinamas š... krepšys.

Skelbiama visų piliečių lygybė ir brolybė, bet čia pat stovi su botagu rankoje komunistas, o kolchozo laukuose purve murdosi apdriskę laukininkų brigados vergas.

Tokiais metodais bolševikams niekada nepavyks sukurti komunistinės moralės ir minias įtikinti ateities rojus linksmybėmis.

Tautos moralės šaltiniai: dekalogas, religija ir iš sentėvių paveldėti papročiai. Istorija - tėvynės meilės ir heroizmo mokytoja.

Bolševikai okupavę Lietuvą tuoju pradžioje naikinti tikėjimą, mūsų tautos papročius ir begėdiškai klasuoti istoriją. Okupantas, talkinamas jiems parsiėdavusių lietuvių, išvartė tautos didvyriams patatytus paminklų, nupiaustė pakelėse stovinčius kryžius, išdraskė mokyklų rankvedžius, o istorines knygas suvirino popieriaus fabrikuose.

Rusas apsisiautęs komunistine palerina iš po jos skvernų kaisioja imperialistinius nagus. Jie, pasivadinę save vyresniaisiais broliais, žiauriai apiplėšia pavergtus kraštus ir jų gyventojus verčia vergauti.

Tautinė mokykla yra patriotų ir didvyrių auklėtoja. Nepriklausomos Lietuvos mokyklose buvo paruošti 1941 m. sukilėliai, ten pat milžinai išaugo Lietuvos laisvės gynėjai - partizanai.

Bolševikai jau pirmoje okupacijoje Lietuvos mokyklas stengėsi pajungti saviems tikslams siekti. Tada jiems tas pragaištingas darbas nesisekė, nes labai mažas mokytojų skaičius jiems pakluso.

Dabartinė okupuotos Lietuvos mokykla jau tikrai paversta. Mokytojai verčiami žaloti mūsų tautos jaunimą, klasuoti istorinius faktus, niekinti tautos didvyrius, skiepyti ateizmą ir persekioti tikinčių tėvų vaikus. Daug mokytojų, ypač moterų, uoliai talki-

ninkauja saugumui, teismams ir prokuratūroms. Jos nesidrovi stovėti šventoriuose ir sekti, šnipinėti ir terorizuoti savo mokinius. Jų darbus labai vaizdžiai aprašo LKB Kronikos. Tėvai neturi teisės mokyti savo vaikus moralės, teisingumo ir meilės savo kraštui ir artimui. Komunistai sako: "Gimė vaikas ir jis jau ne tavo, o valstybės".

Iš anapus pabėgęs lietuvis sako, kad ten ir vaikų darželių pipiriukai šaukia: "Komunistai - caca, kapitalistai - kaka".

Iš komunistinių mokyklų jaunimas išeina be moralės ir atsakomybės jausmo. Dažnas negerbia savo tėvų, nes mokykloje jiems buvo nuolat kalama, kad tėvų galima neklausyti, o senelių negerbia, nes pastarieji buržuazinės Lietuvos atgyvenos.

Taip ir daroma.

Bolševikai rėkia, kad nepriklausomos Lietuvos valstybės tarnautojai buvo išdidūs ir neprieinami. O kaip yra dabar? Pilna sovietinė spauda laiškų, kuriuose aprašinėjama valstybės ir buitinio aptarnavimo darbuotojų "Elgesio kultūra".

Seka du pavyzdžiai paimti iš "Vak tiečių laikraščio".

Septyniadešimties metų senutė nuėjusi pas gydytoją skundžiasi:

- Sąnarius, daktarėli, gelia, naktimis nemiegu. Gal kokių lašelių ramnazių, ar ko?

O gydytojas pašiepiančiai atsako: - Grabas, tik grabas jau tau, motinėle, padės. Jei taip nori galiu ko nors ir prirašyti.

Senutė pati žino, kad ilgai negyvens. Ji pas gydytoją negavo pagalbos ir neišgirdo raminančio žodžio. Eina namo ir pro ašaras nemato kelio.

Tas daktarėlis jau komunistinės mokyklos produktas. Jis išdidus ir nepagalvoja, kad ir jam ateis septyniadešimt. Gaudamas diplomą jis davė priesaiką, kad lengvins kenčiantiems skausmus, net ir beviltiškai.

IŠTIESKIME GAILESTINGĄ RANKA VARGSTANČIAM

Spalio mėnuo - vargstančiųjų šalpos mėnuo. Balfo atidarymas įvyko spalio 5 dieną, Chicagos Taupymo ir Skolinimo B-vės patalpose. Susirinko nemažas skaičius Balfo darbuotojų.

Susirinkimą pradėjo Balfo Chicago apskr. pirmininkas Val. Šimkus, kuris pasveikino visus dalyvius ir pakvietė į garbės prezidiumą Lietuvos Generalinę Konsulę J. Daužvardienę, Balfo Centro valdybos pirmininkę M. Rudienę, O. Zailskienę, pabėgėlį iš Lietuvos A. Jurgutį, J. Jasaitį, K. Čepaitį, K. Kasakaitį, J. Mackevičių ir J. Sereičiką.

Susirinkimui vesti pakvietė J. Jasaitį, kuris dėkojo už pastikėjimą ir kvietė visus kantriai dirbti šalpos bare. Toliau p. J. Daužvardienė savo kalboje priminė, kad Petrusvičienės ir muz. prof. A. Jurgučio atvykimas į šį kraštą diplomatinės tarnybos buvo atkreiptas dėmesys. Centro valdybos p-kė M. Rudienė visiems dėkojo už nenuilstamą darbą padėti vargstantiems.

Rinkimo pradžiai stambias zukų sumas įteikė:

Maria ir Antanas Rudžiai auokojo 200 dol., Karilė ir Antanas Rudžiai, jr. -100,- dol. Taip pat M. ir A. Rudžių dukrė ir žentas Krupai-100,- dol., Dan Kuraitis - 100,-dol. Balfui

ką ligonį ramins ir guos. Priesaika neteisėta. Tai komunistinės moralės pavyzdys.

Vilkaviškio rajono kolchozininkė skundžiasi, kad po operacijos silpnai jaučiasi, o dirbti jau reikia. Turėdama laisvą dieną eina į autobusų stotį ir važiuos pas chirurgą pasitikrinti sveikatą, nes dar reikia gydytojo priežiūros.

Motociklu pasiveja kolchozo pirmininkas, sustoja ir klausia:

- Kur eini, kaimyne?

- Pas gydytoją, - sakau, - dėl sveikatos vis neturiu ramybės.

- Tau reikia jauno vyro. Mesk tą senį, tai sveika kaip ropė būsi. Ča-cha-cha!

Draugas pirmininkas išjuokė savo darbininkę ir nušvilpė, net kelias uždulkėjo. Dabar raudonųjų dvarų tijųnai su moskvičiais ar motociklais važinėja. Technikos amžius, tai ir naujosios baudžiavos ponai motorizuoti, bet neišauklėti.

ir 50,- dol. A. Jurgučio fondui. Koliečienė iš St. Peterburgo auokojo 25,- dol. A. Jurgučio fondui. Vienas aukotojas prašė pavardės nespek

aukotojas prašė pavardės neskelbti Balfui auokojo 100,- dol., Viso aukų buvo gauta 675,- dol.

Al. Jurgutis dėkojo Balfui už rūpestį ir globą gyvenant Europoje, taip pat už atkvietimą į šį kraštą, malonų priėmimą ir globą dabartiniu metu.

Lietuvoje Balfas yra plačiai žinomas, gaudami paramą, atgauna moralinį ir materialinį jausmą.

V. Šimkus dėkojo F. Pakel už nenuilstamą paramą Balfui. Jau kelinti metai iš eilės leidžia naudotis sale ir padengia vaišių susidariusias išlaidas ir skirdama auką pradžiai.

Toliau V. Šimkus kalbėjo dėl Simo Kudirkos išsikūrimo, pabrėždamas, kad Balfas parūpino tūkstančiams pabėgėlių efidevitus ir išsikūrimo galimybes, kad nereikalinga steigti atskirų fondų, o visas aukas nukreipti per Balfą, nurodant asmenis kam tos aukos skiriamos ir jos sąžiningai bus įteiktos. Be to, aukotojas gavęs pakvitavimą, galės nurašyti nuo mokesčių.

Iškilmingas atidarymas buvo baigtas Tautos himnu. Toliau sekė kukliai vaisės, kurias paruošė K. ir K. Repšiai, talkinant A. Mackevičienei.

Adomas Didžbalis

REMKIME TUOS - KURIE SKELBIASI
"LAISVOJE LIETUVOJE"

Originalus plakatas Toronto pabaltiečių demonstracijoj, kur buvo protestuojama prieš Australijos vyriausybės nutarimą pripažinti Pabaltijo valstybes Sov. Sąjungai. Demonstracija buvo surengta Kanados Baltiečių Federacijos Toronto miesto rotušės aikštėje spalio 5 d.

Nuotrauka St. Dabkaus

KALEIDOSKOPAS

PIONIERIŲ STOVYKLOS

Praėjusią vasarą mūsų išeivijos salioniniai "ružinkos" kiek mažiau besidraskė dėl mūsų vaikų siuntimo į okupuotos Lietuvos pionierių stovyklas. Nesimatė jų melagingų pareiškimų apie stovyklų auklėjančią ir kalbą "įdiegiančią" reikšmę. Vis tiek, noriu atkreipti tokių stovyklų šalininkų dėmesį į šiuos metus "Tiesos" 129 numerio vedamąjį, kuriame parašyta tiesa apie tas pionierių stovyklas, Tiesa, kurią sveikesnį protą išlaikę mūsų visuomenės nariai seniai žinojo ir be "Tiesos" paaiškinimų. Gal šitie atidengimai padės išvengti mūsų "bendradarbiautojams" pagundos ateities ruošti keliones iš Amerikos į okupuotos Lietuvos pionierių stovyklas.

"Tiesos" vedamasis pavadinamas "Moksleiviška vasara". Pirmiausia konstatuojama, kad "nepakankamai turime pionierių stovyklų, kai kurios jų neatitinka sanitarinių higieninių reikalavimų, patalpose nėra tinkamų sąlygų mokinių poilsiui, nevisada stovyklautojai gauna gerą maistą, labai trūksta kvalifikuotų virėjų, šlubuoja tiekimas."

Galimas daiktas, kad Amerikos lietuviukas Vilniaus bolševikai nusiųstų į geriausias stovyklas, kur būtų ir poilsis ir geros virėjos ir maisto. Tačiau ne čia klausimo esmė. Toliau skaitome: "Ne mažesnė pionierių stovyklų problema - auklėtojų kadrai. Vis dar trūksta jaunimo, kuris sumaniai vadovautų pionieriams, įtrauktų juos į visuomeninę veiklą. Pionierių stovyklos - tai kartu komunistinio auklėjimo židiniai..."

Idomu, ką Akiračių profesorai pasakys į šitokią Tiesos tvirtinimą? Juk jie savo laiku susiriesdami įrodinėjo, kad ten, tose stovyklose, tik žaidimai, sportas, dainos ir lietuvių kalbos pamokos. O čia "Tiesa" ima ir atidengia, kad jos "komunistinio auklėjimo židiniai".

Toliau minėtas laikraščio vedamasis ragina ypatingą dėmesį kreipti į Lietuvos "išvadavimo" trisdešimtmečio sukakties stovyklas, "kad jaunieji leniniečiai suprastų, kas mūsų tėviškei atnešė šviesą, kad jie turi būti dėkingi už laimingą vaikystę".

Toliau "Tiesos" vedamasis dar išryškina politinio auklėjimo stovyklose svarbą: "Komunistinis auklėjimas - kiekvienos pionierių stovyklos pagrindinis tikslas. Būtiną ugdyti meilę tarybinei tėvynei, mūsų daugiatacionali šaliai". Prie to jau nieko nereikia pridėti, aišku, kaip "ant delno". Stovyklų organizatoriai Ciceroje ir kitur galėtų šias eilutes išsikirti ir gerai pastudijuoti.

Kitame "Tiesos" 131-me numeryje Antanina Paurienė, švietimo, mokyklų ir mokslo įstaigų darbuotojų profsąjungos pirmininkė, atvirai skundžiasi: "Ne paslaptis, kad vaikai be didelio noro vyksta stovyklauti, o tėvai, tik būtinybės verčiami, išleidžia vaikus į stovyklas..." Čia profsąjungos vadeivė kalba apie okupuotos Lietuvos tėvus ir vaikus, nes išeiviai tėvai jokioms "būtinybėms" jų neverčiant, lėktuvais grūda savo vaikučius į pionierių stovyklas. Koks džiaugsmas tų stovyklų organizatoriams, koks pyktis ir nesupratimas Lietuvos tėvams ir vaikams. Jiems tikriausiai kyla įtarimas, kad geras gyvenimas Amerikoje susuko kai kurių "Dypukų" smegenis. Jau seniai iš Lietuvos ateina žinios, kad lietuviai ten vengia bolševikinių stovyklų ir savo vaikų, jei gali išsisukti, į jas nesiunčia. Kyla tad klausimas, kas suminkštino mūsų išeivijos kai kurių "inteligentų" stuburiukus?

GITARA IR BAŽNYČIA

Vargonininkų - muzikų seime, rugsėjo 2 d., daug vėjo sukėlė jaunas, 27 m. lietuvis muzikas - vargonininkas Albinas Prižgintas. Jam seime seniai prigadino daug nervų, nes jis Darbininke rugsėjo 20 d. skundėsi, kad seime girdėjęs "vis tų pačių žodžių, retorikos, svajojimų, ašarojimų". Vitutinis seimo dalyvių amžius buvęs 55 metai.

Kai kurie Prižginto pasisakymai yra tipingai jaunuoliški. Jis nesupranta, kaip muzikas J. Stankinas ir kun. L. Budreckas abu tiki, kad gitara neturi vietos bažnytinėje muzikoje. Budreckas net sakęs, kad džazas yra lietuviams visai svetimas. Prižgintas rašo: "Aš nežinau, kaip kun. Budreckas priėjo tos išvados. Bet aš esu lietuvis ir katalikas, su aukštojo mokslo mokslo ir aš mėgstau abu - ir "rock" ir džazą. Dėl gitaros muzikos mišios: man atrodo, kad svarbu ne instrumentas, o muzikantas. Muzikinis muzikas ir geriausiais vargonais gros, ir skambės kaip bloga gitara."

Šalia jau ne naujos "gitaros" temos, Prižgintas meta ir daugiau minčių: "Aš žinau tik dvi muzikos rūšis: gerą muziką ir blogą muziką. Bet aš nesiskirstau muzikos į lietuvišką muziką ir visą kitą muziką." Šitaip jaunuolis atsakė į pasiūlymus lietuviams bažnytinuose koncertuose atlikti tik lietuviškas kompozicijas.

Nors Prižgintas to nesako, jis užsimena, kad jaunimą iš bažnyčių atbaidė vyresnioji karta. Jei bažnyčiose būtų gitaros ir džazas, tai jaunimas gal noriau dalyvautų choruose ir bažnyčiose.

Norėčiau Prižgintui priminti, kad tokiu pataikavimu niekas niekad ilgesniam laikui nepritraukia nei senimo, nei jaunimo. Kada Prižgintas bus 55 metų, atsiras naujų madų, naujų "trendų", kurie pakeis ir gitaras ir šiuo metu taip garbintus "rock". Ar tai todėl turime bažnyčiose groti gitaromis, kad keli jauni anglai Liverpulio rūsiu tavernoje grojo gitaromis ir padarė milijonus iš "bagotų" anglosaksiškų jaunuolių, kurių tėvai, viršvalandžius dirbdami, dalino pinigėlius jaunimui, pirkti Beatles plokštelėms. Jokio kito gitarų išpopuliarinimo pagrindo nežinau. Ar bažnyčios bus pilnos jaunimo, jei jose akis išvertę šūkaus purviniais kombinzonais pasipuošę kudločiai?

Norėčiau Anglų Karalienės parapijos vargonininkui ponui Prižgintui nurodyti Vatikano valstybės sekretoriaus kardinolo Jean-Villot pareiškimą, padarytą rugsėjo 26 d. Jis pareiškė, kad Popiežius Paulius VI-sis nepritaria džazo ar kitai lengvai mišiose, vadindamas tokią muziką "eskapistinę" ir paviršutinišką. Jo šventenybė, pasakė kardinolas, duoda pavyzdį, kaip artistinės ir dvasinės muzikos modelį - gregorianišką giedojimą.

Kol bažnyčios vadai ne 27 metų, o vyresni (Popiežius tą pareiškimą per kardinolą Villot padarė savo 77 metų gimtadienio proga) teks atsisakyti nuo gitarų ar kitų laikinų, nepastovių pamišimų.

Izidorius Pipiras

Pabaltiečių demonstracija, kuri įvyko š. m. spalio 5 d. Toronto rotušės aikštėje, prieš Australijos vyriausybės nutarimą pripažinti Pabaltijo valstybes Sov. Sąjungai. Da-

lyvavo apie 500 žmonių. Prie šios demonstracijos daug prisidėjo ir LAS nariai.

Nuotrauką junginys G. Urbono

Pasaulyje vienas iš tūkstančio
žmonių kalba lietuviškai.
Ar tu vienas iš jų?

ANONAS

Ir nieku kito tauta neapreiks savo širdies, sielos ir dvasios taip, kaip savo kalbą. Vydunas

Clevelando skautai ir skautės atlieka dalį programos minint kun. Petro Džėgoraičio 35 metų kunigystės sukaktį.
Nuotrauka J. Garlos

Saulė Girdžiūnaitė (vidury su diplomu), lankydama pradžios mokyklą, mokėsi ir lituanistinių dalykų. Baigus su pagirimu mokyklą, pradėjo lankyti Bishop Noll Institutą ir, turėdama gerus pažymius, buvo perkelta į gabesnių mokinių klasę. Per visus keturis mokslo metus buvo garbės studentė. Lankydama institutą įstojo į Aukštesniosios lituanistinės mokyklos VI klasę. Gyvendama East Chicagoje, Indiana, susidarė tolimą kelionę į Jaunimo centrą, reikėjo važiuoti apie 22 mylias. Todėl, norėdama kaip nors baigti aukštą, lituanistinę mokyklą, vasarą, atostogų metu, ji pasirodė pagal tos mokyklos septynios klasės programą ir su gerais pažymiais išlaikė egzaminus į aštuntą klasę. Gimtoji kalba jai yra nesvetima ir aukšt. lit. mokyklą baigė su gerais pažymiais.

Baigusi institutą įstojo į Indianos Universitetą mokytis svetimų kalbas. Be anglų, ji studijavo prancūzų ir vokiečių kalbas. Po dviejų metų studijų, turėdama visus gerus pažymius ir būdama garbės studentė, Blumingtone, Ind., išlaikė papildomus egzaminus iš prancūzų kalbos. Universiteto buvo pasiūta į Strasburgą, Prancūzijoje, pagilinti prancūzų kalbą.

Saulė Girdžiūnaitė su gerais pirmojo - trečiojo laipsnio užsieniečių fakultete pažymiais, laikė prancūzų studijuojame fakultete egzaminus pirmojo kurso diplomui gauti ir juos išlaikė gana gerai, gaudama antrąjį diplomą.

Šį pavasarį, grįžus iš Prancūzijos, baigė Indianos universitetą ir gavo bakalaurų laipsnį. Būdama garbės studentė yra įrašyta į Amerikos universitetų ir kolegijų garbės studentų sąrašą.

Audra Maria Česnulytė, duktė Petro ir Angėlės Česnulių, 70 Main St., Paris, Ont., sėkmingai baigė Guelph Universiteto Dramos Fakultetą Bachelor of Arts laipsniu. Šiuo metu ji dirba Antrajame Teatre kaip scenos administratore.

Spalio 5 d. Clevelande įvyko šeštasis abiturientų pristatymo balius. Čia dalis abiturientų, kurie baigė gimnazijas ir tęsia toliau mokslą įvairiuose universitetuose.
Nuotrauka J. Garlos

Originali lietuvių prieštara ir išpėjimas Australijos min. pirm. Gough Whitlam, kuris santarvėje su užsienio reikalų min. senatorium D. Willesee pripažino Lietuvos įjungimą į Sovietų Rusiją.

Jaunimo komitetas, kuris surengė Clevelande šeštąjį abiturientų pristatymo balių. Iš kairės: Eglė Giedraitytė, Petras Gaižutis, Jūratė Petraitytė, Loreta Nykštėnaitė, Alvydas Naibutaitis ir Vida Gaižutytė.
Nuotrauka J. Garlos

KONKURSAS JAUNIESIEMS ŽURNALISTAMS

Lietuvių Žurnalistų Sąjungos centro valdyba ragina jaunuosius žurnalistus, iki 30 metų amžiaus, rašyti į laisvojo pasaulio lietuvių spaudą ir kviečia dalyvauti Dauž - vardžio Fondo konkurse.

Konkurso dalyviai, iškirpę iš laikraščių savo rašinius, spausdintus nuo 1974 m. sausio 1 d., ar padarę jų foto kopijas, atsiunčia tą įrodomąją medžiagą iki 1974 m. lapkričio 1 d. LŽ-gos pirm. kun. J. Vaišniui, S. J. adresu: 2345 West 56 St. Chicago, Ill. 60636.

Konkurse gali dalyvauti visų lietuvių laikraščių jaunieji bendradarbiai, neišskiriant jaunimui skirtos spaudos.

Pinigines premijas paskirs L. Ž. S-gos centro valdyba savo posėdyje lapkričio 6 d.

Radijo valandėlių jaunieji bendradarbiai ar laikraščių foto reporteriai gali konkurse dalyvauti, valandėlių vedėjams ar laikraščių redaktoriams juos raštu rekomendavus.

L. Ž. S-gos Centro Valdyba

Kazys VEIKUTIS, Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos Centro Valdybos pirmininkas, laiškų padėkojo JAV LE Visuomeninių Reikalų Trykšai už jos nario Algimanto Gurecko LB var du pasiūstą protesto laišką anglų kalba leidžiamo lenkų žurnalo "Perspectives" redakcijai. Laiškų LB protestuota prieš žurnalo skiltyse vykdomą Vilniaus krašto savinimąsi. Žurnalo redakcija prašyta ateiityje gerbti Lietuvos valstybės suverenumą ir jos teritorinį integralumą su

Detroit, š. m. rugsėjo 28 d., Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos bažnyčioje buvo sutuokti Alma Abariūtė ir Edvardas Sventickas. Po to įvyko vaišės kultūriniame centre.
Nuotrauka J. Urbono

Maskvos Triukai Ir Dipukai

Čia Maskva su vergais savo Linksmint UNO atvažiavo, Pažiūrėt maskvinių triukų Maskva pakvietė dipukų.

Gražus jų būrys atvyko, Maskvai paslaugą atliko; Net vaikai mūsų veikėjo Su senele atskubėjo.

Veiksniai neatsiliko Ir jų atstovai atvyko. Taip už laisvę mes kovojam: Maskva groja, o mes plojam. Ten kovoms jie ruošia arus, O mes Maskvai janičarus.

J. V.

Kanadoje suruoštos demonstracijos prieš Lietuvos okupantą Sovietų Rusiją prezidentas. Griežtą kalbą sako Federalinės valdžios Parlamento atstovas P. Parent. Trečias iš kairės lietuvių atstovas inž. S. Šetkus.

Spalio 5 d. Clevelande įvyko šeštasis abiturientų pristatymo balius. Čia matoma vienas iš jaunimo stalų.
Nuotrauka J. Garlos

Clevelando skautės atlieka programėlę kun. P. Džėgoraičiui pagerbti.

KULTŪRINIS PUSLAPIS

75-ri Metai Nuo Pirmo Lietuvių Vaidinimo "Amerika Pirtyje"

Jonas MIŠKINIS

Jau suėjo septyniadešimt penkeri metai nuo pirmo lietuviško spektaklio Lietuvoje. 1899 m. rugpjūčio pradžioje įvyko pirmas lietuviškas vaidinimas gintaro krašte, Palangoje, grafo Tiškevičiaus daržinėje. Čia buvo suvaidinta linksmoji J. Vilkučiaičio - Keturakio parašyta 3-jų veiksmų komedija "Amerika Pirtyje". Šis vaidinimas anuomet turėjo didelės reikšmės mūsų kultūrai ir lietuviybės gyvenime. Nors vėliau lietuvių teatro mėgėjų buvo vaidinami scenoje ir kiti veikalai, bet nei vienas nebuvo taip pamėgtas, kaip "Amerika Pirtyje". Mat, ši realistišinė komedija geriausiai atvaizdavo to laiko kaimiečių gyvenimo jausmą, šią kaimelių kultūrą, turėdama didžiausią pasisekimą, kartu buvo ir aktiškas, kuris keldavo mūsų žmonėse tautinį susipratimą, skatino teltis į vienybę ir ryžtingai kovoti dėl tautos laisvės.

Šio veikalo pastatymo pirmieji iniciatoriai buvo: dr. L. Vainelis, dr. Jonušis ir dr. Žalnierius, o vaidintojai - studentai, gimnazistai ir šiaip jaunuoliai, būtent: Juškevičiūtė, Juškytė, Mongirdas, A. Janulaitis, P. Višinskas, Kuzinas, Empacheris, Gabalis ir kiti. Šis pirmas spektaklis laikomas ir lietuvių teatro pradžia. Žinoma, anuomet buvo sunki pradžia, bet ryškiai ir kupina tautinio atgijimo dvasios.

PAVERGĖJŲ TRUKDYMAI

Rusai, mūsų tautos pavergėjai, stengėsi įvairiais būdais trukdyti, kad vaidinimas "Amerika Pirtyje" nebūtų pastatytas. Gubernatorius buvo prašytas daug kartų duoti vaidinimui leidimą, kol, pagaliau, leidimą duoti pavedė Palangos policijos viršininkui, kuris po ilgų maldavimų ir prašymų leidimą davė. Be to, dar daug kliudė vietiniai lenkai, net atkalbinėjo artistus, kad šie neitų vaidinti, esą nėra inteligentų, o kaimiečiai lietuvių neišsiskleidę, tamsūs ir nekultūringi, jie vistiek nieko nesuprasią. Nors tokios kalbos plačiai plito, bet nieko jos nepadarė. Taip pat netikėtą pokštą iškrėtė ir policijos viršininkas rugpjūčio 8 d. atėjęs pranešti, kad vaidinti neleis. Rengėjai griežtai pasipriešino ir reikalavo, kad už padarytas išlaidas užmokėtų. Policijos viršininkas to pasipriešinimo pabūgo, nes buvo susidariusios didelės išlaidos ir leido vaidinti.

NEPAPRASTAS DŽIAUGSMAS

Į vaidinimą žmonės rinkosi iš artimųjų ir tolimųjų Žemaitijos kaimų. O lietuviai inteligentai suvažiuavo beveik iš viso Lietuvos krašto. Suplaukė žmonių minios. Skambėjo lietuviškos dainos. Bilietų iš anksto pritrūko. Pelno buvo gauta virš 100 rublių, kurį paskyrė sunkiai sergančiam dr. Vincui Kudirkai gydyti. Vaidinimas pasisekė kuo puikiausiai. Žodžiu, šis vaidinimas daugelį prikėlė iš tautinio miego ir daugeliui išspaudė gėdos ašaras... Vadinasi, laiku buvo, tarši, užkurta tautinė ugnelė, kuri veikiai ir plačiai išsilepsnojo Lietuvoje.

RUSŲ PERSEKIOJIMAI

Po šito Palangoje pirmo lietuviško vaidinimo rusų valdžia vis dėlto susigriebė, nes ji pamatė, kad tokie vaidinimai gali greičiausiai atbusti pavergtoji lietuvių tauta. Todėl daug kas, ypač pradedant dr. L. Vainelį, kas tik buvo kuo prisidėjęs prie to vaidinimo parengimo, labai nukentėjo nuo rusų caro valdininkų. Po šio įvykio ir kiti lietuviški vaidinimai negalėjo viešai veikti, kol lietuviška spauda nebuvo atgauta. Tačiau daug kur vaidinimai vyko slapta. Tokie slapti vaidinimai, 1901-1903 metais, daugiausia buvo rengiami Suvalkijoje, apie Marijampolę, Liudvinavą, Kalvariją ir kitur. Tuos slapčius vaidinimus rengdavo tam tikra mėgėjų vaidintojų grupė. Viskas būdavo atliekama didesnių pirklių seklyčiose, o kai kur net ir klojimuose.

O kai 1904 m. gegužės mėn. 7 d. lietuviams buvo leista spauda, tai nuda tada jau buvo galima viešai vaidinti. Po lietuviškos spaudos atgavimo tuo jau buvo surengtas viešas vakaras Marijampolėje su vaidinimu "Amerika Pirtyje". Į šį vaidinimą atvyko šios komedijos autorius J. Vilkučiai, kurį publika sutiko su didžiausiomis ir nuoširdžiausiomis ovacijomis. Vėliau visa eilė panašių vaidinimų pasklido po visą Lietuvą. Nors ir buvo vaidinami kiti scenos veikalai, tačiau pirmavo "Amerika Pirtyje" ir taip vyko ligi 1914 metų. O kai šis veikalėlis pasiekė Džukiją, turėjo labai didelį pasisekimą. Daug kur buvo vaidinama po kelis kartus.

Pažymėtina, kad tie vaidinimai įdegdavo žiūrovams tvirtesnį pasiryžimą lietuviybės darbu ir gilesnę Tėvynės meilę.

Žemės ūkio Akademijos 50 metų sukakties minėjimas įvyko š. m. spalio 12 d. Chicagoje, Jaunimo namuose. Iš kairės pirmoje eilėje: prof. Balys Vitkus, prof. Dr. Pranas Jucaitis, agr. F. Mackevičienė, vysk. Vincentas Brizgys, Lietuvos gener. konsulė J. Daužvardienė, prof. dr. Meškauskas, prof. dr. Stasys Janauskas, prof. J. Paltauskas, miškininkas Vincas Žemaitis, dr. agr. J. Briedis (antroje eilėje) ir kiti agronomai ir svečiai. Nuotrauka A. Šeštoko

Vilniaus tradicinę Dieną minint, A. ir M. Rudžių Lietuvių Forume minėjimo dalyviai. Iš kairės: inž. A. Rudis, moderatorius Vyt. Kasniūnas, V. K. L. S. Chicago skyriaus pirmininkas J. Lekas, VARPO redaktorius, skaitęs paskaitą, teis. A. Kučys, studentė Aušra Cibaitė, V. Gasparienė ir inž. pareigas atliekanti, operuojanti stotį, M. Rudienė.

LIETUVIS PO KANČIŲ KRYŽIUMI

Petras INDREIKA

Lietuva buvo ir yra katalikiškas kraštas, tai žino kiekvienas ir be paaiškinimų. Katalikybė didžiausios imperatoriai ir ūkininkai, didieji nusidėjėliai ir šventieji. Bet tikinčiojo padėtis okupuotoje Lietuvoje šiandien yra kitoniška: ji panaši į pirmuosius krikščionybės amžius ar į Romos imperatoriaus Nerono laikus, kada jis sugautus krikščionis apipildavo smala ir padegęs grožėdavosi gyvais degančiaisiais.

Keistokai atrodo, kad didžiosios idėjos gimsta sunkiau - žmogaus gyvenimo laikais, juk panašius laikus išgyvena ir mūsų pavergta tėvynė, kurios skausmų ir kančių epopėja dar teberašoma pogrindyje, palėpse prie blankios žvakės šviesos ir surankioti faktai deliojami į - Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką. Jos kuklūs sąsiuvinėliai praspusta pro įelektrintų vielų užtvaras ir laisvą pasaulį, bylodami, kad Lietuvos tikintieji tebėra ištikimi tautinėmis tradicijomis, bažnyčiai ir pagrindinėms moralės ir teisės normoms; herojišku pasišventimu beginami prigimtas žmogaus teises būti laisvu, nes Dievas jį tokiu sutvėrė.

Rugpjūčio pradžioje pasirodė viename rinkinyje septynių Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos. Knygą išleido L. K. Religinės Rėmėjai, kurios išleidimą finansavo prel. Juozas A. Karalius, tiražu 5000 egz. Už 336 psl. knygą kainą yra nepaprastai žema - tik 2,50 dol.

Knygoje sukaupta medžiaga vaizduoja: religinės praktikos konfliktą su sovietiniu režimu, kurios emisaras yra Tarasovas reziduojąs Maskvoje, o jo varovas Lietuvoje Kazimieras Tumėnas su tariamu teisingumo ministru A. Randakevičiumi. Matome, kad okupuotoje Lietuvoje bažnyčios ir tikinčiųjų reikalus tvarko ne kunigai ar vyskupai, bet politrukai. L. K. B. Kronikoje tikintysis žmogus parodytas kaip nugenėtas medis, kuriam neleidžiama išleisti atžalų, nes komunistinėje sistemoje viskas turi būti suvienodinta, sulgynta ir uniformuota, kur savarankiškumui pasireikšti nebėra vietos: ne tik bažnyčiai atimta teisė sklepyti moralę, bet ir tėvams atimama pareiga auk.

Jaunimo centre buvo suruošta labai įdomi ir vertinga pirmoji Chicagoje gintaro ir jo išdirbinių paroda. Daugelį nustebino kokių gražių dalykų iš gintaro - Lietuvos aukso lietuviai turi įsigyti ir puošia ne tik tautinius drabužius, bet ir savo butus iš gintaro pagamintais paveikslais, Vidury - parodos aktyvios organizatorės p. p. Kriaučienė ir Vaitaitienė.

Nuotraukų junginys V. Noreikos

lėti vaikus ir apspręsti individo gyvenimą be viską žinančios komunistų partijos. Kovoje dėl tautos moralės, tautinės sąmonės išlaikymo kaltinami ir teisiami dvasiškai, kaip palaiką antirusišką nacionalizmą, net suteikiant mirštančiam paskutinį religinį patarnavimą... Tėvai baudžiami už kryžiaus pastatymą dar neatimtoje sodyboje, o jaunuoliai kaltinami už gėlių puokštės padėjimą prie dar nenugriauto Vytauto Didžiojo paminklo. Mokytojai verčiami stovėti prie bažnyčios durų ir registruoti vaikų pavardes, grąšinant sumažinti elgesio pažymius už lankymą pamaldų arba kviesiti tėvus pasiaiškinti mui ir persiauklėjimui.

Pagal komunistinį ištikinimą tikėjimas turi mirti pluralistiniame pasaulyje, tautybė išnykti su visomis iškilusiomis asmenybėmis ir pasaulio istorija turinti įgyti kitą kryptį. Todėl kiekvienas įvykis susijęs su katalikų bažnyčia valdžios organų stropiai sekamas ir tikrinamas ir bet koks nuo potvarkių nukrypimas skaudžiai baudžiamas. Komunistinis režimas negali pakęsti, kad šalia marksizmo valstybinės religijos būtų dar kita. Puolimas tikinčiųjų paremtas visu komunistiniu išradingu: jų pačių išleistais įsakais nesuderinamais su civilizuoto gyvenimo potvarkiais bei pagrindais.

Nepaprastos ir įtemptos kovos platybėje vyksta viso L. K. B. Kronikoje išvardintos scenos: Zidebskio, Bubnio, Šeškevičiaus ir kitų. Visos vietos, skaičiai, pavardės stropiai patikrinti, todėl Kronika yra autentiškas dokumentų rinkinys ir tikras o-

kupuotos Lietuvos gyvenimo vaizdas kur teisiamieji turi tiek drąsos pasakyti okupantui į akis atsikertamose kalbose mesdami kaltę ne tik už bažnyčių išniekinimą, bet ir ankapių išvertimą ir paminklų sunaudojimą kolchozinių tvartų pamatams ir t. t. Todėl Kronikoje sukaupę davių niekas negali nuginčyti ar paneigti, nes jie komunistinių teismų patvirtinti, besistengiant plėsti ateizmą ir bėnakinant tautinės atsparos taškus ir atramos punktus - bažnyčias, kuriomis Lietuva galėjo didžiuliotis.

Šiandien lietuvis pavergtoje Lietuvoje yra atsidūręs po kančių kryžiumi iš kurio dar semiasi tvirtybės ir paguodos. Darosi tragiška padėtis kada vienoje pusėje tylos laikosi Vatikanas, Sovietų Sąjunga, Jungtinių Tautų organizacija ir JAV diplomacija, o kitoje pusėje - komunistinio išniekinto žmogus, bėrašas tautos kankinių martirologija.

Žinome, kad lietuvių tautos kančios jau daugelyje veikalu buvo aprašytos ir pavaizduotos. Bet tai daugumoje jas lietė už tėvynės ribų, o Kronikoje suregistruoti faktai yra įvykę pačioje gimtoje žemėje, tai lyg tęsinys savanorių, partizanų kovų, kurie už tėvynės laisvę mirė su šautuvu rankose, o čia pilkieji dienos didvyriai bekovoja už žmogiškas teises, besiskundžią Vatikaną ir Jungtinių Tautų organizacijai, beišskant teises ir teisingumą ar net užuojautos, o ne privilegijų.

Vartant L. K. B. Kronikos puslapius lyg pasigirsta anas M. Mažvydo balsas iš pirmosios jo išleistos lietuvių kalba knygos: - Imkite mane ir skaitykite ir skaitydami permankykite... Jūs esate laisvi, kalbėkite pasauliui, nes tauta savo problemų negali jam pristatyti, o fakų Kronikoje užteks, kad Kalantos ir kitų aukos liepsnos niekad neužgesų.

Marijos aukšt. mokyklos salėje, Chicagoje, buvo suruoštas iškilmingas prezidento Antano Smetonos šimtojo gimtadienio minėjimas. Buvo gerai paruošta programa, kurią pravedė rašytoja aktorė B. Pūkelevičiūtė, taikliai parinkusi ištraukas iš prez. A. Smetonos raštų. Smetonos anūkas, daug žadantis pianistas - Vyt. Smetona, išpildė porą klasiinių dalykų. Dailavavo daug publikos ir įvairios organizacijos.

Nuotrauka A. Gulbinsko

ŽMONĖS, NUOTYKIAI IR FAKTAI

- VIL - TIS -

NEBESUVALDOMAS NARKOTIKŲ PLITIMAS

FBI duomenimis narkotikų vartojimas JAV-se vis dar tebeauga. Per reitais metais narkotikų vartojimas padidėjo net 43 nuošimčiais. Areštuotųjų skaičius už narkotikų skleidimą ir vartojimą irgi padidėjo. Daugiausia tai buvo už marijuaną - net 2/3 visų areštuotųjų. Už visų rūšių narkotikų areštuotųjų tarpe didžiausią dalį sudarė paaugliai ir jaunimas iki 26 metų amžiaus - net 88 %. Atseit tarp 10-ties areštuotųjų už narkotikus, tik vienas buvo vyresnis, negu 26 mt.

Iš visų suaugusių Amerikos gyvenojų (sukakusių 18 mt. amžiaus) 26 milijonai - arba 16 % - yra mėginę rūkyti marijuaną, o kiti 13 milijonų suaugusių nuolat tą narkotiką vartoja.

Su tais marijuanos vartotojais kovoti valdžios organai nebepajėgia. Nes, jeigu visus nuolatinius marijuanos rūkiojus - 13 milijonų sukimšti į kalėjimus, tai jų išlaikymas, skaitant 6,000 per metus, mokesčių mokėtojams kaštuotų 78 milijonus dolerių.

J. E. PANEVĖŽIO VYSKUPIJOS APAŠTALIŠKAJAM ADMINISTRATORIUI VYSK. DR. R. KRIKŠČIŪNIUI PAREIŠKIMAS

1974 kovo 28 d. Utenos ligoninėje suteikiau Ligoninių Patepimo Sakramentą Onai Katinienai. Ligonė buvo mašinos sužalota, be sąmonės ir sekantią dieną mirė.

Kovo 29 d. mane pasikvietė Utenos rajono VK pirmininko pav. Labanaušas ir klausinėjo, ar vakar buvęs ligoninėje pas ligonį, ar turėjęs vyr.

gydytojo leidimą. Paaškinau, kad mane iškvietė mirusios sesuo, kuri sakė, kad su patarnaujančiu personalu susitarta ir manęs iš ligoninės neišvarys. Nuėjęs aprūpinau ligonę ir niekam neužkliuvau. Pavaduotojui neužteko mano paaškinimo ir prašė dar raštu paašškinti. Jau - čiausi nenusikaltęs ir į ligoninę suvališkai nesibrovęs, o tik pakvies-tas atlikęs kunigo pareigas, todėl paašškinimą parašiau.

Vieną naktį mane prikėlė vykti į ligoninę, tačiau paašškėjo, kad su patarnaujančiu personalu nesitarta. Pažadėjau palaukti, kol nuvykę susitars, tačiau nesulaukiau. Po kelių dienų, dienos metu vėl kvietė į ligoninę Pakvietėjas neturėjo vyr. gydytojo leidimo. Nuėjęs leidimo pas mane nesugrįžo. Kovo 7 d. iš sakyklos paskelbiau tikintiesiems, kad mes, kunigai, ligoninėje galime apsilankyti tik su vyr. gydytojo leidimu.

Balandžio 24 d. Droničėnų kaimo gyventojas Agota Grauzinienė, d. Petro, 82 m. amžiaus, besigydanti Utenos ligoninėje, prašė pakviesti kunigą. Jos vaikai kreipėsi pas gydytoją leidimo. "Dar nesilpnė, nereikia... Neturime atskiros kambario", - paašškinio gydytojas.

Šitaip negalima paašškinti ir pono užguitam grytelininkui, nes ligonė buvo prie pat mirties - per parą su-naudodavo 12 degtinės pagalvėlių, o kunigui ligonims aptarnauti Utenos ligoninėje yra paskirtas vyr. gydytojo kabinetas. Balandžio 25 d. Grauzinienė, neprisišaukusi kunigo, numirė.

Išvados:

1. Utenos ligoninėje kunigams jau neleidžiama aprūpinti mirstančius tikinčiuosius. Ką bekalbėti apie norinčius atlikti Velykinę išpažintį?
2. Ko vertas paliepiamas gauti vyr. gydytojo leidimą, jei jis neduoda - mas?
3. Atrodo, kad vyr. gydytojui kažkas uždraudė leidimus panašiai, kaip

ir budintiems gydytojams - išleisti kunigą pas ligonius.

Prašau Jūsų Ekselenciją kreiptis į atitinkamas instancijas, kad Utenoje baigtųsi šiuo klausimu kilę nesu-sipratimai, o ligonius aptarnavęs kunigas nebūtų laikomas nusikaltėliu.

Kun. J. Niurka

LAIMĖTOJAI IR PRALAIMĖTOJAI

Spalio 13 d. Lietuviai Televizijoje programoje dalyvavo PLB pirm. B. Nainys ir vicepirm. jaunimo reikalams Kasperas. Pasikalbėjimas buvo atliktas klausimų ir atsakymų formoje. Paklausimus davė programos vedėjas A. Šlutas. Iš atsakymų ir rimtus klausimus, liečiančius dabartį, bendruomenės susiskaldymą, nesutarimą su ALT, Nainys stengėsi tiesą apeiti, ją sumaišyti, bet neatskleisti nei mažiausios dalelės duomenų, kur būtų galima įžiūrėti kas kaltas, kas ne; kas daro skaldymą ir kas siekia visus nesusipratimus baigti. Beveik iš visus paklausimus atsakė B. Nainys. Tik trumpai pasisakė vice pirmininkas Kasperas, kad jis nėra frontininkas, jų sąjūdžiui nepriklauso, jo darbas - planavimas Pietų Amerikoje lietuvių kongreso. Tik pasisakė, kad rinkimuose dalyvavo ir balsavo per 10.000 lietuvių, kurie išrinko savo atstovus į tarybą.

PLB pirm. Nainys kalbėjo plačiau apie savo veiklą ir darbų atlikimą. Pasigyrė, kad lankėsi Lotynų Amerikoje, buvo priimtas Kolumbijos valst prezidento. Bendruomenės veikla yra gyva, numatyta dar aplankyti Australiją Lietuvių Dienose. Baigęs žodį apie PLB veiklą, stabtelėjo prie Australijos ir N. Zelandijos įvykių ir jų reaguojimą. Iš Nainio pranešimų apie ALT veiklą ir darbus, telegramų, protesto laiškų, memorandumų Australijos ir N. Zelandijos vyriausybėms beveik kaip ir nesimatė ir nebuvo. Viską suorganizavo ir vykdė tik PLB ir kitų kraštų LB valdybos ar paskiri nariai. Po tokio pasisakymo L. T. vedėjas A. Šlutas pastatė klausimą, ar čia yra politika ar politikavimas? Dėl LB skilimo ar nesusitarimo B. Nainys pareiškė, kad LB gerbia kiekvieno nuomonę ir ištikinimą. Rinkimai buvo įvykdyti pagal demokratinės santvarkos principus ir jie buvo teisėti. Neteisėtumą skelbia tik pralaimėjusieji. Jeigu jie būtų rinkimus laimėję, tai to klausimo nekeltų. Tačiau "kitų nuomonės gerbimas" ir privėdė prie LB nesantikos ir skaldymosi.

Asmeniškai teko matyti vaizdą, kaip vienas balsuotojas į apyl. rinkimų būstinę atnešė "paštu balsavimo vokų" glėbį ir norėjo į balsų dėžutę balsus įmesti. Žmogelis net ir pavardžių nemokėjo teisingai lietuviškai parašyti. Kai jam nebuvo leista tai daryti, sakėsi paduosias skundą balsavimo komisijos pirm. Džiugui. Ciceroj ir Marquette Parke tokių kombinacijų buvo.

Savo veiklos pranešime Nainys neminėjo Velžos valdybą "pralaimėtoja", bet teisėtai išrinkta. Jeigu eitime prie tikro teisėtumo ir prie demokratinės santvarkos principų, tai Cicero, Marquette Parko, Vidurio Vakarų apyg. ir net LB tarybos nėra teisėtos. Jos laikytinos neteisėtomis ir privalėtų atsistatydinti ir į jų vietą išrinkti naujas. Tik tada galima būtų kalbėti apie teisėtumą. Toks ir buvo ALT p-ko dr. K. Bobelio pasiūlymas sutvarkyti atsirusius LB skilimus. Kas tą suardė, ar pasipriešino, manoma, kad Nainys geriausiai žino.

Net dėl Vasario 16 šventės proga aukos buvo skiriamos Lietuvos laisvinimo reikalams - ALTui ir čia LE pradėjo jas savintis ir skirti nežinia kuriam reikalui. Kalbant apie Vasario 16 šventę ir jos reikšmę, jau atsiranda "laimėtojų" tarpe balsų, kad ši šventė yra atgyvenusi. Tokios minties pamokslą nuo kalno pasakė X. 12 Cicero "laimėtojų" grupės atstovas Arštikys Cicero aukšt. lituanis. tinės mokyklos tėvų ir mokytojų posėdyje. Ar dar reikia gražiau, vaizdžiau pademonstruoti, kas bendruomenę skaldo, kokie yra slapsti skaldymo tikslai, jeigu jau Vasario 16 šventė yra verčiama nešvesti.

C. Veliuoniskis

Lietuvės moterys reiškia savo prieštara prie Parlamento Rūmų Canberra mieste š. m. rugsėjo 19 d. Australijos valdžios elgesys Pabaltijos valstybių pripažinimo įjungimą į Sovietų Rusijos jungą, supykino visus pabaltiečius Australijoje. Buvo įteikta dešimt tūkstančių parašų peticija, reikalaujanti atšaukti padarytą smurtą.

VILNIAUS VAIVADOS...

(Atkelta iš 6 psl.)

tikimas Stanislovui Augustui, jis pri-tarė ano politikai ieškoti su Rusija taikaus sugyvenimo. Nežiūrint tai, kad 1793 m. Vilniaus vaivadija rusų buvo sumažinta ir apėmė tik Vilniaus, Ašmenos ir Lydos apskritys, kunigaikštis Mykolas Jeronimas Radvilas tebetikėjo gera rusų valia iki 1795 m. padalinimo. Žečpospolitos pradžios liudytojas, jis ir tuomet prarado savo urėdą. Šis paskutinis Vilniaus vaivada mirė 1831 m. kovo 28 d.

VII

Nuo Jogailos iki Trečiojo padalinio Vilniaus vaivadiją tvarkė 5 seniūnai ir 34 vaivados. Jų tarpe buvo karžygių, valstybininkų, žemvaldžių, oportunistų, ištverkėlių, plėšikų ir didvyrių. Ne vieno dvasininko nebuvo jų tarpe. Išskiriant vieno vokiečio ir dviejų lenkų, visi vaivados buvo ar lietuviai ar savo bajoriška kilme lietuviai. Išskiriant Mikalojaus II Radvilo ir brolių Vilniavečių, Vilniaus vaivados buvo Lietuvos politinio savarankiškumo vadai ar gynėjai. Iš visų vaivadų trylikai išliko iš pirmo rango Lietuvos valstybininkus.

Aštuonios Lietuvos didikų šeimos davė daugiausia vaivadų, atseit: Radvilų - 12, Sapiehų - 3, Goštautų - 3, Oginskių, Katkevičių, Glebavičių ir

Vilniavečių po 2 ir Pacų - 1.

Ilgiausia, nors su pertraukomis, vaivada buvo Kazimieras Jonas Sapieha (33 metus), o trumpiausia - Jonas Manvydas (tik pusmetį). Vaivada vieno vidurkis buvo 8 metai. Penkis sykius urėdas nebuvo užimtas (t. y. 10 metų).

Prieš tapdami Vilniaus vaivados, šie urėdai dažnai eidavo kitas valstybines ir senatorines pareigas, būtent: 9 buvo Vilniaus kaštelionai, 7 buvo Trakų vaivados, 3 buvo Žemaičių seniūnai, o 5 buvo kitų provincijų vaivados. Kai kurie vaivados tuo pačiu laiku užėmė ir kitas valstybines pareigas, būtent: 12 buvo didieji etmonai, 10 buvo kancleriai ir vienas buvo pakancleris.

Kaip Lietuvos valstybės pagrindinės ir vyraujančios provincijos bajorų vadai, jų asmenyse atsispindėjo Vilnijos bajorų nuotalkas ir vertybės. Kita vertus, jeigu tie vaivados buvo stiprios asmenybės, jie savo pažūras primesdavo vietos bajorai. Yra svarbu pastebėti, kad žymi dauguma Vilniaus vaivadų saugojo Lietuvos valstybingumo teises ir tradicijas. Net ir tokie pajuokos užsipelę palaidūnai ir klounai, kaip antai "Žuvelė" Radvilas, "Panie Kochanku" Radvilas ir Mykolas Kazimieras Oginskis buvo karšti Lietuvos patriotai, o ne Varšuvos interesų pakalikai. (Pabaiga)

BRIGHTON BAKERY

2457 W. 46th Place Chicago 32, Illinois

Phone: VI 7-1250

SKANIAUSIA DUONA IR KEPINIAI

Antanas ir Nijolė MACKEVICIAI
savininkai

A-I Meats

Prime & Choice Meats

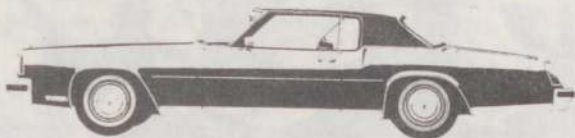
Skaniausios lietuviškos šviežios ir rūkytos dešros.
Delikatesų skyrius

Antanas PLIENIS

2433 West 69th St., Chicago, Ill. 60629

Tel. 436 - 6888

Tornado Custom Coupe

Jei norite įsigyti naują 1974 Oldsmobile ar bet kurios kitos rūšies gerą vartotą automobilį, kreipkitės pas

Edmundą VENGIANSKĄ

Hollingshead Oldsmobile 5370 So. Western Avenue Chicago, Ill 60609
Phone 476-7000

kuris, turėdamas ilgametį patirtimą automobilių prekyboje, patarnaus jums visuose auto mašinos pirkimo, apdraudos ir finansavimo reikaluose.

Darbo valandos nuo 9 v. r. iki 9 val. vak. Paminėjus šį skelbimą - tikėkitės specialios nuolaidos kainoje.

A. G. AUTO REBUILDERS

Čia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusių darbininkų. Kainos nebrangios. Darbo valandos kasdien nuo 8 v. ryto ligi 6 val. vak. Šeštadieniais nuo 8 val. r. ligi 12 val. dienos.

SAVININKAS LIETUVIS

3522 West 63-rd. Str. Chicago Ill.

Tel. 776-5888

70 YEARS SERVING CHICAGOLAND

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD

CHICAGO, ILLINOIS 60608

PETER KAZANAUSKAS, President

Phone: Virginia 7-7747

HOURS: Mon. Tue. Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1

PASSBOOK SAVINGS...

the best way to save regularly!

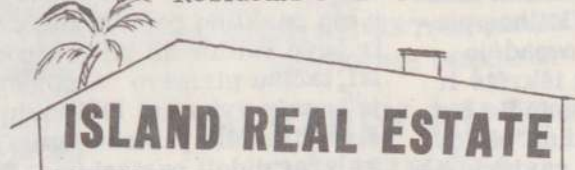
5 1/4 % a year

OUR SAVINGS CERTIFICATES

EARN UP TO 7 1/2 %

see us for HOME financing AT OUR LOW RATES

Residential and Commercial Sales

VERONICA "Ronnie" JAKUSOVAS

Registered Real Estate Broker

4506 Gulf Boulevard

St. Petersburg Beach, Fla. 33706

(813) 362-1441

Sea Lore Motel

10089 Gulf Blvd., Treasure Island, Florida, 33706, Prie 75 kelio.

TEL. (813) 360-7257

Nauji apartamentai, atskiri kambariai su visais virtuvės įrengimais, pavieniams asmenims ir su šeimomis. Šiluma ir oro vėsintuvai. Kilimai, T V, gražus paplūdimys, laiveliai, gera žuvalvimi vieta, gražus vaizdas į Meksikos įlanką.

SAVININKAI:

Stella ir Antanas
MINEIKIAI

LIETUVISKA APDRAUDŲ AGENTŲRA

Gyvybės, ligoninės, automobilių, baldų, namų ir visos kitos apdraudos - asmenims, profesionalams ir biznio įstaigoms. Laisvas pasirinkimas kompanijos ir apdraudos rūšies. Nemokamas patarnavimas ir informacija. Valstybės patvirtintos kainos. Smulkesnei informacijai gauti skambinkite, rašykite, užsakykite.

JONAS KIRVAITIS INTERSTATE INSURANCE AGENCY

6108 S. Ashland Avenue

Chicago 36, Illinois

Telef.: WALbrook 5-5671

STANKUS CONSTRUCTION Co.

Atlieka planavimo ir statybos darbus, gydytojų ofisų, gyvenamųjų ir prekybos pastatų.

7103 South Artesian Avenue, Telefonai 349-0600 ir WA 5-5151
CHICAGO, ILLINOIS 60629

Artimiesiems, giminėms, draugams ir pažįstamiems geriausia dovana galvos odos priežiūrai JIB vaistai, patentuoti Šveicarijoje. JIB vaistai siunčiami į visus laisvus kraštus. Skyriai: 2408 Daugall Ave., Windsor, Ont. Kanada, Europoj: Stug, 50, Duisburge, str. 9-10 W. Germany. Užsakymus su \$6 piniginiu orderiu siųsti: JIB Laboratory, 1437 So. 49th Ave., Cicero, Ill. 60650

MUMS RAŠO

VIENI DEMONSTRUOJAM, KITI PATAIKAUJAM

Senatorius D. Willesee, Australijos užsienio reikalų ministeris, santarvėje su min. pirm. G. Whitlam pripažinęs Lietuvos, Latvijos ir Estijos įjungimą į Rusijos jungą.

Nuotraukoje matome sen. D. Willesee po rusiška kepure Maskvoje 1972 metais, kai jis lankėsi pas bendra - darbius Rusijoje ir okupuotoje Lietuvoje. Buvo spėjama, kad sen. D. Willesee nuris užimti Jungtinių Tautų prezidento vietą, be abejo, su rusų palaima ir parama. Anot A. B. C senatoriaus D. Willesee vieta Jungtinėse Tautose esą užtikrinta. (!) Antra vertus, min. pirm. Gough Whitlam esą kovojas prieš imperializmą ir dedas visas pastangas išnaukinti kolonijas tiek Australijos žemėse, tiek ir kitur pasaulyje, pvz. Afrikoje. Tokia tai Australian Labor Party logika!...

Š. m. rugsėjo mėn. 1 d. Lietuvos Žiburio radijo stotis New Yorke savo savaitinės apžvalgos metu pranešė, jog P. Nainys (P. L. B. Vyr. Valdybos Pirmininkas) gruodžio mėn. ruošia ekskursiją į Australiją ir kaip tik po Australijos vyriausybės žygio prieš Pabaltijo valstybes, šiai ekskursijai pasamdė Australijos Quantas linijos lėktuvą.

New Yorke labai nustebom, nes kaip tik prieš kelias dienas buvo dvi Baltų protesto demonstracijos prieš Australijos pripažinimą Pabaltijo kraštų rusams. Pirmoji demonstracija buvo rengiama BATUNO (United Baltic Appeal) ir ši demonstracija buvo ties QUANTAS lėktuvo linijos New Yorke patalpo - Plakaty tarpe buvo ir plakatas "Boikotuokim Quantas". Už kelių dienų buvo kita demonstracija ruošta ALTO ir Amerikos Lietuvių Bendruomenės New Yorke Apygardos. Šioj demonstracijoj dalyvavo net šeši kunigai su prel. J. Balkūnu priėmė. Demonstruota buvo nuo Times Sq. pro Australijos pasiuntinybę, pro Quantas patalpas iki Rockefellerio Centro (5-th Ave) kur randasi Australijos konsulas. Vienas iš plakaty bylojo - "Boikotuokim Quantas".

Kažin kaip tenka suderinti P. L. B. vadovybės ruošiamos ekskursijos

Quantas linijos lėktuvu su mūsų čia taip nuoširdžiai visų ruošų protesto demonstracijų idėjomis? Ar nebūtų tikslingiau jei jau neatsisakytų visai nuo kelionės į Australiją, tai bent paimti Amerikos ar Anglijos bendrovių lėktuvą?

Lieku su pagarba

Dr. E. Noakas
Amerikos Lietuvių Tarybos
Pirmininkas New Yorke

REMKITE PREKYBININKUS,
KURIE SKELBIASI
LAISVOJE LIETUVOJE

JAV LB Garbės Teismas

ĮSPRENDĖ MARQUETTE PARKO
LB BYLĄ, KAR RINKIMAI NETEISĖTI

Šių metų balandžio 7 d. buvo du svarbūs Bendruomenės susirinkimai Bendruomeninei tvarkai Marquette Parke vadovavo Kazys Barzdūkas. Dėl to susirinkimo buvo užvesta byla Bendruomenės Garbės Teisme.

Dėl Marquette Parko apylinkės susirinkimo buvo gautas šiomis dienomis ilgas Garbės Teismo sprendimas, kuriuo paneigtos visos ardytojų pretenzijos.

Garbės Teismas - pirmininkas Dr. Bronius Nemickas ir teisėjai Dr. Jonas Genys ir Aleksandras Vakselis, sujungę net keturis skundus, per žiūrėję pateiktus dokumentus, įvertinę šalių argumentus, paskelbė, kad Marquette Parko apylinkės valdyba, vadovaujama Jono Vaičiūno yra teisėta, kad susirinkimas neturėjo teisės joms nušalinti, kad galėjo būti darinkti tik penki asmenys, bet ne visa valdyba.

Pagal to teismo sprendimą Vėžos - Gelaziaus pasiskelbimas kaip Marquette Parko Apylinkės Valdyba yra neteisėtas ir visi jų veiksmai neteisėti.

Tame pat susirinkime, Bronius Nainys pasiūlė pareikšti nepasitikėjimą apylinkės Kontrolės Komisijai ir rinkti naują.

Garbės Teismas nusprendė, kad susirinkimas neturi teisės išrinkti Kontrolės Komisiją nušalinti ar reikšti jai nepasitikėjimą.

V. Š-vis

BALFO 30 METŲ SUKAKTIS

St. Louis Apylinkėje

BALF'o East St. Louis ir Collins villės skyriai š. m. gegužės mėn. 2 d. Grybimų ūkyje atžymėjo BALF'o 30 metų sukaktį. Bendroje gegužinėje matėsi įvairaus išitikinimo žmonių iš Illinois ir Missouri valstijų. M. Kikutienės rūpesčiu stalai buvo padengti baltomis medžiaginėmis staltiesėmis ant kurių radosi suneštiniai valgiai. Gaivinančiais gėrimais patarnavo V. Vosylius. Visa gamta džiaugėsi: buvo labai geras oras, paukšteliai čiulbėjo linksmai, žuvis nardė skaidriame tvenkinyje, visur matėsi rojaus pavidalo žaluma. Šioje dienoje lygiai prieš 29 metus pasibaigė II Pasaulinio karo kovos Berlyne, Vokietijoje.

Š. m. balandžio 25 d. suėjo 30 metų kai Jungtinių Amerikos Valstijų veikėjai susitarė įsteigti Bendrą Amerikojį Lietuvių Fondą - BALF'ą, kurio pagrindinis tikslas buvo šelpiti nuo II Pasaulinio karo nukentėjusius ir dėl okupacijos Tėvynės netekusius lietuvius. BALF'o rūpesčiu daug lietuvių apsigyveno J. A. V., Kanadoje, Pietų Amerikoje, Australijoje ir kitur. Pradėta teikti parama lietuviams Lietuvoje, Sibire, Lenkijoje

MOVING

BERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.

2047 W. 67th Place - WA 5-8065

je ir P. Amerikoje. Daug jų nukentėjo materialiai, BALF'as rūpinosi lietuvių palikimo reikalais ir Vasario 16-sios gimnazija Vokietijoje. Nuo 1945 m. iš Vokietijos į įvairius kraštus išemigravo arti 60.000 mūsų tautiečių, bet 1973 m. lapkričio 10 d. BALF'o Seime paaiškėjo, kad turima 48 skyriai ir viena apskritis. BALF'o narių esą 4518. Reikėtų turėti Kanadoje, Venecueloje bei Australijoje, skyrius.

Apie BALF'ą, jo tikslus ir nuveiktus darbus kalbėjo: East St. Louis apyl. Šv. D. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčios parapijos klebonas J. Gasiūnas, East St. Louis BALF'o skyriaus vardu - O. Petrikienė, J. Juodakis ir A. Tiškuvienė; Collinsvilles BALF'o skyr. vardu - K. Kikutis ir Dr. P. Švarcas.

BALF'o gegužinėje Dr. Petrikas pagavo arti 10 svarų ešerį, kurį padovanojo susirinkusiems balfininkams. Balfininkai jį paleido iš varžytinių. Ešeris atiteko J. Juodakiui ir prityrusių šeimininkų buvo skaniai paruoštas ir pasivažišino visi svečiai K. Kikutis

Dr. Mykolas ir Alena DEVENIAI įsteigė Devenijų Kultūrinį Fondą, globojamą Liet. Ev. Reformatų Bažnyčios Amerikoje, lietuvių kultūrinei veiklai remti. Fondo valdybą sudaro: Dalia Bobelienė - pirmininkė, Kęstutis Devenis - vicepirmininkas, Reinoldas Pipynė - išdininkas ir Margarita Neimanaitė - sekretorė.

Fondo valdybos pirmajame posėdyje, įvykusiame Čikagoje, 1974 m. rugsėjo 29 d., kuriame dalyvavo ir fondo steigėjai, buvo išreikšti pageidavimai ir pasiūlymai fondo ateities veiklai. Pasiūlyta remti nagrinėjimą ir užkordavimą klausimų aktualių visiems lietuviams, kaip kad Lietuvos Nepriklausomybės atgavimo politines komplikacijas, Lietuvos reformacijos istoriją, bei sudaryti sąlygas įvairių profesijų asmenims pasireikšti savo mokslo srityje, laikantis reformacijos principų ir lietuvių tautos idealų.

Suinteresuoti prašomi kreiptis į fondo pirmininkę Dalią Bobelienę, 524 Bonnie Dundee Rd., East Dundee, Ill. 60118.

DĖL PILIES (KRYŽIŲ) KALNO

Laukiau, ar neatsiras žmogus, kilęs iš pačios Jurgaičių-Domantų kaimų apylinkės ir patikslins enciklopedijas bei kitokius leidinius ir rašinius, liečiančius tą vad. Kryžių kalną. Dėkoju A. Matukui už jo pakankamai išsamų tuo reikalu pasisakymą š. m. L. L. 18 numeryje.

L. E. XIII tome rašoma: "Tarp Jurgaičių ir Daumantų kaimų yra kalnas, žmonių vadinamas Kryžių kalnu, šventkalniu, Jurgaičių pilikalniu, Pilies kalnu ir kt." (Žinoma, L. E. paminėtas apie vidurnaktį pasirodantį visčiukus ir kates tenka palikti tik maloniam pasiskaitymui - J. Vėj.).

Br. Kviklio "Mūsų Lietuvos" III tome: "Už 6 km. į p. v. nuo Meškuičių yra Jurgaičių kaimas... Jo laukuose įdomi kalva, kurią žmonės vadina įvairiais vardais: Jurgaičių kapi, Kryžių kalnas, Jurgaičių pilies kalnas".

A. Matukas pataisė jau dešimtmečiais lietuviškoje spaudoje pasikartojančius netikslumus. Jų čia ir nekartotų, tik, kaip gyvenęs kiek atokiau į pietus nuo tos vietovės, turiu pasakyti, kad ir ten vietiniai gyventojai tą kalną vadino tik Pilies kalnu. Taip pat ir Domantų kaimo nevadino Daumantais. Meškuičius vadino tikru jų vardu, o ne Mešku - čiais, kaip L. L. 18 nr. po pridėtą nuotrauką.

Ar tą Pilies (Kryžių) kalną atkurti čia, Amerikoje, kaip siūlo Bradūnas ir pritaria Matukas, ar tokio sumanymo naudingumu dar kiek pabejoti, kaip pasisako Ign. Petrauskas, priklauso nuo entuziastų skaičiaus ir turimų tam tikslui lėšų. Jei jų kitiems svarbesniems tikslams jau nebereikia, galima būtų ant kitos gretimos smėlio kalvos Dainavoje turėti net pačią Gedimino pilį. Tačiau, vis tikslai liks dar vienas klausimas nepilnai išspręstas: ar tokių paminklų prisistatę sau prieš amžiaus galą, dar pajėgsime jais dažniau pasigėrėti ir ar neapžels jie piktžolėmis ir krūmais, kaip kun. Burbos kapas?

J. Vėj.

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujesni kraustymai
Frankiai. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

Superior Savings AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS INDĖLIUS

Už reguliarius taupymo indėlius mokama 5 1/4%
Už terminuotus taupymo pažymėjimus mokama 6 1/2% - 7 1/2%
TAUPYMO INDĖLIAI IR PAŽYMĖJIMAI
APDRAUSTI IKI \$20,000.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SKYRIAI Clevelande, Ohio

798 EAST 185th STREET 6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 481-8552 Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

BRUNO KEPYKLA

3339 So Lituanica Ave.

Chicago, Ill. 60608 Tel. CL 4-6376 Sav. Bruno MACIANSKIS

Čia rasite skaniausiai pagamintą: pyragaičius iš stambių kvietinių miltų, įvairių pyragų, tortų, taip pat naują ragaišį išdaigintų kviečių ir įvairios duonos.

Kas valgo Bruno duoną,
Visad žydi kaip aguona!

PHONE VI 7 - 9327

CALIFORNIA SUPER SERVICE

GENERAL REPAIR WORK - ROAD SERVICE

K. E. RINGIS
Prop.

4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO ILLINOIS 60632

APDRAUDŲ AGENTŪRA

NUO 16 IKI 80 METŲ

APDRAUDŽIAM VAIKUOTOJŲ AUTOMOBILIUS PATOGIOMIS MĖNESINĖMIS IŠSIMOKĖJIMO SĄLYGOMIS
APDRAUSKITE SAVO TURTA-INVESTAVIMĄ HOME OWNERS POLICY. IŠRUPINAME VISUS KITUS APDRAUDIMUS PER TVIRTAS APDRAUDŲ B-VES. SĄŽINGINGAI PATARNA UJAME VISAIS NAMŲ PIRKIMO IR PARDAVIMO REIKALAIS.

JUOZAS BACEVIČIUS

BELL REALTY & BACE INS. AGENCY

6455 So. Kedzie Ave., Chicago, Ill. 60629, TEL. PR-8-2233
Valandos kasdien 9-8 val. vak. Šešt. sekm. 9-4 val.

Filomena sako...

KAS NETAUPO ATEIČIAI, TAS NEŽIŪRI Į ŠVIESESNĮ IR TINKAMESNĮ GYVENIMĄ.

Socialinis apdraudimas yra per mažas pragyvenimui. Augšti nuosimčiai mokami Chicago Taupymo bendrovės pridėjus prie Social Security, suteiks Jums ramias dienas jūsų senatvėje, 5.25% ant paprastų knygučių, ir iki 7.5% ant certifikatų.

ŠIAIS METAIS TAUPYMO BENDROVĖ ŠVENČIA AUKSNĮ JUBILIEJŲ IR TURI LAIMĖJIMŲ - KELIONĘ Į HAWAII, DISNEYLAND, LAS VEGAS IR DAUG KITŲ LAIMĖJIMŲ. ATSILANKYKITE.

CHICAGO ****
savings and loan association

6245 south western avenue 476 7575

"RAMUNĖ"

DELIKATESŲ KRAUTUVĖ IR RESTORANAS

Čia yra: lietuviškų knygučių, gaidų, plokštelių ir kitų lietuviškų kūrinių, kurių kitur vargiai gausite. Prašome išitikinti.

Savininkai: Ona Konkulevičienė ir Bronius Zabukas
2547 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. Tel. 925 - 4254

5 1/4% Passbook Savings
All accounts compounded daily - paid quarterly

7 1/2%
4 Years Savings Certificate
(Minimum \$5,000)

4040 ARCHER AVENUE,
Chicago, Illinois, 60632
Tel. 254-4470
(Centras)

Nuo 1914 metų

Midland Savings aptarnauja taupymo ir namų paskolų reikalus visoje apylinkėje. Dėkojame Jums už mūsų parodytą pasitikėjimą. Mes norime būti Jums naudingi ir šiuo metu.

4040 ARCHER AVENUE,
Chicago, Illinois, 60632
Tel. 254-4470
(Centras)

ir 8929 So. HARLEM AVENUE,
Bridgeview, Illinois, 60455
Tel. 598-9400

MIDLAND SAVINGS

F
r
a
n
k

Z
O
G
A
S

P
r
e
s
i
d
e
n
t

laivioji Lietuva

2618 West 71st Str. Chicago, Illinois 60629
Tel. 476-3371, 839-5531

Kas ir kur

SENATORIUS R. L. HRUSKA DŽIAUGIASI AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESU

Labai prielankiai apie Amerikos Lietuvių Kongresą atsiliepė jame dalyvavęs ir banketė pasakęs kalbą sen. R. L. Hruska (resp. iš Nebrasos). Altai atsiųstame laiške jis rašo: "Platus iš daugelio vietų atstovavimas, o taip pat ir išpūdingi pasiektieji laimėjimai taip daugelio dalyvavusių žmonių man metėsi į akis su dideliu ryškumu. Linkiu Jūsų organizacijai sėkmingo darbo ir toliau bei ilgo gyvenimo."

Domas ŽIOGAS, Canada, apsimokėdamas prenumeratą už du metus, dar prisiuntė auką 53.00 dol. spaudai paremti.

Mūsų dideliui ir nuoširdžiam rėmėjui esame labai dėkingi.

LAS VEIKĖJAI CHICAGOJE

Kostas RUKAS, L. L. Kolegijos narys, pereitą savaitę lankėsi Chicagoje ir praleido daug laiko L. L. redakcijoje padedamas paruošti šį numerį. Jis vienas iš pirmųjų buvo LB Hot Springse ir lietuvių kalba radijo valandėlių organizatorius ir jos vedėjas.

Kostas PLEPYS (dešinėje) - LAS Hot Springs, Ark., organizatorius ir buvęs pirmas jos pirmininkas, nuoširdus L. L. rėmėjas.

Adolfas ŽIEDAS, žinomas žurnalistas ir L. L. bendradarbis lankėsi L. L. redakcijoje ir turėjo ilgesnį pasikalbėjimą su leidėju.

Ateinančiame L. L. numeryje dėsiame įdomų pasikalbėjimą su Feliks Sereičiku, kaip lietuviai, 1863 m. sukilėliai tremtiniai, išsilaikę, susiorganizavo, turėjo savo mokyklas, prekybą ir parapiją.

A. a. Daliai MAŽULIENEI mirus, Cosmos Parcels Service bendradarbiai vietoj gėlių aukojo BALFui \$ 100.00.

Prof. AUGUSTINO VOLDEMARO RAŠTAI

Keletas žodžių apie lietuviškąjį socializmą. Vilniaus Žinios, 1907 m. Ką gi jie atstovauja, Vilniaus Žinios, 1907 m. Skyriuje Kritika - Recenzija aprašyta 12 knygų. Apima 1907 - 1925 m. laikotarpį. Tilpo šiuose leidiniuose: Draugija, Skaitymai, Mūsų Senovė, Vietietimo Darbas, Lietuvis.

Vyskupo M. Giedraičio nuopelnai lietuvių tautai. Vadovas, 1909 m. Tautinė kova Didžiojoje Lietuvos Kunigaikštijoje XV ir XVI šimtmečiuose, 1909 m.

Kas reiktų daryti tyrinėjus senovės Romos istorikų raštus. Vairas 1914 m.

Lietuva ir Lenkija, 1920 m.
Rusų - Lenkų - Lietuvių santykiai, 1920 m.
Demarkacijos Linijos ir Jų Martilorigija, 1920 m.
Dantė, 1922 m. Krėvė romantikas bei klasikas, 1923 m.
Universitetas ir mokslas, 1925 m. Būga žmogus ir mokslininkas, 1925 m.
Šių dienų patriotizmo reiškiniai, 1934 m.

Skyrius Lietuvos Laisvės sargyboje apima 25 straipsnius įvairiais klausimais, kurie buvo spausdinti Vaire 1923 m. ir Lietuvyje 1925 - 1926 m.

Knyga bus virš 600 puslapių. Kietai viršeliai.
Kaina užsisakant iš anksto \$ 12.00. Užsakymus siųskite: LAISVOSIOS LIETUVOS Knygų Leidyklai, 2618 West 71 st St., Chicago, Ill. 60629.

Užsisakau Prof. A. Voldemaro raštų egz. pridėdu \$.....
Vardas ir pavardė
Mamo Nr. ir gatvė
Miestas , valstija zip code

Lietuvos Diplomatinės Šešas pristatė Jungtinių Tautų Generaliniam sekretoriui nuorašus savo protesto notų, pasiųstų Australijos ir Naujosios Zelandijos vyriausybėms dėl jų suteikto Baltijos Valstybių "inkorporacijos" ir Sovietų Sąjungą pripažinimo.

Lydimajame rašte S. Lozoraitis pažymi, jog kalbamų vyriausybės didžiai neteisingas veiksmas paryškina faktą, kuris tegali būti pavadinamas neįtikėtinu. Būtent, kad tuo metu, kada Jungtinės Tautos aktyviai rūpinasi už europinių tautų dekolonizavimu bei laisvinimu, Europos viduryje Lietuva, Estija ir Latvija tebėra sovietų karinės okupacijos priespaudoje.

Vilius ir Edna BRAŽĖNAI, L. L. bendradarbiai, gyvena Ft. Mayers, Florida, suranda laiko ne tik pristatyti Lietuvos pavergimo ir jos žmonių kančias amerikiečių spaudoje, bet taip pat palaiko artimą kontaktą su mūsų siekimams pritariančiais JAV Senato ir Atstovų Rūmų nariais. Birželio tragiškųjų sukačių proga, kaip rodo JAV LB Informacijos Tarybos gauti p. Bražėnų laišku nuorašai, jie kreipėsi į JAV senatorių E. J. Gurney, sen. O. T. Curtis, kongresmanus E. J. Derwinski, D. E. E. Bafalis, C. E. Bennett, W. C. Appell, C. W. Young, J. A. Haley, P. G. Rogers, J. H. Burke. Tai daugumoje Floridos valstybės atstovai. Prieš išsikeliant gyventi į Floridą, V. Bražėnas buvo JAV LB Connecticut apygardos pirmininkas.

Kazys TAUTKUS, L. L. Kolegijos narys, politiniams klausimams daug rašęs lietuviškoje periodinėje spaudoje, kreipėsi į JAV prezidentą Pabaltijo valstybių laisvės reikalui. Jis laišką atskė Valstybės sekretoriaus pad. C. C. Laise, pabrėždamas, kad JAV nežada pripažinti jėga įvykdytos Pabaltijo valstybių inkorporacijos ir Sovietų Sąjungą ar atsisakyti remti jų žmonių laisvo apsisprendimo nepriklausomai valdytis.

A. a. Daliai MAŽULIENEI mirus, A. K. Jarošiai vietoje gėlių aukojo BALFui \$ 30.00.

ŠAULIAI VEIKIA

Vyt. Didž. Šaulių Rinktinės vadovybė spalio 13 d. Gintaro svetainėje susirinko aptarti bėgamuosius reikalus. Susirinkimui vadovavo pirm. VI. Išganaitis, protokolą perskaitė sekr. J. Petrauskas. Svarbiausia buvo svarstoma - dvidešimtmečio minėjimas ir aukų paskirstymas.

20-mečio sukačių šventė įvyks spalio 27 d., sekmadienį šia tvarka: 9:30 ryte Šv. M. Marijos Gimimo parapijos salėje renkasi uniformuoti šauliai ir šaulės, 10 val. - vėliavų pakėlimas. 10:30 šv. Mišios ir bus pašventinta nauja rinktinės vėliava.

KONGRESE, WASHINGTONE PROTESTAS PRIEŠ AUSTRALIJA

Atstovų Rūmų narys Frank Annunzio rugsėjo 17 d. pasakė kalbą, pamerkdamas Australijos ir Naujosios Zelandijos paskelbtą Baltijos valstybių įjungimo į Sovietų Sąjungą pripažinimą. Jis kalbėjo: "1940 m. laisvos ir nepriklausomos valstybės: Lietuva, Latvija ir Estija buvo Stalino raudonosios armijos neteisėtai ir prievartos keliu padarytos Sovietų Sąjungos dalimi. Dabar, po 34 metų, Australija ir Naujoji Zelandija savo oficialiais veiksmais suteikė savo palaiminimą tam brutaliui ir plėšiškam veiksmui, priimdamas Kremliaus liniją, kad Baltijos valstybės yra Sovietų imperijos dalis ir užmiršdamos šių heroikių tautų laisvės tradicijas. Tai apgailėtinas ir mūliūdinantis veiksmas mūsų sąjungininkų, kurie turėtų geriau tai suprasti, nes tie kraštai patys pirmiausia buvo kolonijomis. Mes niekada neturime įteisinti tų neteisėtų, barbariškų Sovietų imperializmo užkariavimų".

Ši Frank Annunzio kalba ir, jo pasiūlymu, latvių, estų, lietuvių protesto raštas išspausdinti "Congressional Record".

Savo atsiųstame Amerikos Lietuvių Tarybai laiške, jis rašo: "Kaip matote, aš protestavau prieš tą liudnį veiksma, nes aš jaučiu, kaip ir jūs jaučiate, kad neteisėtai ir barbariškai Sovietų imperializmo užkariavimas niekada neturi būti pateisinamas tokio pripažinimu. Aš, drauge su jumis, viliojau, kad Baltijos valstybių teritorijos neliečiamumas ir politinė laisvė bus įgyvendinta, kad jos vėl būtų pasaulio laisvų tautų bendruomenės nariai."

LIETUVIŲ OPEROS VAKARONĖ

Š. m. spalio 11 d., penktadienį, įvyko Lietuvių Operos vakaronė ir kurią prisirinko pilnutėlė Jaunimo centro kavinė. Pobūvį atidarė kun. A. Kezys ir operos pirm. V. Radžius. Muzikas B. Chomskis trumpai apžvelgė operos nuveiktus darbus. Opera buvo suorganizuota 1949 m. vyrų chorui, kuriam vadovavo A. Gečas. Vėliau darbą tęsė B. Jonušas, V. Baltrušaitis ir A. Kučiūnas. Faktiškai buvo įsteigtas choras ir kurį gausėjo daug solistų. Be to muz. B. Chomskis trumpai apžvelgė jau statytas operas ir jas pailiustravo įvairių operų ištraukomis. Viena iš jų stipriausia tai "Jūratė ir Kastytis", kuri yra įgruota į plokštelę ir keletą kartų transliuota per Amerikos radijo stotis.

1975 m. balandžio mėn. 19-20-26 dienomis numatyta pastatyti linksmą komediją - "Meilės elektras". Šiam pastatymui telkiamos lėšos. Todėl šiam reikalui š. m. lapkričio 23 d. Tautiniuose namuose rengiamas balsavimas. Pirmą kartą operos lėšos metų istorijoje yra pravedami laimėjimai. Bus žinoma kas laimės 1.000, 500, 250, 150 ir 100 dol., nes tada įvyks šių laimingų bilietų traukimas. Naujųjų Metų pokylis bus Jaunimo centro salėje. Jam vadovaus J. Morkaitis ir R. Grauzinė.

Yra sukurios dvi naujos lietuvių operos: J. Gaidelio, pagal A. Kairio libretą, J. Kačinskio, kur simbolizuoja Simas Kudirkas.

Lietuvių opera per porą dešimtmečių jau turėjo 57 spektaklius ir 17 įvairių operų.

2 val. parapijos salėje įvyks pats minėjimas. Iškilmingoje ir koncertinėje dalyje galės visi dalyvauti ir be bilietų, bet vakarienėje dalyvauti - reikės įsigyti bilietą. Bilietus galima gauti pas šaulę J. Sasnauskienę, tel. GR 6-8402, 2534 West 67 St., Chicago, Ill. 60629.

Yra pasižadėję svečių atvykti ir iš tolimesnių vietų, todėl tam reikalingai sudaryta komisija, kuri svečius maloniai priims ir apnakvys.

Buvo paskirstyta nemažai aukų spaudai, radijo stotims ir kitoms kultūrinėms organizacijoms:

Jaunimo centrui	250.00
Marquette Parko parapijos klebonui už salę	150.00
S. Kudirkos Fondui	100.00
Draugui ir Naujienoms po	60.00
Margučiai ir S. Barcus po	50.00
Laisvajai Lietuvai ir Sandarai	25.00
po	25.00
Dirvai ir Jaunimo žurn. po	25.00
Balfui ir Liet. Televiz. po	25.00
Lithuanus, Neprikli. Lietuvai ir Darbininkui	10.00

Viso išdalinta 900.00 dol., tai gana graži suma kultūrai remti.

Susirinkimą baigiant, buvo paruoštas vaišių stalas, pasivaikinta ir palinkėta vadovams geros sveikatos ir toliau dirbti šaulių eilėse.

Adomas Didžbalis

Iš dešinės: Aloyzas Jurgutis, Marija Jurgutienė, Stanislovas Jurgutis (Aloyzo tėvas) ir Albina Jurgutytė.

MARIJOS JURGUTIENĖS PAREIŠKIMAS, ITEIKTAS SPALIO 1 d. SOVIETŲ RUSIJOS PREZ. PODGORNUI

1974 metų gegužės mėnesio 8 dieną mano vyras Jurgutis Aloyzas, Stasio, Vilniaus Valstybinės Konservatorijos vyresnysis dėstytojas, išvyko su grupe turistų į Jugoslaviją ir į Tarybų Sąjungą nebegrižo. Pasitraukimo priežastį jis paaiškino taip: nori paskirti gyvenimą vien tik muzikai, o Lietuvoje tai buvo neįmanoma. Todėl jis nusprendė palikti šalį ir pasirinkti kitą gyvenamąją vietą.

Mūsų, kaip žmonos ir vyro, santykiai nepasikeitė: aš jį myliu ir jis mane myli. Atlikdama savo žmogišką - šeimyninę pareigą, aš turiu būti ten, kur ir mano vyras. Be to, aš čia buvau priversta išeiti iš darbo ir netekau paskutinio duonos kąsnio. Ir nematau prasmės gyventi atskirai nuo vyro. Todėl prašau jūsų leisti man ir 11 metų dukrai Jurgutei Dainai, Aloyzo, išvykti pastoviai gyventi į JAV, kur dabar gyvena mano vyras.

(pas.) Marija Jurgutienė

1974. X. 18 d. mano žmoną Jurgutienę Mariją iškviatė "Ovyra" (istai-gą, kuri išduoda visas išvykimui į užsienį) ir liepė paduoti dokumentus išvykimui į JAV. Į klausimą, ar jai jau duotas leidimas išvykti, buvo atsakyta: kada bus visi dokumentai - spresime. Tai ji pranešė telefonu.

Aloyzas Jurgutis

III JAV ir KANADOS TEATRO FESTIVALIS yra dedikuojamas 30 metų išeivijos sukačiams atžymėti.

Prie jo pasisiekimo prisidėkime visi. Iškilusios kainos reikalauja didelių išlaidų, o bilietų kainos paliktos tokios pačios kaip prieš 3 metus. Paremkite aukomis - visų prašome. Aukos siųskite šiuo adresu:

III Teatro Festivalis, 8457 S. Pulaski Rd., Chicago, Ill. 60652.

Rengėjas - Lietuvių Bendruomenė.

LIETUVIAI NAUJAME FILME

Stambius filmas paruosiamas britų bendrovė Thames TV rengia naują filmą apie centro Europos emigrantus JAV-se. Filme bus skirta vieta ir Chicago lietuviams. Bendrovė jau spalio pradžioje atsiuntė į Chicago savo atstovę Susan McConachy, kurios uždavinys parinkti žmones, su kuriais pasikalbėjimai bus įjungti į filmą. Tai britė lankėsi Amerikos Lietuvių Tarybos centro patalpose ir tarėsi dėl pirkimo lietuvių tam filmavimui. Filmavimas daromas spalio pabaigoje.

MŪSŲ TAUTOSAKA

Vienas ūkininkas jojo ant labai prasto arklio. Kitas buvo ant jo piktas. Pamatęs, kad anas joja ant tokio prasto arklio, tai prie žmonių norėjo jį pajaukti ir sako:

- Po kiek parduodi metra šitos kumelės?

Anas nusisigėdė ir neužsigavo. Atsigrįžo, kumelės uodegą pakėlė ir sako:

- Prašom į vidų, susikalbėsime. Iš Nidos.

1973 m. New Yorke mirė Martinkus Radge, 83 metų amžiaus, kilęs iš Klaipėdos krašto. Jis paliko New Yorko viešajai bibliotekai 600.000 dolerių. Už jo didelį palikimą, miestas, norėdamas jį pagerbti, bibliotekos didžiojoje salėje prie įėjimo įmūryjo grindyse paminklinę lentą su įrašu. Pagerbimo metu New Yorko "Librery Publik" patalpų salėje lietuviatės su tautiniais rūbais ir aukšti miesto pareigūnai.

Nuotrauka K. Klatausko